

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 07977

FREYDL'S LIDER

Freidl Sosonkin Charney

THE MAX PALEVSKY
YIDDISH LITERATURE COLLECTION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

רײַז'ס אײַזער

פאַרוואָרט: ה. לייזויק
נאַכוואָרט: איידע מאַזע

MADE IN U. S. A.

אַרויסגעגעבן פון
אַ קאַמיטעט פון שרייבער און טוער און פון פריידל'ס משפחה
ניו-יאָרק, 1943

COPYRIGHT, 1943
BY IDA EPSTEIN
NEW YORK, N. Y.

פריידל טאטאנקין-טשאַרני

יעקב־מאיר טשאַרני און פריידל, אין פראַנקרײך, אין 1936.

א פאר ווערטער צו דער אויסגאבע פון פריידלס לידער

איך בין נישט קיין אנהענגער פון פאררעדעס. אפטמאל אפילו א קעגנער. אבער וועגן פריידלען און אירע לידער שרייב איך די עטלעכע באגלייט-ווערטער זייער גערן. איך שרייב זיי אפילו מיט א באזונדער ווארעמקייט.

עס שוט זיך, קודם-כל, נישט אפ פון מיין באוואוסטזיין דער פאקט, וואס פריידל, די איידעלע, טרויעריקע, פריציטיק-אוועקגעצאנגענע דיכטערין, איז מיינע א בת-עיר. זי שטאמט פון מיין היים-שטעטל איהומען, מינסקער געגנט, ווייס-רוסלאנד. איך האב געקענט אירע עלטערן, געקענט גוט איר זידן נחום דעם שוחט, געקענט אויך איר מאן יעקב מאיר און די עלטערן פון איר מאן. א חוץ דעם פאלט צונויף ערגעץ פריידלס משפחה מיט מיין מאטנס משפחה אין קרובה'שאפט. אין קרובה'שאפט און אין גורלידיקייט. אויפן קליינעם מארק פון אמאליקן צארישן איהומען, מיט צענדליקער, צענדליקער יארן צוריק, איז געשטאנען מיין מאמע מיט איר ברויט און בייגל-געשמעל, און נישט ווייט אנטקעגן — דאס קרעמל פון פריידלס עלטערן.

גיי ווייס, אז אין א ווייטער צייט ארום וועט צווישן נחום דעם שוחט'ס אייניקל, פריידלען, און מיר אויפוואקסן, א חוץ אונדזער משפחה-שייכות, אן אנדער קרובה'שאפט, א נענטערע, א טיפערע — וואס דאס, ערשט נישט מיר דאס פולע רעכט צו שרייבן די עטלעכע ווערטער — די קרובה'שאפט פון ליד, פון אידישן ווארט, פון טרויעריקן עלנטן געזאנג. און גיי ווייס, אז מיט יארן און יארן שפעטער וועט דער גורל זיין אזוי הארט, אזוי אכזריות'דיק צו דער יונגער בת-עיר מיינער, צו דער דיכטערין פריידל, — וועט פייניקן איר לעבן מיט אן

אומברחמנות/דיקער קראַנקהייט, וועט זי, צוזאמען מיט איר אויך קראַנקן מאַן, פאַרוואַרפן אויף שווערע און עלנטע יאָרן ערגעץ אין אַ דערפּל אין איטאַליע, ווייט פון אייגענע, פון פריינט, פון אַ אידישער קולטור-סביבה, און וועט זי, סוף-כל-סוף, אין רעכטן בלי פון איר דיכטערישן טאַלאַנט אַוועקגע-מען פון דער לעבעדיקער וועלט.

יא, גיי ווייט.

זעסט בפרוש ניט קיין באַרעכטיקונג פאַר אַזאַ פריציטיקן מויט פון אַ דיכטעריין, וואָס איז אין אַלע לידער אירע — בפרוש אין אַלע — די גוטסקייט אַליין, די שמילקייט אַליין, די ליבשאַפט אַליין.

אַבער ס'איז גאָר ניט שייך צו רעדן וועגן באַרעכטיקונג, און ס'איז אפשר גאָר אַ זינד צו רעדן וועגן דעם, ווען מען האָט אין זינען פריידלס אייגענעם צוגאַנג צו איר גורל, צו איר באַשיידענער אויפפאַסונג וועגן איר אַרט אויף דער ערד און צו איר גרייטן זיך צום לעצטן אַפשייד.

פריידל האָט ניט געשאַלטן, ניט געשריגן אין איר ווייטיק און צער, ניט געזוכט קיין שאַרפע ווערטער פאַר דעם, נאָר פאַרקערט: זי האָט אַנגענומען איר גורל מיט שמילער אהבה, מיט טיפער פאַרשמענדעניש. אַ זעלטענע גוטסקייט און טרויעריקע צוריקגעהאַלטנקייט נעמען אַרום אַלע אירע אַפ-שייד-מאַטיוון. זייער אַפט דערגרייכט זי צו אַ גאָר הויכע מדרגה פון צונויפגיסן זיך מיט דער גאַנצער נאַטור אַרום, מיט אַלע שמילע גראַזן און בלומען, מיטן ווינט און מיטן שטויב פון דער ערד. אַבער מער פון אַלץ — מיט די בלומען מאַקע, וועלכע האָבן זיך געפונען, ווייזט אויס, אַרום איר איינזאַמען שטיבל ערגעץ אין דער פאַרוואַרפנקייט פון דער וועלט.

זי האָט איר גאַנצן וועזן צוזאַמענגעגאַסן מיטן קליין שטיקל ערד וואָס אַרום איר, מיט דער אייביקייט פון אַט דעם שטיקעלע ערד, און דורך די גראַזן און בלומען פונעם ברעקעלע גלות אירן, האָט זי אַריינגענומען אין זיך דעם אַמעס פון דער ווייטער, גרויסער, רחבות/דיקער וועלט, ביז איר אייגענער אַמעס האָט זיך אַפגעטאַן פון איר און אַריינגעגאַסן זיך אין אַט דער ווייטער, גרויסער וועלט אַריין.

און געוואוסט האט זי קלאר, פריידל, אז דער מאמענט
פון אויפלייזן זיך אין דער אייביקער וולעט. דערנענטערט זיך
צו איר פון טאג צו טאג, און זי האט זיך געגרייט דערצו. מיט
אלע חושים געגרייט זיך, מיט איר שטילסטן געזאנג, וואס
האט לויטער ארויסגעקוואלן פון איר הארץ.

„צייכנט מיט לופטיקע פינגער דער ווינט
זילבערנע רינגען אויף בלויקייט פון וואסער, —
בוזיים אז מיינ שטראמעלע לעבן צעריגט — —“

אזוי זאגט זי אין איינעם פון אירע פילצאליקע דערקענטעניש-
לידער. און זי זאגט עס אזוי שטיל, אזוי באשיידן און אזוי
לויטער.

און אט זאגט זי:

„מיר דוכט, איר פארנעם דא אז אנדערנס ארט — —“

ווייט אויך פון די ווערטער מיט עכטער, ריינער הכנעה, וואס
זאגן קאן עס נאר א מענטש אן אויסגעלימטער, א געלייטער-
טער.

און אט זיינען שורות, וואס נעמען דיך דורך מיט זייער
אנטפלעקונג:

„און דו ווייסט, אויב א מענטש אין געפאלן —
האבן אלע אין שולד זיך באטייליקט,
זיינען אלע דורך איינעם געפאלן,
פונקט ווי אלע — דורך איינעם געהייליקט — —“

ווערטער, וואס אין דער היינטיקער, בלוטיקער, מיליאנען
מענטשן-אומבריינגענדיקער, צייט קלניגען זיי באזונדער צי-
טעריק, באזונדער זעלטן און וואונדערלעך.

און אט זאגט זי:

„ווער עס קוקט מיטן הארצן — זעט גוט,
ווער עס קוקט דורך ליבע — זעט ליכטיק.“

יא, פריידל האט געזען גוט און געזען ליכטיק, ווייל זי
האט געקוקט מיט איר הארצן און דורך ליבשאפט. און דער
לעזער, וועלכער וועט לייגען פריידלס לדיער מיט זיין פולן
הארצן, וועט אויך זען גוט און ליכטיק.

איך געדענק זייער קלאר דעם גרויסן אינטערעס וואס אונ-

דזער פארשטאנדענער אברהם ליעסין ע"ה האט גענומען אין
פריידלען און אין איר גורל. ער האט אין דער „צוקונפט“ אפ-
געדרוקט א גרויסן טייל פון אירע לידער. ער פלעגט רעדן וועגן
איר מיט א סך ווארעמקייט. אים וואלט ביז גאר הנאה געשאן
וואס פריידלס לידער גייען ענדלעך ארויס אין א זאמלונג.
דער אידישער לעזער וועט געוויס דאנקבאר זיין פריידלס
משפחה און פריינט פאר געטריי אפהיטן יעדע שורה פריידלס
און פאר דער מתנה, וואס ער באקומט איצט — די פולע אויס-
גאבע פון פריידלס לידער.

מערץ 1943, ניו יארק.

ווידרי

מיין נאענטסטן און ליבסטן.

עס טרעפט — אַ רגע אפשר נאַר :
כ׳דערפיל מיין לעבן אומגעריכט ;
כ׳דערזע אים בולט, מאַדנע קלאַר,
ווי שטילן טייך אין שקיעה-ליכט.

און דאָס, וואָס ווייט געווען און לאַנג,
ווערט נאָענט, רירט זיך, עטימט, רעדט :
אַ בילד, אַ בליק, אַ הויך, אַ קלאַנג,
חרטה-פיין, וואָס קומט צו שפעט.

און ס׳טוט מיך דאָן אַ הויב, אַ ברען :
ווי אומגערעכט איך בין געווען —
געוואַלט מיין לעבן האַלטן ריין,
און אַט — פאַרשעמט פאַר זיך אַליין . . .

אומזיסט פון דאַרן-קוסט געוואַרט
אַ היילנדע, באַטויטע קווייט :
כ׳האַב צוגעזאַגט און אַפגענאַרט
און — קיינעם ניט געבראַכט קיין פרייד.

כ׳האַב ניט געוואַלט — און שלעכטס געטאן ;
פאַרגיב — דו זעסט און פילסט מיין צער.
און איצט — איך נעם מיין גורל אן,
כ׳ויל צאָלן נאַר אַליין דערפאַר . . .

מענטאן, 2 מאַי, 1932.

מיין ערד ...

מיין ערד, א, דאס ביסט דו מיין לעצטע, לעצטע רו,
פון איינגעשטילטן צער דער שטילסטער האפן — דו !
א טיפער, טיפער שלאף, און קיין אילוועס מער,
קיין חלום ניט, וואס נארט, און קיין פארשעמטע טרער...
און ווען ס'וועט אויף דער ערד ווען זיין א גוטע שעה,
און אימעץ וועט צו גוטן מיד דערמאנען דא, —
וועט העל צעשטראלן זיך אריבער מיר דאס בלוי,
און סט'אויפלויכטן דאס גראז מיט קלארע טרערן טוי ;
און דוכטן וועט זיך גאר — א הארץ האט זיך צעבליט,
ס'האט אויפגעלעבט א צייל פון מיין פארגעסן ליד . . .

מענטאג, 25 אקטאבער, 1933.

צווישן די כתבים וועלכע י. מ. טשאַרני (פריידל טשאַרניס מאַן) האָט אַריבערגעשיקט צו איר משפּחה קיין ניו-יאָרק, האָט זיך גע- פונען אַ בוך אין כתב-יד, וואו ער האָט אַריינגעשריבן אירע אַלע לידער, אָנהויבנדיק מיטן יאָר 1927 ביז 1936, אויך דער נאָמען פארן בוך: „פריידלס לידער“.

אין דעם פאַרליגנדיקן בוך וואָס איז דערווייל דער ערשטער און איינציקער וואָס איז ביז איצט פאַרעפנטלעכט געוואָרן, גייען אַרײן אַלע לידער, אָן קיין שום ענדערונג, ווי זי, פריידל, האָט זיי אַליין צוזאַמענגעשטעלט, לויט אַ כראָנאָלאָגישן סדר. מיר פאַרשטייען אַז דאָס איז דאָן געווען פריידלס וואונטש, אַז אַזאַ בוך וואָלט זי געוואָלט אַרויסגעבן. צום סוף גייען אַרײן אַ צאָל ניט-דאָטירטע לידער, ווי אויך אייניקע העברייאישע לידער, וועלכע זיינען געשריבן געוואָרן אין 1919 און וועלכע זיינען קיינמאָל ניט דערשינען אין דרוק.

**

צווישן דעם פאַרבליבענעם ניט-געדרוקטן מאַטעריאל פון פריידל טשאַרני געפינט זיך אַ העפט רוסישע לידער, געשריבן אין יאָר 1918, העברייאישע לידער פון יאָר 1919, און אין אידיש: לענגערע פאָעמען, דערציילונגען, בריוו, און לידער וואָס זיינען איבערגעבליבן אין פראַנקרייך ביי י. מ. טשאַרני, וועלכע ער האָט שוין ניט באַוווּזן אַריבערצושיקן אַהער.

*

פריידל טשאַרני האָט אירע ערשטע לידער פאַרעפנטלעכט אין ווילנער „טאַג“ אין יאָר 1923, נאָכדעם האָט זי זיך געדרוקט אין דער „צוקונפט“ אין ניו-יאָרק, אונטער א. ליעסינס רעדאַקציע, אין „גערעכטיגקייט“, ניו-יאָרק, אין „ניי-וועלט“ און אין אַנדערע אויס- גאַבעס.

ע. קאַרמאַן האָט אין זיין אַנטאָלאָגיע פון „פרויען דיכטערײַנס“, אין יאָר 1928 אָפגעדרוקט אַ גרעסערע צאָל פון פריידלס לידער, ווי אויך אַ קורצע ביאָגראַפיע וועגן איר, וואו דאָס יאָר פון איר געבורט 1894 שטימט אגב ניט מיט דער דאַטע וואָס פריידלס משפּחה גיט אָן, פון 1891.

1923

וואונטשן

כ'וואלט וועלן צעגיין אין דעם לופטיקן רוים
און ווערן אַ שטיקעלע הימל אַ בלויער
פאַר דעם, ווער עס האָט אויף דער ערד ניט קיין היים,
פאַר דעם, וועמעס טאָג איז אַ מידער, אַ גרויער.

און זיין וואָלט איך וועלן אַ לייכטער זעפיר :
כ'וואָלט גלעטן דעם קאַפּ, וואָס פון צער איז געבויגן,
און מונטערן דעם, וועלכער ליידיט אָן אַ שיעור,
און אַנצינדן פרייד אין פאַרטרויערטע אויגן.

כ'וואָלט וועלן אַ שטערנדל זיין אין דער שטיל
פאַר דעם, וועמעס וועג ליגט דורך נאַכט און דורך שטיינער,
פאַר דעם, ווער עס האָט מער קיין וואונטשן, קיין ציל,
און פוסט איז זיין לעבן און ס'ליבט אים ניט קיינער.

כ'וואָלט וועלן אַ בלעטעלע זיין אין דעם קראַנץ,
אינעם דופטיקן קראַנץ פון דעם אייביקן שלום,
וואָס'ט שמייכלען דער מענטשהייט אין עתיד פול גלאַנץ,
וואָס'ט ווערן אַ ליכטיקער וואָר פון אַ חלום.

כ'וואָלט וועלן אַ קלייניקער שטיינרעלע זיין
פאַרן היכל פון אמת און ליכטיקע פריידן,
וואו מענטשן, ווי ברידער, אין זוניקער שיין
וועלן לעבן — און זיין וועט די ערד אַ גן-עדן . . .

פּעברואַר, 1923.

צום נביא

צי פאר טעמפע בירגער גרויע,
צי פאר מחנות ראָבן שוואַרצע,
גיסטו אויס דיין הייסן טרויער—
פערל פון דיין גרוין האַרצן ?

שווייג איין, נביא ! פערל זייען
לוינט דען פאַר די ראָבן, קרעמער,
וועלכע קענען זיך ניט פרייען,
זיך באַגייסטערן, זיך שעמען ?

דיינע פליגל-ווערטער פאַלן
אויף דעם מדבר'ס זאַמד און שטויבן.
פריש-אַפּ ווען טוי און שטראַלן
הערצער קאַלטע, הערצער טויבע ? . . .

כ'הער דעם נביא'ס קול ער ציטערט,
וויגט זיך צאַרט אין שטילע פלאַמען :
„ניט אין שטורמישן געוויטער, —
גאַט איז אין בשמה-גאַמען“.

„ס'טרעפט, אַז ליבע, הייסער גלויבן
קענען ווען אויך וואונדער שאַפן
קענען מאַכן הערן טויבע
און פאַר העלדן מאַכן שקלאַפּן“.

„כאַטש אַ טייל פון יענע קערנער,
וועלכע פאלן אויף די וועגן
צווישן שטיינער, צווישן דערנער,
גייט דאָך אויף פון זון און רעגן . . .

„אויף די חורבות, וואו ס'דערגליען
אַלטע אמת'ן, וואָס שמ'ען ;
וועט אַ נייער דור אויפבליען,
וואָס מיט אונדז וועט ער זיך שעמען“.

מערץ, 1923.

ערשטער שניי

וויסער, פוכיק-קלאָרער שניי
פאלט פון וואַלקן לייכט אָן וויי,
לייכט און שטיפעריש געשווינדט,
ווי אַ שמיכלענדיקעס קינד.

שלייערט אַלץ אין וויסן שטאַף
און פאַרוויגט אין זילבער-שלאָף;
צויבער-שלעסער פון קרישטאַל
וואַקסן אויסעט מיט אַמאַל.

ווי אַ וויסער כישוף-ליד
האַט דער גאַרטן אויפגעבליט:
יעדעס צווייג — אַ וויסע בלום,
פליגלען פון אַ וויסן טרוים.

זע: אין לופטן, אומעטום
וויסע פייגל פליען אום,
זעצן זיך אויף באַרג און בוים,
ברענגען גרוסן פון מיינ היים . . .

דעצעמבער, 1923, מעראָן. טיראַל.

1924

חנוכה-ליכטלעך

צי וועט איר דערצאָנקען — אַ ציטריק נר-תמיד
אין היכל פון פּאַלק ביים פּאַרגעסענעם עמוד ?

צי וועט איר שטיל אויסגיין צוקאַפּנס ביים גוסס,
איר הייליקע פּונקען פון פּלאַמען פון גרויסע ?

צי פּאַלק וועט פּאַרגעסן זיין חנוכה-לעמפל
און אָנצינדן ליכט אין אַ ווילד-פּרעמדן טעמפל ?

צי לעמפל, דער סימבאָל פון העלדישע צייטן, —
וועט זיין אַ מצבה דעם עבר, דעם ווייטן ? . . .

צי אפשר וועט אויפשטיין אַ דור אַ באַפרייער,
וואָס וועט מיט התלהבות דעם מקדש באַנייען.

און זינגען מיט דבקות דעם אַלט-יונגן ניגון:
הנרות הללו, שאָנו מדליקים ? . . .

ווער טרעפט זיי די וועגן, וואו שטראַמען צעפליסן ? —
גורלות פון פעלקער, אַ ווער קען זיי וויסן ! . . .

מערץ, 1924.

*

**

ווען מיט שטורמישער מאַכט אין אַ זומער-פאַרנאַכט
רייסט אַרויס זיך אַ ווילדער געווייטער,
און אַ דונער צעקנאַלט זיך אין טונקעלן וואַלד
און עס בויגן זיך ביימער אין ציטער ;

און עס פלאַקערט דער וואַלד, העל פון בליצן צעשטראַלט,
און עס צינדט זיך דער הימל אין פלאַמען ;
ס'לויפט אַ ווינט לייכט און ראַש, ווי גע'רודפ'ט פון האַס,
און עס קרעכצן די צווייגן און שטאַמען, —

אַ, ווער ציילט דאָן, וויפיל אין דער שטורמישער שפּיל
אונטער שטאַמען, צום באַדן געפרעסטע,
ליגן הילפלאַז צעשטערט אויפן שוויס פון דער עהד
וויסט פאַר'יתומ'טע פויגלשע נעסטן !

אַז באַפרידיקט פאַרשווינדט דער צעוואַליעטער ווינט
און דער גרויזאַמער שטורעם דערווייטערט, —
ווערט דער הימל באַפרייט און די ערד ווערט באַנניט,
אין איר אייגענעם צער זיך געלייטערט.

נאָר עס שטייען ניט אויף, אויף דעם פריידפולן רוף
צו אַ לעבן אַ שיינעם, אַ פרייען
די, וואָס ליגן צעשפרייט, שטאַרק צעטרייסלט, צי טויט
אין דעם מאַרגן דעם פרישן, דעם נייעם . . .

דאָך, דאָס טראַגיש געשטאַלט פון געפאַלענעם וואַלד,
וואָס ט'געפלאַטערט אין יאוש-סכנות,
אַ, די רירט מיך ניט מער, ניט פאַר איר איז מיין טרער, —
אויף די פויגעלעך האַב איך רחמנות . . .

מערץ, 1924.

ווינטער מעלאָדיע

אין מידן בלויזלעך-ווייסן שיין
אַ ווייסער מלאַך פליט און פליט,
און וויגט אַלץ איין און שלעפערט איין
מיט בלומען ווייסע, וואָס ער שיט.

ס'באוועגט אַ ציטריק ברעם זיך קוים,
ס'פלאַמט אויף אַן אויגן שטראל זיך וואו,
און ערגעץ וועבט זיך אויס אַ טרוים
אין שטילער, שלעפריק-מידער רו . . .

מיין האַרץ איז מיד פון זיסן וויי,
פון וויילעס גליק און שעה'ן פיין . . .
און גלייך, ווי די נאַטור אין שניי,
שלאַף איין, מיין וואַכנדיק האַרץ, שלאַף איין!

נאָר זאָל מיין שלאַף ניט אייביק זיין,
ווי עלנט שלאַפט דער טויטער שטיין; —
אין בלויזלעך-ווייסן זילבער-שיין
כ'זאָל קענען אויפּוואַכן אַליין.

און זאָל די רו, מיין רו זיין גלייך
צום דעמב, וואָס האָט ניט לאַנג געבליט,
צום ווייס-פאַרטרוימטן שטילן טייך,
וואָס איז אין ווינטער-איין געשמידט . . .

תּעראָג, 1924.

*
**

כ'וואלט וועלן כאַטש נאָך אַמאָל זען אין לעבן
מיין היים אין דעם צויבער, ווען פּרילינג דערוואַכט,
אין זילבערנעם ווינטער, אין האַרבסטיקן געפּל
אין זומער, דער שטילער און טרוימענדער נאַכט . . .

כ'וואַלט וועלן כאַטש נאָך איינמאָל זען מיין שטעטל,
וואו ס'האַט זיך מיין חלום פון קינדהייט געוועבט,
וואו שטיל, ווי עס וויגט אויף אַ צווייג זיך אַ בלעטל,
אַ דור נאָך אַ דור האָט געטרוימט און געלעבט.

די געסלעך, וואו קינדערלעך בלייבינקע שפּילן
און ציגן שפּאַצירן ביינאַכט און בייטאַג.
עס זיפצט אָפּ אַ זיידע אין טלית און תפּילין,
אַ באַבינקע מאַכט אויף אַ פּריזבע אַ זאַק ;

דעם שטילינקן טייכל אין זומפיקע ברעגן,
די לאַנקעס, דאָס פעלד, וואו עס אַטעמט זיך ברייט, —
כ'וואַלט וועלן כאַטש נאָך איינמאָל טרעטן די וועגן,
וואו ס'ליגן צעזייט מייע טראַפעלעך פּרייד . . .

מעראַן, 1924.

1925-26

*
**

אין פאַרלאַזטן יוגנטס-היכל
ליגט מיין מקדש אַ צעשטערטער:
עמיץ זיצט און זאָגט דאָרט „איכה“
ס'וויינט אַ ניגון שטיל אָן ווערטער.

ביים פאַרשטיקטן חורבות-ריח
קען דען זיין אָן אַרט פאַר כהונה ? —
אויף דעם חרוב'ן מזבח
שטיל דערגלייט האָט מיין אמונה . . .

בערגלעך אַש און שערבלעך שטומע —
פון מיין יוגנט אַ ירושה,
כ'האַב אין וועג זיי מיטגענומען,
כ'וועל זיי היטן, ווי אַ קדושה . . .

מעראַן, 1925.

*
**

איין קליינעס פליגעלע פארטראַגט
דעם גאַנצן כח פון דיין גנאָד, —
מיין האַרץ, מיין גאַנצע האַרץ איז קליין,
איז צו קליין פאַר דיין וועלט־פרייד, גאָט ! . . .

טרעקיעזע (טיראַל), 1925.

לעבנס-אָוונט

דער אָוונט שפרייט זיך אויס אַ קילער;
די עלטער קומט מיט שטומע טריט.
עס ווייען שאַטנס שטילער, שטילער . . .
דאָס האַרץ וויל רן; דאָס האַרץ איז מיד . . .

ווי גוט איז איינשלאָפן אָן זאָרגן,
ווי ס'שלאָפט אַ פלאַטערל אויף אַ בלאַט,
אין נאַכט, וואָס האָט נישט מער קיין מאָרגן,
ווען מיד ביסטו, וועם ס'האַרץ איז מאַט . . .

מעראַן, 1925.

**

ווען ס'וועט מײן האַרץ אַנטשוויגן ווערן
אַ מידעס אונטער קאַלטן שטיין
און ס'וועט שוין מער זיין רו ניט שטערן
קיין ערדיש צער און קיין געוויין. —
אויך דאָן, איך גלויב, ווען ס'וועט אַ ווייטאָן
פאַרביי אַ זיפּץ וואו אין דער שטיל,
וועט אויפפלאַצן דאָס האַרץ פאַר ווייטיק,
פאַר הייסן רחמים-געפיל.

מערץ, 1925.

*
**

וואו זיינען די וועגן, וואו יארן פארשווינדן,
צעשוואומען פון רעגן, צעטריקנט פון ווינטן ?
די פערל פון הארצן וואו זיינען פארפלויגן,
די פרישקייט פון באקן, דער פייער פון אויגן ?

א שטעטל א קליינס אין א לאנדשאפט א רייכן,
א בליענדער וועלדל, א זינגענדעס טייכל,
א פעלד א צעאקערטס מיט גלויבן מיט יונגן, —
דארט זילבערט דער טוי זיך, דער טוי פון מיין יוגנט:
אין שעה'ן, ביו אונטן שפעטע צעטיילטע,
אין מעשה'לעך שטילע, פאר קינדער דערציילטע . . .

מערן, 1925. געדרוקט אין „צוקונפט“.

*
**

אויף יעדן ווינקל-וועג דער פביא, דער געקריצטער
אין אַרעאַל פון ליבע אָן אַ שיעור. —
און — „בעטלען שטרענג פאַרבאַטן“ — אויף אַ טיר.

אויף יעדן שטיינער-שטעג די הייליקע מאַדאַנע —
דער סימבאָל פון רחמנות אָן אַ ברעג;
קני, וואַנדערער און — ווייטער גיי דיין וועג ! . . .

דרום טיראַל, אויגוסט, 1925.

אין פארלאזטן בית-המדרש

דא האָבן דורות אויסגעהויכט דעם אָטעם ;
דאָ פלאַטערן זיי, די נשמות שטילע
אין ציטערדיקע בין-השמשות שאַטנס,
ווי עמיצנס אַ ניט-פאַרענדיקטע תפילה.

דעם זיידנס טריט — זיי האָבן לאַנג פאַרקלונגען . . .
געבליבן איז זיין ספר אָפן ליגן ;
און קיינער האָט מיט בענקשאַפט ניט דערזונגען
זיין לויטערן, מיט צער באַהויכטן ניגון . . .

דער בית-המדרש שווייגט אַ נעפליג-גרויער ;
פאַר'יתומ'ט איז ער און פאַרלאַזט געבליבן ;
עס וויינט אין אים דער לעצטער מעריב-טרויער ;
אים האָט קיין נייער שחרית ניט פאַרטריבן.

ס'איז פול גאַט'ס הויז מיט שאַטנס פון געשפענסטער,
עס וויינט אַ זיפץ פון יעדן ווינקל שטילן,
פון יעדן שויב פון הויכן, שטומען פענצטער . . .
אין עמוד בענקט אַ פאַר פאַרלאַזטע תפילין . . .

אַ טלית אַ פאַרגעסן ביי אַ שטענדרער,
ווי אַ פאַרגעסן „זיי געזונט" אַ טאַטן
פון דעם, וועם ס'טראַגט דער שטראַם דורך ימ'ען, לענדער
און ברענגט אים צו אַ פרעמדן ברעג אַ מאַטן.

עס שווייגט די „רייניקייט" געפרעסט אין אַרון.
ווי ס'שווייגט אין קבר איין אַ האַרץ אַ הייסעס,
פאַרשטויבטע וואַלגערן זיך אַלטע ספרים . . .
אַן אימנזאַם ליכט ביים עמוד האָט דער'גוס'ט . . .

דאָס לעצטע פלעמל נעבעכדיקעס, ווייכעס
זיין צאָנקענדיקן ווידוי האָט דערטראָגן
צום לאַנג פאַרלאַזטן, וועלקנדן פרוּכט . . .
אַ, ווער'ט נאָך אים אַ קדיש'יתום זאָגן ?

און ווער דער לעצטער איז פון שול אַנטרוּנען ?
צי מיט אַ לעסטערונג ? צי מיט אַ זעגן ?
און וועמעס לעצטע טרייסט איז דאָ צערונען ?
צי וועט נאָך ווער דעם וועג אַהער דערפּרעגן ?

ווער ווייס . . . עס שטאַרבן ניט קיין אַלטע ווערטן :
דאָס אַלטע פּאַלק ט'זיין מקדש ניי באַזינען . . .
עס לעבט דער גייסט, ווען ס'קלינגען אַפּ די ווערטער . . .
אין בייעם היכל רוט די אַלטע שכינה.

נערווי, 1925.

דו נאַכט . . .

דו נאַכט, ווי עס כשוּפ'ט דיין שטילקייט, דיין רוי, —
א. לערן מיך לייזן און שווייגן, ווי דו ! . . .

און לערן מיך, הימל, ווי דו בלייבן דיין,
ווען שטיל וועט אין מערב מיין לעבן פאַרגיין.

קיין שאַטן פון קנאה זאַל נעפלען מיין בליק, —
כ'זאַל צוקוקן פריידיק אַרומיקן גליק.

א. פריידפולע זון, לערן, טרייסטנדע, מיך
צו ליבן און גאַרנישט ניט וועלן פאַר זיך ! . . .

מערטאג, מאי, 1925. געדרוקט אין „צוקונפט“.

אין שווערע טעג

א טעמפער, אלץ פארטויבנדיקער וויי;
עס ברעכט זיך און צעברעכט זיך ניט מיין ברוסט.
צי איז מיין לעבן נויטיק דען אזוי?
צי וועט מיין ארט אויף דר'ערד פארבלייבן פוסט? . . .

לעש אויס דאָס פייערל פון מיין געצעלט
און גיב מיר רו, אַ, גאַט נאָר רו אליין!
עס וועט מיט מיר ניט אונטערגיין קיין וועלט,
עס וועט מיט מיר קיין שטערן ניט פאָרגיין . . .

עס וועט זיך אויסלעשן אַ שטילער פיין,
אַ האַרץ אַ ליינד וועט ניט קלאָפן מער, —
אַן אַוונט, אַ פאַר'חלומ'טער וועט זיין,
אַ קווייט וועט אפשר גלאַנצן מיר אַ טרער . . .

גראס (פראנקרייך), אַקטאָבער, 1926.

די נזירה

א וויסע הויב, דאָס שוואַרצע קלייד פאַרזיגלט ; —
א שוואַרצע טויב מיט גרויסע ווייסע פליגל.
דאָס פנים נאָך אַ יונגער און אַ מילדער,
נאָך טרוקן, שטרענג, ווי אויף די אַלטע בילדער . . .

ביזט פרעמד און ווייט מיר, הייליקע נזירה!
עס פלאַמט אין מיר אַ גיהנום פון כפירה.
מיין הייסעס בלוט — פון מזרח אַ ירושה, —
איך ברען אין זינד, חרטה און אין קדושה.
דיין אומשולד שרייט, אַז מיר זיינען פאַרדאַרבן,
דיין מידלשאַפט — פאַר זינד פון וועלט — אַ קרבן.
ס'איז דיר אַ ווינקעלע גענוג פאַר דבקות, —
און מיר איז ענג די וועלט פאַר אומרו, ספקות.
איך וואָלט די גרענעצן פון וועלט צעוואַרפן ;
פון שפּיזן — סערפן זאָלן ווערן, האַרפן . . .
ביסט פרעמד מיין גייסט. און דאָך — איך פיל דיין ווייטיק ;
פאַר וועמען איז דיין גרויסער קרבן נויטיק,
דיין פרויען־פיין און דיין דערשטיקטע יוגנט,
דיין זינלאָזע, ווי מדבר־טויען טוגנד ? . . .
פאַר ליבע, וואָס ט'געבויט אַן אויטאָ־דאָ־פע
און ליכט געבראַכט מיט פייער און מיט וואָפן
פאַר דעם, וואָס ס'האַט פאַר'חזוק'ט אייער צלם,
אַ הייסעס האַרץ געמאַכט אַ שטיק בית־עולם ? . . .
דער צלם . . . ער מאַכט אויף מיר אַ שוידערלעכן רושם :

איך זע אין אים דעם צאָפּל פון די קדושים . . .
איך בין אַ קינד פון יענע שטאַלצע אַבות
און האַסן מוז איך פּלאַמיק, שנאת מות ; —
נאָר האַסן דיך, דיין הימלשקייט, פּחדנות ?
אַ, ניין — איך האָב נאָר טיף אַף דיר רחמנות . . .
די וועגן אונדזערע — זיי גייען זיך פאַרנאַנדער :
איך לעב און ברען און ליב און האַס און וואַנדער.
דיין וועג צו גאָט איז נאָענט — דורך תּפּילות, קטורת ; —
מיין וועג איז ווייט : ער ליגט דורך צייט און דורות . . .
ס'גערעדן דיינס — דורך קלויסטער שטויב און שימל ; —
ס'איז דאָ אויף דר'ערד מיין גיהנום און מיין הימל . . .

מאָן דאָר (פּראַנקרייך), 1926.

די טעג מיינע יונגע . . .

די טעג מיינע יונגע צעווייט, די טעג מיינע יונגע
ווי אַ ווינטל — די פּרילינגשע בליטן; די טעג מיינע יונגע
כ'האַב פּערל פון האַרצן געזייט,
און געניטקייט נאָך גרויע געשניטן . . .

דער אַסיען מיט אומעט ער גייט,
כאַטש מיין זומער איז נאָך ניט פאַרגאַנגען,
מיין הימל ער שנייט שוין, ער שנייט,
כאַטש באַגולט איז מיין פּעלד נאָך מיט זאַנגען.

נערווי (איטאַליע), 1926.

אָנשטאַט בלומען
אונדזער ליבער מאַמען.

ס'האַט דיך דער הימל אונדז געשיקט,
ביזט, ווי אַ מלאַך, ווי אַ גוטער,
ביזט ווי אַ פּרישער קוואַל וואָס קוויקט
אין מדבר פון דעם לעבן, מוטער !

עס מעג זיך זיין די נאַכט, ווי שוואַרץ,
די טעג — אַן האַפענונג — גרויע, טריבע, —
ס'זעט זיי אַלץ איינס דער מאַמעס האַרץ
דערוואַרעמען מיט רחמים, ליבע.

און ווי די שולד זאָל גיט זיין גרויס,
פאַרטרויען קען מען זי דיר איינער,
און וויינען, וויינען אין דיין שויס
און ווערן בעסער, ווערן ריינער.

געליטן הייליג, שטילערהייט,
האַסט אונדז דיין יוגנט אַפּגעגעבן . . .
אַ, זאָל דערפאַר מיט ליכט און פּרייד
זיין פול די האַרבסט-טעג פון דיין לעבן ! . . .

ניו-יאָרק, 10טן מאַי, 1926.

כ'וואַלט . . .

כ'וואַלט גערן אַ שטערן אַ וואַנדערער ווערן
און גליען און פליען אין זונען-געיעג:
זאָלן פאַלן, ווי שטראַלן, אין אייביקייטס קוואַלן
די טויזנטער יאָרן, ווי מענטשלעכע טעג.

נאָר ס'ווערן אויך שטערן פאַרלאַשן, ווי טרערן;
פון וועלטן אַ תּהו אַ תּהוּמ'יקער ווערט; —
אין בלינדן פאַרשווינדן כ'וויל וועלטן צעצינדן
און פאַלן אין שוים פון אַ בליענדער ערד . . .

מאָן-דאָר, פראנקרייך, 1926.

זיי ווי ערד

זיי פרוכטבאָר ווי די ערד און אמת'דיק ווי זי ;
אין פריילינג וואָס און בלי, סוף־זומער פרוכטן ברענג ;
און שאַף נאָר ווען דיין האַרץ אַ צאַפּל טוט, אַ גלי . . .
און שענק זיי, ווי די ערד, אַן דאַנק, ברייטהאַרציק שענק . . .

פון נעפלען נידעריקער און עלטער פון אַ מין
איז זי, די ערד, און היט דאָך פייער אין איר טיף ;
און אַלץ וואָס איז צעצווייגט, צו הימלען הויך זיך ציט, —
האַט וואַרצלען טיף אין איר, איז פון איר לייב אַ גליד.

איר שווייגן איז אַ פעלדז, איר וואָרט — אַ זאַפטיק בוים ;
איר רעיון איז אַ וואָלד, אין סודות טיף פאַרשפינט ;
איר פליסטערן — דאָס גראָז, וואָס גרינט ביים טייכל'ס זוים ;
איר שפיל איז דער קאַמיש, צערוישט פון פרייען ווינט.

איר תפילה איז אַ פעלד אין זונען־אונטערגאַנג ;
איר שמייכל איז אַ בלום, און קאַרן — איר געדאַנק ;
זי איז — דער קלאַרער טאַג, זי איז — די ערלעך מי ! . . .
זיי פרוכטבאָר, ווי די ערד, און אמת'דיק ווי זי . . .

גראַס (פראַנקרייך), נאַוועמבער, 1926.

*
**

איך זיך ביי מיין לעבנס געשלענגלטן ברעג
און צייל מיינע שעה'ן און צייל מיינע טעג :
א שיפל וועט צושווימען באַלד צו דעם ברעג.
א האַנט אַ געהיימע וועט זויזן דעם וועג . . .

א ווינט וועט אַ פּלאַטער טאָן ערגעץ פון ווייט, —
ווי שטיקלעך פון וואַלקנס ביים הימלשן זוים,
צעטראָגן דעם רייך פון פאַרפּלויגענער צייט :
א שאַטן, אַ קלאַנג און אַ דופּט פון אַ טרוים . . .

שטעל אַפּ זיך אַ וויילע פאַרגאַנגענעס גליק ! . . .
פאַרפּאַלן : עס פּליסט דאָך אַ טייך ניט צוריק ;
די זון גייט דאָך קיינמאַל פון מערב ניט אויף . . .
לאַז אַפּ ווייטע שאַטנס, ניט וועק זיי, ניט רוף ! . . .

גראַס (פּראַנקרייך), 1926.

ווינטער שטימונג

באלד די יוגנט די גאנצע אהינטער ;
אלץ פארווישט זי די שטויביקע צייט . . .
בענקט דאס הארץ נאך דער וויסקייט פון ווינטער
און עס בעט זיך אין ווייטקייטן ווייט.

צווישן שנייאיקע פעלדער פארגעסן,
ליגט א שטעטעלע רירנדיק-מיד.
א פאר'חלומ'טעס הויז אין א געסל
היט דעם עבר'ס פארשוויגענע טרייט.

היימלאז טוליען צום גאניק זיך ציגן ;
זיפצט פון היזלעך ארויס דער אמאל ;
דער בית-מדרש פארוויסט און פארשוויגן, —
לאנג דערפלאטערט פון לערנער דער קול . . .

ס'האט פארטראגן פון דארט אונדז, ווי שטויבן
אויף א ווייטן און זאמדיקן וועג ;
חורבות, קברים פון יוגנט און גלויבן —
הינטער אונדז, און פאראויס איז קיין ברעג . . .

און א טייערער קבר פארלאזן
וועקט א הייסן, ניט דרעמלענדן וויי ;
קומט דער זומער און פוצט אים מיט גראזן,
און דער ווינטער פארדעקט אים מיט שניי.

האַרבסט-בלעטער

בלעטעלעך האַרבסטיקע, בלעטעלעך פאַלנדע
טרייסטלאַז, רחמנות'דיק זיפצן אַזוי :
הער איד איד קרעכצן פון ווינטן פון שאַלנדע,
רירט זיך אין האַרצן אַ נאַגנדער וויי.

אפשר אויך איד אַ בלעטל, אַ פינטעלע,
האַלט זיך ביים צווייגל פון לעבן קוים-קוים :
זאַל נאַר אַ בלאַז טאַן אַ שטיפער אַ ווינטעלע
רייסט ער מיך אַפּ פון מיין ערדישער היים.

פּרילינג אויך איד האַב אין פּלאַטער אין זיידענעם
זאַרגלאַז געוויגט זיך אַהער און אַהין ;
איצטער אַ מאַכטלאַזע וועט מיך פאַרשליידערן
זויט אין דער פּרעמד ערגעץ, ווייס ווער וואוהין . . .

גראס (פּראַנקרייך), נאָוועמבער, 1926.

שטאַט

צעשטויבט מיין שווייגן און מיין רו
אויף וועגן אויף דערווייטערטע . . .
צי האַסטו, שטאַט אַ ווינקל וואו
פאַר טרוימען פאַר געלייטערטע ?

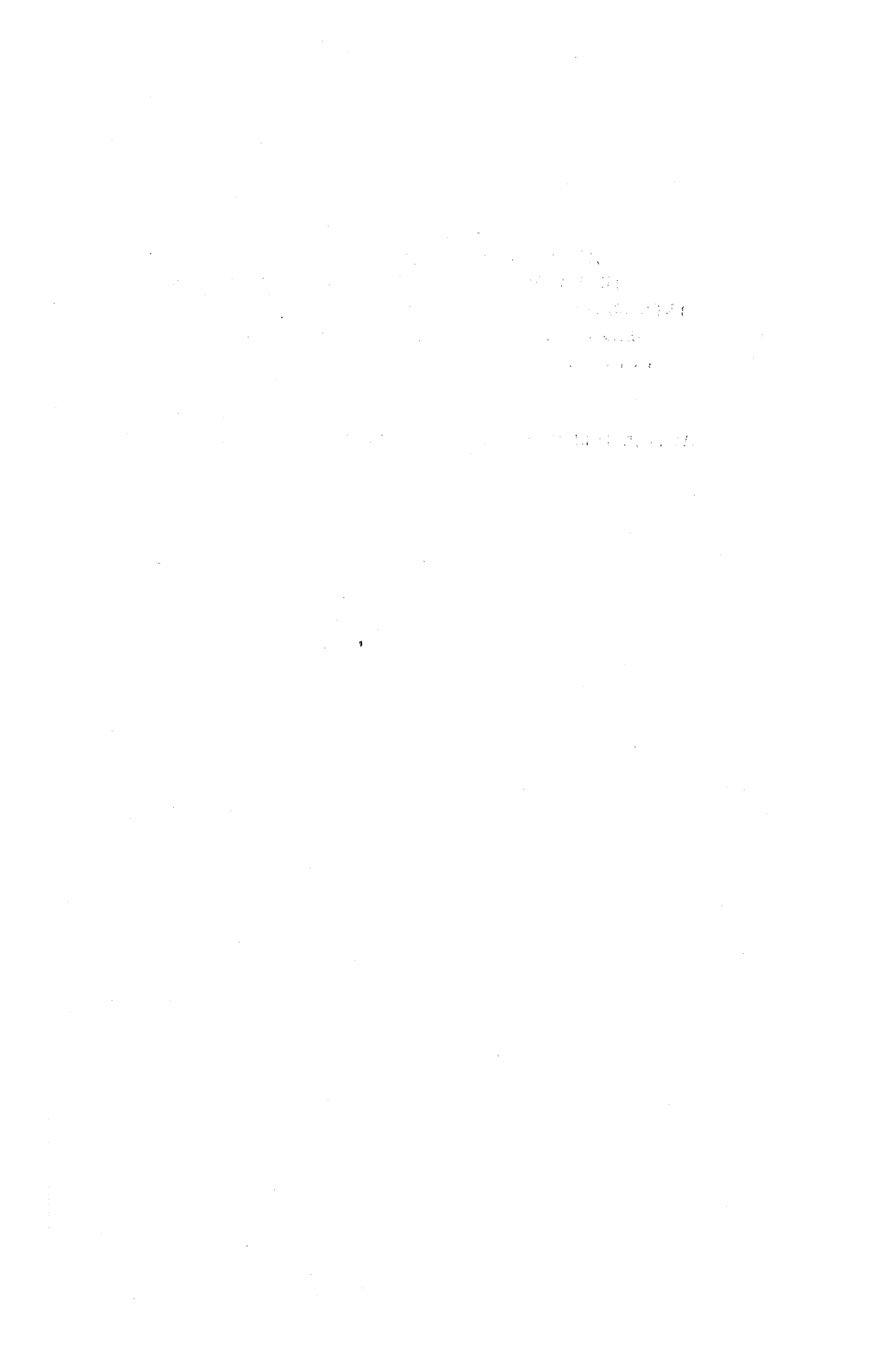
איך בין אַ מילב ביי דיר אין שויס,
אַ שטויבעלע, אַ וואַנדערער :
ווען מיר דיין קאַכיק שטראַם פאַרווישט,
פאַרנעמט מיין פלאַץ אַן אַנדערער . . .

פאַריו, 1926.

*
**

ווי נעפלען לייכטע זיידענע, צו וואלקנס הויך געשטיגענע,
דערגייט ביז גאט פון ליידנדע וואס שטיל און ווייך געבעט :
דאס שענסטע און דערהויבענע איז דאס, וואס בלייבט פארשוויגענע ;
דאס שענסטע גליק—וואס קומט קיינמאל, צי דאס, וואס קומט
צו שפעט . . .

„מאורעטאניא“ (אטלאנטישער אַקעאַן), 23טן אויגוסט, 1926.

1927

יאָרן

אַריבער אונדז טראַגט איר אַדורך זיך, יאָרן,
ווי איבערן פליין אַ שטראַמענדיקער שוים,
ווי פּרילינגס-האַגל איבערן פעלד מיט קאַרן,
ווי בליצן איבער אַ צעבליטן בוים.

אין אייך איז יונגעס גראַז און ווייסער ווינטער,
פאַראַויס—אַ ווייטקייט, וואו ס'פאַרשטומען טריט,
און שבריי-לוחות, קברים אייך אַהינטער
מיט בלומען פון זכרונות בונט צעבליט . . .

גראַס (פראַנקרייך) 1 יאַנואר, 1927.

היטער

דורך דער זון און ווינט און רעגן
צו אן אומבאָוואוסטן ציל
איבער אומבאָוואוסטע וועגן
פירט דעם גורלס האַנט אונדז שטיל.

זוי די היטער, שטייען יאָרן
ביי די גרעניצן פון צייט;
יעדער יאָר שטעלט אָפּ און וואָרנט:
ווייס — דער האַפּן איז ניט ווייט . . .

גראַם, 1 יאָנואר, 1927.

*
**

דורות פארוויגט און פארשלאָפן
מיט פרומען הכנעה/דיגן קרעכץ;
דולדן געלערנט און האָפּ, —
ניט קעגן זיך שטעלן דאָס שלעכטס.

פליצט עס דאָס שלעכטס, ווי די שטראָמען,
אין הפקר/דיק־כוואַליקע טענץ;
ברייטערן, טיפן זיך תהומ'ען,
וואָס צווישן אַ מענטש און אַ מענטש . . .

גראַם, 9 יאָנואַר, 1927.

פּרילינגס טריט

פּרילינג, אָט קומסטו, אָט קומסטו,
כ'הער דיינע זינגענדע טריט ;
הערצער, ווי בייטן, צעבלומסטו,
בלומען — ווי הערצער צעגליט.

ציען צו האַרפעס זיך פינגער
אויפלייגן לידער פאַר דיר ; —
פּרילינג, ניט איך בין דיין זינגער :
זאַרגלאַזע פּרייד — ניט פאַר מיר.

פּלאַטערט אין פאַרבן־שפּיל בונטן,
גיסט זיך דיין פּרייד, ווי אַ טייך, —
נאָגן נאָך מער מיינע וואונדן :
קומסט — ניט פאַר אַלעמען גלייך . . .

גראַט, יאנואַר, 1927.

ס'וועט . . .

ס'וועט אַ שטים זיך דערהערן אַ מוטיקע,
ווי די וואַסערן קלאַרע צערוישט, —
און די תקופה וועט ווערן, די בלוטיקע,
אַ לעגענדע פון בייטש און פון פויסט . . .

וועלן מענטשן און פעלקער זיך ברידערן,
מאַכן פרוכטבאַר מיט ליבע די וועלט,
ווי אַ וואַרימער רעגן וואַלט גידערן
אויף אַ פרישן, צעאַקערטן פעלד . . .

גראַט, 11 יאנואַר, 1927.

קומט אומרו אין נאַכטיקע שעה'ן . . .

קומט אומרו אין נאַכטיקע שעה'ן צוגיין,
מאַנט זיין פון מיין לעבן און אינהאַלט און ווערט.
בין איך גיט אַ טייל דען פון נאַכט-סוד אליין,
אַ שטויבל אַ קליינס פון דעם שטויב פון דער עהד? . . .

אַ זינגענדער זאַנג צווישן זאַנגען אין פעלד, —
פאַר אַלעמען זון — דאָס איז אַלץ, וואָס איך גאַר;
מיין תפילה און טרייסט איז דאָס גליק פון דער וועלט,
איר פרייד איז מיין פרייד, און איר צער איז מיין צער.

גראס, 14 יאָנואַר, 1927.

**

צעפירט די מובחות פון אוראלטע געטער,
נאָר איינעם געשוּינט — דעם מובח פון מאָרס ; —
און ס'האָט אַ פאַרצוקנדע כנופיה פאַררעטער
געשפילט מיט דער מענטשהייט אַ בלוטיקן פאַרס.

פאַריאָגט פון די טראַנען די הערשנדע געטער ;
אַ ווער וועט צעשטערן דעם אַפגאַט פון קריג ? . . .
נאָר איינציקע טראַגן דעם לויטערן שפעטער —
דעם ליכטיקן חלום פון מענטשלעכן זיג . . .

גראַט, 15 יאַנואַר, 1927.

געפאלן דיין שווייס אויף די שטיינער פון שטעט . . .

די אידישע ערד-ארבעטער.

געפאלן דיין שווייס אויף די שטיינער פון שטעט,
מיט שטויבן פון גאסן דיין בענקשאפט פארקערט;
געווארימט געהיים, ווי אן אונט-געבעט,
אין הארצן דעם ליכטיקן חלום פון ערד.

געווען איז א מארק דיר דער מורבר פון וועלט,
אריבער דיין קרעמל — די הימלען צעשטאלט;
זאל אויפגיין דערפאר דיין פארהארעוועט פעלד
מיט פולן, מיט רייפן און ווארימען גאלד.

גראט, 15 יאנואר, 1927.

נייעס לעבן

די אידישע ערד־ארבעטער.

אהינטער געבליבן די שטעטל און קראַמען ;
פאַראויס, ווי די בויגנס, צעוויקלען זיך וועגן ;
אַ מונטערע פרייד פליסט מיט וואַרימע שטראַמען ;
עס גאַלדיקט די סטעפּ זיך, די ווייטע, אַנטקעגן.

ניטאַ מער קיין בעכטן — איין לויטערער מאַרגן,
וואָס שפינט זיך דורך פעלד און דורך סטעפּישע וועגן.
ס'וועט זיין נאָך אי שווערקייט, אי ספקות, אי זאַרגן ;
פון קנאַפער דערפאַרונג, פאַר ווינט און פאַר רעגן.

נאָר וואָס פאַר אַ גליק פון געוויסן פון קלאַרן,
נאָר וואָס פאַר אַ פרייד פאַר אַ מענטשלעכע, ריינע, —
ווען פעלד וועט מיט צייטיקע רוישיקע קאַרן
די ערלעכע, כשר'ע מי דיר באַלוינען !

גראַט, 15 יאַנואַר, 1927.

אין דער צוקונפט

וועט דער יושר, דער מענטשלעכער, ריינער
זיך באַפרייען פון דרוק פון די הענקער, —
וועט די מענטשהייט נאָך קושן די שטיינער —
איר באַלוינונג דעם נביא און דענקער ;

וועט זיך קניען פאַר ווענט פון דער פעסטונג,
וואו זי האָט מיט אַ ווילדער רציחה
בלינד געשלימדערט די ריינסטע און בעסטע ;
אירע פרעדיקער, לערער און משיחים.

וועלן שטיינער און גראַטעס פון אימן
זיין אַ סימבאָל פון הייליקן ליידן, —
וועט די מענטשהייט די בלוטיקע גרימזן
* פון די דורות, די ווייטע, פאַרמיידן . . .

גראַט, 28 יאַנואַר, 1927.

---

* פון די פאַריקע דורות פאַרמיידן . . .

וואַלט . . .

וואַלט ניט ווייט שוין געווען ביז צום ברעג
פון דעם ליכטיקן מענטשלעכן זיג,
ווען פאַרשאַטנט ניט זיין וואַלט דער וועג
דורך דעם שענדלעכן ברודערשן קריג.

וואַלט אַ יום־טוב געוועזן דער גאַנג,
ריין צעלויכטן פון מאסן־עקסטאַז,
ווען עס לויערט אין וועג ניט די שלאַנג
פון דעם בלוטיקן ברודערשן האַס.

ווער איז שולדיק און ווער איז גערעכט ? —
ניט אַלץ איינס? — אַבי ס'וואַקסט די געפאַר,
און עס וואַקסט, טריאומפֿירנד, דאָס שלעכטס,
טרינקט, ווי וויין, אונדזער טרייסטלאָזן צער . . .

גראַם, 29 יאַנואַר, 1927.

---

* דאָס ליד האָט פֿריידל אָנגעשריבן אונטערן שווערן רושם,
וואָס עס פֿלעגן אויף איר מאַכן אין יענער צייט (1926—1927) די
צייטונגס־באַריכטן וועגן די רייסערייען צווישן די „לינקע“ און די
„רעכטע“ אין דער אַמעריקאַנער אַרבעטער־וועלט. י.מ. טש.

**

ליגן הויכן און ווייטן באַזיגטע
פאַר דיין אומרו, וואָס הייסט: „הערש, באַשאַף!“ —
און דאָך פּוילסטו אין זומפן געדריקטע,
ביסט דיין אייגענער שונא און שקלאַף.

טויזנט רוחות איין וואונק דיינעם פאַלגן,
שטעט אויף רוקנס פון וואַלקן צעכויט: —
דאָך פאַר אַנדערש פון דענקען — פאַרפאַלגן,
און — פאַר אַנדערש געקאַלירטער הויט . . .

זוכסט און ווערטן וועסט נייע געפּינען;
ס'ווייס דיין זוכנדער גייסט ניט קיין ברעג: —
אַבער ווען וועסטו, ענדלעך, געפּינען
צו דיין אייגענעם האַרצן דעם וועג? . . .

גראַם, 30 יאַנואַר, 1927.

ווי קום איך צו וויסן . . .

ווי קום איך צו וויסן פון לעבן דעם זיין —
א פאָדים אַ דינער פון וועלטן-געשפּין ? . . .

צי ווייס דען, פאַרוואָס ער דאַרף רוישן, דער ווינט ?
צי פרעגט דען אַ גרעזל, פאַרוואָס זי צעגרינט ?
און ביימער — זיי ווייסן דען, וואָס פאַר אַ קראַפט
עס יאָגט זיי פון וואַרצל צו בלעטער די זאַפט ? . . .

אַ פּאַלג אַ ניט קלאַרער פון עפעס אַ קראַפט,
וואָס שאַפט און מאַכט חרוב און ווידער באַשאַפט.
געקומען בעל כרחו, בעל כרחו אַוועק —
פון וואַנען, וואוהיין און צו וואָס פאַר אַ ברעג ? . . .

איז וואָס — אַז איך ברען, אַז איך ווייטיק און קלער
און ווייס פון אַ גרעזל און ווערימל מער ? —
אַז גלייך דאַך, ווי זיי, ווייס איך לעבנס באַשייד,
און הילפּלאַז, ווי זיי, בין איך קעגן דעם טויט . . .

גראַט, 31 יאַנואַר, 1927.

אין געוויטער

ס'האָבן גרעזלעך זיך אויפגעהערט שעמען
און געשטיפט מיט דעם ווינט נאַכאַנאַנד. —
האַט אַ וואַלקן געכמורעט די ברעמען.
ווי געדראָט פון דער הויך מיט אַ האַנט.

האַבן בליצן אַ שניט געטאָן בלוטיק,
זוי די גוסס'ע פרייד פון דער ערד ;
האַט אַ דונער צעשטורעמט זיך מוטיק,
ווי געוואַלט זויט און ברייט זיין דערהערט.

זיינען טראַפנס, צעוויגטע, צעפאלן
אויף דער אַפענער ערדישער ברוסט ;
האַבן שמייכלענדיק אויפגעגליט שטראַלן,
איר די פריידיקע טרערן צעקושט . . .

גראַט, 1 פעברואַר, 1927.

ווי ס'וואַלט גוט זיין . . .

ווי ס'וואַלט גוט זיין אוועקגיין פון זיך —
ניט פאַרטיפט זיך אַלץ מער, ניט געקלערט —
און דערטרינקען דעם אייגענעם „איד“
אין דערהויבענעם צער פון דער ערד.

און ניט זיין מער קיין טראַפעלע טוי,
וואָס דער מאַרגן טרינקט אויס אַן אַ שפור, —
נאָר אַ דורכזיכטיקער פינטעלע בלוי
אין דער אַלעמענס ברייטער לאַזור . . .

גראַט, 2 פעברואַר, 1927.

*
**

פאַרוואָס־זשע קען איד גאַרנישט טאָן
דאָס אומרעכט צו פאַרמיידן?
ווי נישטיק קליין איז, וואָס איד קאָן :
נאָר בענקען שטיל און ליידן . . .

אַ, זיי געבענטשט, דו דערנער־וועג!
ווי גוט איז דיר פאַרטרויען
דעם שטאַלץ און ברען פון יונגע טעג
אויף שאַפן און אויף בויען . . .

גראַט, 3 פעברואַר, 1927.

ווי דאָס ווילדגראַז . . .

ווי דאָס ווילדגראַז אויף זומפיקע פלאַכן
הענגט מיין לעבן פאַר'חלש'ט, ניט נויטיק ;
פלעג איך פוסטקייט פאַרזינגען, פאַרלאַכן, —
פיל איך איצט עס מיט קלאַרקייט ביז ווייטיק.

לעבן ברעקלט, פאַרפלאַכט און מאַכט שפל
און פאַרוואַנדלט די פערל אין שטויבן ; —
ווערט דער עיקר פאַראומזיגט ביז טפל,
און דער טפל — צום עיקר דערהויבן . . .

גראַס, 4 פעברואַר, 1927.

שטאַט איז צעבליט . . .

שטאַט איז צעבליט אין אַ פּרילינג אַ העלן,
עטעמען חלומות אַרויס פון גראַניט,
הערסטו פון לידער, פון נייע, די טרעלן,
הערסטו פון צייטן, פון נייע, די טריט.

וויי איז צו דעם, ווער אין מאַרגן דעם העלן
בלייבט אין זיין ווינקל פאַרשלאָסן אַליין,
טרייבט זי, די רופנדע פרייד, פון די שוועלן,
וויל אין דעם ליכטיקן דרויסן ניט גיין . . .

גראַם, 5 פעברואַר, 1927.

היזער אַזויפיל באַקוועם און גערױם, —
מענטשן אַזויפיל אַן דאָך און אַן היים;
טעמפלען — די ערדישע פרייד צו געניסן;
תפיסות — פאַר מענטשלעכן פרייען געױסן.

רייסט זיך געױסן פון קייטן און גראַטעס,
דראַפעט צו ליכטיקע פענצטער זיך צו,
רייסט פון דעם שקר די זידענע שמאַטעס,
שטערט וועמעס פרייד, וועמעס נאַכטיקע רן . . .

גראַט, 6 פעברואַר, 1927.

*

**

טייכן אַזויפיל, צו ימ'ען וואָס פליסן,
איינער — מיין שיפעלע טראַגט אויף זיין פלאַך;
ווייל איך צום ים — איז מיין זעגל צעריסן,
ווייל איך צום ברעג — איז קיין היים און קיין דאָך . . .

רודער־זשע, ברודער! . . . וואוהין? . . . ניט אַלץ איינס?
האַפנס אַזויפיל, פאַר אונדז אָבער — קיינס . . .

גראַס, 6 פעברואַר, 1927.

וויג איין מיך, מאַמע-ערד! . . .

וויג איין מיך, מאַמע-ערד! וויג איין
מיין אומשולד, מיינע שווערע זינד;
און זאָל מיין לעצטער חלום זיין
פון דיר, פון דיין פאַרנאַכטיק ווינט;
און זאָל מיין לעצטע זעאונג זיין —
דיין פעלד אין קילן אָונט-טוי;
פון ווי געלייטערט און פון פיין,
כ'פאַרטרוי דיין שויס זיך, איך פאַרטרוי . . .
פון שווייגן און פון ווערטער מאַט,
ווי גוט די רוח איז מיר, ווי ליב!
דיין קינד פון פרעמד און נע-ונד,
אַ שטויס ניט אָפּ, שטיל איין, פאַרגיב . . .

גראַט, 13 פעברואַר, 1927.

מיר איז שווער . . .

מיר איז שווער, אזוי שווער . . .
וואלט אַ ווינקל געווען,
וואו באהאלטן מיין טרער,
ס'זאל זי קיינער ניט זען.
ס'איז דאָס האַרץ מיר צעקלעמט ;
איך געפֿין ניט קיין אָרט ;
און רחמנות — פֿאַרשעמט :
עס טוט וויי יעדעס וואָרט.

כ'וואלט אַוועק ווייט אַזוי,
כ'וואלט אויף בערג הויך געשטייגט, —
דעם פֿאַרטרויען מיין וויי,
ווער ס'הערט אויסעט און שווייגט . . .

גראַס, מערץ, 1927.

און דאך

צו די הויכן פון עתיד רק קלעטער,
הענג דיין היינט אויף זיין ליכטיקן פליגל,
ווער א שותף צום בליענדן שפעטער,
פאר זיין בנין — א זינגענדער ציגל.

וועסט פארגיין, נאר ס'וועט לעבן דיין חלום,
וואס וועט גליען אין שטיינער פון גאסן
אין פארברידערונג, ליבע און שלום
צווישן מענטשן און פעלקער און ראסן.

גראס, מערץ, 1927.

אַן אַ תפילה

(נאָך דער „תפילה“ פון מ. ליערמאַנטאָוו)

אין צער אין מיין אויפריכטיקן
האַב איך אַ טרייסט געוואוסט :
אַ תפילה פלעגט אַ ליכטיקע
זיך בעטן פון מיין ברוסט.

אין ווערטער אין דערקוויקנדע
צעפליסן פלעגט זי ווייך,
דער פיין פון ספקות דריקנדע
צעגיין פלעגט ווי אַ רויך . . .

און איצט אין שעה'ן גרוילעכע,
ווען ס'איז מיר ענג און שווער, —
די ווערטער די פאַרטרוילעכע
זיי קומען שוין ניט מער.

און ס'קלעמט אַ ניט־דערוואַרימטעס
פון פרעמד און אייגן שמאַרץ —
אַ קינד אַ ניט־דערבאַרימטעס —
מיין אַרים ליידנד האַרץ . . .

גראַט, 2 אַפּריל, 1927.

כ'וואַלט גיין און גיין . . .

כ'וואַלט גיין און גיין, ווי ס'גייט דער ווינט
אין פּרילינגשע פּאַרטאַגן,
פּאַרטרוילעך שמייכלעך, ווי אַ קינד,
„גוט-מאַרגן“ יעדן זאַגן;

זיך אַפּשטעלן ביים הויכן ברעג :
אַ ווערבע קלערט דערנעבן,
באַווינט אפּשר די נעכט און טעג
פון מיין פּאַרפּאַלן לעבן;

און גיין און בלייבן שטיין פּאַרטראַכט
ביי יעדן בויג פון וועגן,
און ביי איין אויסגעשטערנט נאַכט
דעם סוד פון לעבן פרעגן . . .

נאָר ס'איז די פּרייד מיר ניט באַשערט
פון לייכטן, פּרייען אַטעם ; —
ניט לאַנג וועט היטן שוין די ערד
מיין קריכנדיקן שאַטן . . .

גראַס, 3 אַפּריל, 1927.

אומשטערבלעכקייט

ס'וועט מיין וועזן פארגיין, ווי א רויך
אין דער רחבות פון רוימיקע בלויזן;
נאר די ערד וועט פארהיטן דעם הויך
פון מיין פריידיקייט, ספקות, פארטרויען . . .

וועט מיין אומרו צערוישן א אינד
און וועט גאלד אין טומאנען צעשפיגען,
וועט א פלאטער טאן ווען אין א ווינט
אין א טויאיקן פעלד פון באגינען;

וועט א ציטער טאן טרוימענד און מיד
דורך א קלאנג, וואס פון שטראלן איז גרינגער,
אין א שטיל ביהשמשות'דיק ליד
פון אן עלגטן בענקענדן זינגער.

וועלן איבער מיין ערדישן שטויב
יונגע גראזן זיך וויגן, ווי שוואנען;
וועלן ווינטעלעך פליסטערן: „גלויב —
ס'איז קיין פולקומער טויט ניט פאראנען" . . .

גראס, 3 אפריל, 1927.

איך ווייס, אז דו ביסט אומעטום . . .

איך ווייס, אז דו ביסט אומעטום :
אין אייביקייטס א יעדן בויג
און אויך אין דעם, וואָס עס פאַרגייט ;
אין אַ באַטויטן האַרץ פון בלום
און אין דעם אָפּל פון מיין אויג ;
אין ווינט, וואָס מיינע טריט פאַרווייט ;
אין דעם, וואָס אָפּן און פאַרהילט ;
אין פּרייד, אין אומרו און אין פיין ;
אין שעה'ן, וואָס איך בענטש, צי שילט,
און אין מיין רגע'דיקן זיין.

איך ווייס, אז דו ביסט אומעטום . . .
און דאָך איך זוך דייך אַלץ אַרום.

כ'וואָלט פרעגן דייך : צו וואָס איך בענק,
און לעב, און ווייטיק אַלץ, און האָף ? —
פאַרוואָס מיין לעבן, דיין געשענק,
פאַרוואָנדלסט אָפּט מיר אין אַ שטראַף ? . . .

גראַט, 4 אַפּריל, 1927.

עס איז גארנישט געשען

נו, איז וואָס איז געשען ? . . .
גאָר אַ בליץ האָט געטראָפֿן אין בוים,
האָט אויף שוואַרץ אים פאַרברענט
און דער'גוס'ט אין פלאַמען אַליין.

עס איז גארנישט געשען . . .
ס'איז געפאַלן אַ מענטש אָן אַ היים,
מיט געקלאַמערטע הענט,
ווי אַ ברודער, אומאַרעמט אַ שטיין . . .

און עס פליסטערט דער וואַלד שטילערהייט
וועגן סודות פון לעבן און טויט, —
און די זון — זי גייט אויף און פאַרגייט . . .

6. מיכאיל ארטיעמיטש וואראנדיאָו — אַן אַרמענישער שריפטשטעלער
און געוועזענער פּעטער, מיט וועמען מיר האָבן זיך באַקאַנט אין גראַס אין
1927 יאָר, וואוינענדיק אין איין האַטעל — האָט אויך געליט, ווי פּריידל, פון
אַסטאַטישע אַנפאַלן.
אינעם זאָ אַנפאַל האָט ער יענעם יאָר באַקומען אין אַפּריל, פּריידל איז
דאָ געווען קראַנק שוין פון פיל וואָכן, און בעת וואַראַנדיאַו איז נאָך געווען געזונט
פלעגט ער אַפּט קומען איר געוואַר ווערן. איינמאָל, ווען ער איז עטלעכע טעג
נאַכאַנאַנד ניט געקומען, האָט זי מיר געבעטן, איר זאָל אַרײַן צו אים זען, וואָס
איז מיט אים.
אַן איר האָב אַנגעקלאַמט צו אים אין צימער און געעפנט די טיר, האָב איר
אים דערזען ויזנדיק אין בעט און פאַכנדיק מיט דער נשמה, מע קען זיך פאַר-
שטעלן דעם נעמיט'צושטאַנד פון אַן אַסטאַטיקער בשעת אַן אַנפאַל, אין דער
פרעמד, אין אַ האַטעל און אין איינזאַמקייט, ליידער האָב איר אים אפילו קיין
באַרגעניצטע הילף ניט געקענט געבן, ווייל פּריידל אַליין איז דעמאָלט געווען זייער
קראַנק, נאָר אַזע מאַג, ווען איר פלעג דאַרפן גיין אין שטאָט (אונזער האַטעל איז
געווען אויסערן שטאָט) נאָך מילך פאַר פּריידלען, פלעגט זי מיר יעדן מאל בעטן,
איר זאָל ניט פאַרנעסן אַרײַן צו וואַראַנדיאַנען פרעגן, צי דאַרף ער עפעס פון
שטאָט.

איינמאָל, ערב גיין אין שטאָט, קלאַפּ איר אַן אין טיר פון זיין צימער —
מע נעמערט ניט, ל'קלאַפּ אַן אַ צווייט מאל לייכטער און עפן פאַרזיכטיק די
טיר (אפּשר שלאָפּט ער?), — איר זען די בעט איז אַ ליידיקע, האָב איר אַזוי
געוויבן נאַכפּרעגן ביי די באַדינערנס און האָב זיך דערוואַסט, אַז די באַלעבאַטיס
פון האַטעל האָבן אים אַרויסגעשיקט . . . וואָס איינ? — ער רופט צו אַפּט (1) . . .
ער האָט געקלונגען, משהא, האָבן זי דאָס ניט געוואלט ליידן, אַ צער האָט
אַזוי קראַנק און — אַליין! — האָבן זי דאָס ניט געמוזט, אַן אַ אַטעם,
מיר דורכגענומען פאַר דעם קראַנקן מענטשן, וואָס האָט געמוזט, אַן אַ אַטעם,
זיך אַוועקלאָזן וזכן ערעניג אַן אַנדער בעט מיט אַן אַנדער קיש . . .
פּריידלען האָב איר דאָס, פאַרשטייט זיך, ניט געמאָרט דערציילן, אָבער לאָנג
אויסבאַהאַלטן דאָס פון איר האָב איר דאָס ניט געקענט, יעדן מאַג, אַן איר פלעג
פאַרגאַנגען פון שטאַט פּעס, פלעגט זי פרעגן: — נו, און צו וואַראַנדיאַנען
איר פלעג זאָגן, אַז ער בעסערט זיך, אָבער, אַז איר האָב געוואלט, זי זאָל שוין
מער ניט צושטיין מיט די שאַלות, האָב איר, פון דרד, שלום וועגן, געפּראַוואַנט
זאָגן, אַז ער איז שוין געזונט און איז אַוועקגעפאַרן און דאָ גראַצע ביי איר
געשטויבט געוואָרן, זי האָט מיר גלייך אַפּגעענטפּערט, אַז ס'איז דאָס ניט אמת:
ווייל ווען ער וואַלט געזונט געוואָרן, וואָלט ער געקומען זיך באַזש וועגענען.
משהא לעבט ער שוין ניט מער, נאָר דו ווילסט מיר ניט אויסזאָגן, און דו האַסט
מיר די גאַנצע צייט געזאָרט" — האָט זי פאַרענדיקט אין גרויסן אומרו.

נעם איר און זאָג איר אויס.
מען קען זיך פאַרשטעלן, ווי דאָס האָט אויף איר געוויקלט, אָבער דאָס איז
שוין געווען בעסער, ווען זי האָט געוואוסט דעם אמת, איידער זי וואָלט אין איר
צושטאַנד, נאָך געדאַרפט טראַגן איר האַרצן דעם פאַרדאַכט, אַז ער איז געשטאַרבן
פון דעם אַסטאַטיאָנפאַל.
אויף מאַרגן האָב איר, מאַכנדיק צורעכט איר קיש, געפונען ביי איר צוקאַפּפּן
אַ בעלעט פון איר נאַטיצן'ביכל, וואו ס'איז מיט אַ בלייפּע, דורך אַ ניט זוכערער
האַנט, געווען פאַרצייכנט ערש שורות, — "עס איז גארנישט געשען". איר האָב, ווי
שטענדיק, אויפגעשריבן אויפן פאַפּירל דעם דאַסום און צוגענומען דעם בעלעט אויף
אַן אַרץ.

ALPES — MARITIMES •

באָרג און ים — גרין און בלוי
און פאַר'שיכור'ט פון ליכט ;
נאָר אַ פעלדז, קאַלט און גרוי,
אין דער לויטערקייט קריכט.

ערד, צעבלומיקט, צעפאַרבט,
הערט מיט שטראַליקער פרייד,
ווען דער דרום־טאַג שטאַרבט,
ימ'ס צעפלאַסענע רייד.

אין פאַרנאַכטיקער שעה
ווייט אַ וואַלקנדל ציט ; —
ס'איז מיר אומעטיק דאָ,
נעם מיך, וואַלקנדל, מיט ! . . .

ס'קען אַ וואַרים זיין שפּאַלט,
און אַ קראַט ליבט זיין לאַך, —
און מיך ציט אין מיין וואַלד,
פייכט פון שוואַמען און מאַך . . .

קאַפּ-מאַרטען (פּראַנקרייך), 26 מאי, 1927.

---

* אַלפֿ-מאַריטיים (יס־אַלפּ) — מיט דעם נאָמען ווערט אַנ־
געוופּן דער דעפּאַרטמענט פון דרום־פּראַנקרייך, צו וועלכן עס געהערן
די קלימאַטישע סטאַנציעס: מענטאַן, קאַפּ-מאַרטען, באַליע, ניצע,
זשווען־לע־פּען, גראַס און נאָך אייניקע באַקאַנטע פּלעצער פון דער
ריווערע.

כ'האָב געריסן זיך פון ענגשאַפּט . . .

כ'האָב געריסן זיך פון ענגשאַפּט
פון מיין אַרימען געצעלט
מיט אַ ברענענדיקער בענקשאַפּט
אין דער ווייטער ברייטער וועלט.

כ'פלעג מיט צער און ציטער פאַלגן
מיטן בליק אין בלויזען הויך
יעדן וואַנדערהדיקן וואַלקן,
יעדן שטייגנדיקן רויך.

גייע ווייטן, מענטשן, ישוב, —
סודות, וואונדער — יעדעס אָרט;
„גייע לענדער!“ — סאַראַ כּישוף,
אין דעם פליגלדיקן וואָרט! . . .

גאַר ווען נאַענט ווערן ווייטן,
שווינדט דער צויבער, וואָס פאַרבּלענדהט; —
לויכטן דאַן מיט זיבן חנ'ען
מיר די היימישע פיר ווענט . . .

קאַפּ-מאַרטען, 27 מאַי, 1927.

אין וואַנדערן

כ'האָב געלאַכט דעם ווינט אַנטקעגן,
מיטגעזונגען מיט די וועלן;
כ'האָב דעם שטויב פון ווייטע וועגן
אַפגעקלאַפט אָן פּרעמדע שוועלן.

נייע טייכן, ימ'ען, לענדער;
וואו דו קומסט — אַלץ ניי און אַנדערש;
מערנישט מענטשן ביט געענדערט:
אַלץ די זעלבע, וואו דו וואַנדערסט.

כ'האָב אין נע-ונד פאַרלאָרן
פון מיין גלויבן אַלע פאַרבן
און געבליבן, זוי אַ דאַרן,
זוי אַן אַסיען-פעלד אָן גאַרבן . . .

קאַפּ-מאַרטען, 29 מאַי, 1927.

ערד, מיין ערד . . .

ערד, מיין ערד, אזא שעפעריש-רואיקע,
פול אי פשטות, אי וואונדער, אי סוד ;
ערד — באַגינענס און אַוונטס אַ טויאיקע,
פול מיט קלוגשאַפט, מיט רחמים, מיט גנאָד.

כ'וואַקס אַרויס פון דיין טיפקייט — אַ קערנדל,
כ'בין דיין מאַרד און דיין בלוט און דיין פלייש ;
כ'בין ביי דיר, ווי אַ לויכטנדער שטערנדל,
וואָס דער'חלומ'ט זיין וועלט אין דיין שויס.

כ'בין דיין אויסדרוק פון פרייד און אויפריכטיקייט,
און דיין שאַפונגס-שעדעור איז מיין זיין ;
דיין פולקומענהייט טראָג איך און ליכטיקייט
אין די סופ'לאָזע וועלטן אַריין.

כ'גיי אַרום אויף דיין פלאַך אַ פאַר'משפט'ער,
גלייך ווי דו און די זון, דורכן טויט ;
כ'בין דיין טרוים און דיין סוד דער פאַר'כישופ'טער, —
וועל איך ווען נאָך דער'גיין דיין באַשייד ? . . .

קאַפּ-מאַרטען, 4 יוני, 1927.

ווען איך וואָלט נאָר די פרייד און טרייסט זיין ווערט...

ווען איך וואָלט נאָר די פרייד און טרייסט זיין ווערט
צו לאָזן כאַטש אַ זכר אויף דער ערד —
אַ לייכטן רוש פון מיינע שטילע טריט,
ווי ווינטלס שאַרף אין זיידנס פון די גראַז,
וואָס פלאַטערט לאַנג נאָך, ווען דער ווינט פאַרפליט,
און ווי דער אַטעם פון דער נאַכט אויף גלאַז . . .

וואָלט כאַטש מיין וואָרט, וואָס קומט פון האַרצנס־טיף,
אין אימעצנס אַ האַרצן הייס אַריין
און וואָלט אַ שפור געלאָזן, ווי אַ שיף
אויף קלאַרע וואַסערן — אַ זילבער־שיין, —
וואָלט ניט אומזיסט מיין לעבן זיין אויף דר'ערד . . .
ווען איך וואָלט נאָר די פרייד און טרייסט זיין ווערט ! . . .

קאַפּ־מאַרטען, 12 יוני, 1927.

ליטע

דורכזיכטיק-לויטערע ווייטן
כישופ'ן, פאנגען דעם בליק ;
בעט זיך דאס הארץ אין דערווייטן, —
רוט אפשר דארט וואו מיין גליק . . .

ליטווישע לאַנדשאַפטן ווייכע,
היימיש און פיינלעך באַקאַנט :
דערפלעך מיט שטיבעלעך בלייכע,
וועלדער — אַ טונקעלע וואַנט ;

ליכטיקע פעלדער מיט קאַרן,
טייכן — צעפלאַסענער בליי ; —
טראַג איך דיין אומעט דורך יאַרן,
ליטע, פאַרבענקט און געטריי . . .

קאַפּי-מאַרטען, 18 יוני, 1927.

איך טוליע זיך . . .

איך טוליע זיך צו דיר, מיין היים, דו זועלט,
ווי ס'טוליעט זיך דער מאַך צום שטיין אין פעלד,
און ווי אַלאַנדיש — צו אַ קליאַנען-שטאַם;
אַ פלאַטערל בין איך, וועם ס'לאַקט דיין פלאַם,
אַ ווילדע פלאַנץ — אין ווינגאַרטן ביי דיר,
אַ שווינגד גאַסט — ביי דיין פאַרשלאַסן טיר.

איך בעטל אַפט פאַרשעמט אַ טראַפן לופט,
ווען אַלץ צע'בשמ'מ'ט איז מיט פּרילינגס דופט.
ווען קינער זעט ניט, פאַל איך אין דיין שויס
און וויין און דאַוון לאַנג פאַר דיר און הייס.
אין שעה'ן פון ירידה פאַל איך צו
צו יעדן שטיין אין פעלד און בין מתפלל: „רו" . . .

קאַפּ-מאַרטען, 18 יוני, 1927.

**

עס שאשקען די גרעזלעך ביים וועג,
עס שורשען די שטיינדלעך ביים טייך:
— „פאַר אַלעמען הויכט זיך איין ברעג,
און אַלע — אין עלנטקייט גלייך“ . . .

— „ווי טויאיק מיר זיינען, ווי גרין, —
און דאָך וועט צעטרעטן אונדז שנעל“ . . .
— „און אונדז וועט צעמאַלן אויף דין,
די זעמדלעך — פאַרשווענקען אַ וועל“ . . .

אַ ווינטל לויפט דורך און בלייבט שטיין;
ער הערט זיי פאַרוואונדערט, פאַרקלערט
און שעפטשעט: — „אויך איך מוז פאַרגיין“ —
און בויגט זיך צו זיי ביז דער ערד . . .

קאַפּ-מאַרטען, 24 יוני, 1927.

ריווערע

איינגעהילט אין לייכטע טאלמעס
פון די טאפאלן-אלייעס —
גרינע קיניגרייך פון פאלמעס,
פון אקאציעס, ווי פייעס.

חנ'עוודיקע ערדס קאפריזן —
געלע זונען פון מימאָן;
וועלדער שלאַנקע קיפאָריסן
בענקען נאָר נאָך סאַמעט-גראָן.

אונטער רוים, דעם בלוי-צעשפרייטן,
ניט דערוואַרימט בלייבט ניט קיינער:
האַלדון הייסע דרום-קווייטן
אויך די האַרטע ווענט פון שטיינער . . .

קאַפּ-מאַרטען, 29 יוני, 1927.

אין שויס פון דרום

רעגנבויגנדע קאלירן,
אָרגיעס פון ליכט און פאַרבן ;
ים און הימל ווי סאַפירן,
גאַלד־צעגליטע שטראַלן־גאַרבן.

נאַר מיין האַרץ איז פּוסט און אַרים —
ארמער נאָך אין טרייסט און האַפּן
אין דיין שויס, דו הייסער דרום,
ווי אין ווייטן קאַלטן צפון . . .

קאפּ-מארטען, 29 יוני, 1927.

איז א דארן אן קווייטן מיין לעבן דען, גאט ?
איז — ווי פרוכטלאָזע פלאַנצן — אן פייער אַ טשאַד ? ...
אויף אַ פעלד אַ פאַרשנייטן איז קלאַר יעדנס טראַט :
וועט אַ ווינט דען אינגאַנצן פאַרווייען מיין סליאַד ? ...

קאפּ-מאַרטען, 1 יולי, 1927.

א, וועלט מיינע . . .

א, וועלט מיינע, גרויסע און ליכטיקע וועלט!
איך בעט ניט, מיין וואָרט זאָל זיין העל, ווי אַ בליק,
ווי בליאונג פון עפל — אין לופטיקייט, ריינקייט,
און דופטיק און פאַרביק — ווי קווייטלעך אין פעלד; —
איך בעט נאָר: מיין האַרץ און נשמה באַשיץ
פון ליגנס פון דיינע, פון שטויב און געמיינקייט,
א, וועלט, אומבאַגרייפלעכע, לאַקנדע וועלט! . . .

א, וועלט מיינע, גרויסע און ליכטיקע וועלט!
כ'זאָלט וועלן: מיין בליאונג פון גליק דיר פאַרוואַנדלען
אין פרישע, אין רייפע, אין זאַפטיקע קערנער —
ס'זאָל אויפגיין מיט זאַנגען פון פרידן דיין פעלד;
די קוסטעס די ווילדע — צעבליען מיט מאַנדלען,
מיט קווייטן מיט פאַרביקע — קליידן זיך דערנער,
א, וועלט מיינע, גרויסע און ליכטיקע וועלט! . . .

קאַפּ-מאַרטען, 2 יולי, 1927.

*
**

ס'האבן שטיינער מיך דערבאָרימט
און, פון זייער פיין פאַרברענט,
האָב איך זיי געוואָרפן קערנער.
פון מיין האַרצנס טוי דערוואַרימט
זיינען אויפגעוואַקסן דערנער, —
מיר פאַרוואַנדעט ס'האַרץ און הענט.

קאַפּיטאַל, 3 יולי, 1927.

*
**

ווידערהאלט דאך דער וואלד יעדן הילכיקן קול ;
שפיגלט אפ א געשטאלט יעדער וואסער-קרישטאל ;
יעדעס שטילינקע גראז וואקסט דאך אויך ניט אומזיסט,
יעדער ווינטעלע-בלאז האט דאך וועמען דערפרישט ;
פאראיאריקער בלאט האט געגרינט ניט אומזיסט, —
וועט דיין רעיון, דיין טאט ווערן שפורלאז פארווישט ? . . .

קאפּ-מאַרטען, 3 יולי, 1927.

ס'וועט איר האַרץ ברייט צעעפענען די וועלט . . .

ס'וועט איר האַרץ ברייט צעעפענען די וועלט
און וועט טרינקען די ליכטיקע פרייד
פון צעבליטן, באַקאַרנטן פעלד,
פון באַפרישטן, באַטוואיקטן קווייט.
ווי אַ מאַמען דערפרייט דער פאַרווך
פון איר קינדס ערשטע וואַקלענדע טרייט,
ווי דעם זייער — דער גרינינקער פון
פון זיין פעלד, וואו ער קערנדלעך שיט, —
אַזוי הייס וועט זיך פרייען די ערד,
* ווען ס'וועט אויפגיין פון ליבע דאָס ליכט ;
מערנישט אונדז איז נאָר, פריינד, ניט באַשערט
דאָס צו זען געזיכט צו געזיכט ! . . .

קאַפּ־מאַרטען, ד יולי, 1927.

---

* אין איין העפט האָב איך געפונען פאַרשריבן:
„ווען ס'וועט אויפגיין פון אמת דאָס ליכט“ — י.מ. טש.

דער נביא

ניט פון מדבר מיט שטריק אויף די לענדן
וועט דער נביא צו אונדז זיך אַנטפלעקן
מיט אַ בליציקן וואָרט, וואָס וועט בלענדן,
מיט אַ קול, ווי אַ דונער, וואָס'ט וועקן.

פון דער טיפקייט פון לעבן ט'ער קומען,
פון די געסלעך מיט מאַט-גרינע זומפן,
וואו דער שימל פון קעלערס איז בלומען,
און וואו זיידנס איז שפינוועבס און לומפן;

וואו עס חלומ'ען מענטשן אין לעכער,
וואו אַ תושב פון לאַנג איז דער דלות;
וואו די טרערן — שטאַט וויין אין די בעכער,
און דער צער — אַרום זיי, ווי אַ טלית.

ער וועט קומען צו אונדז ניט מיט ווערטער,
נאָר מיט אמת און קלאַרקייט פון מעשים,
און אין אַלע פאַרפינצערטע ערטער
וועט אַ ליכט זיך אַ הייליקעס רייסן.

ס'וועט זיין רוף-מעטעאָר אויף אונדז פאַלן,
ווי אַ רעגן אויף דאָרשטיקע בייטן;
ס'וועט זיין וואָרט מאַכן פעסטונגען פראַלן,
און זיין טאַט וועט צעשמעטערן קייטן.

און מיר אַלע, דערפרישט און גערייניקט,
דורך די טויזנטער ליכטיקע וועגן,
מיטן האַרצן און זינען פאַראייניקט,
וועלן שפּרייזן דעם עתיד אַנטקעגן . . .

*
**

אָזוי רחבות'דיק ברייט איז דער רוים —
און ווי ענג איז דאָרט, ענג פאַר מיין טרוים!

אָזוי ליכטיק און גרינג אומעטום —
און מיין האַרץ איז פאַרשלאָסן און שטום,
ווי ס'פאַרשליסט זיך אין אַוונט אַ בלום
ביז די זון נעמט זי וואַרים אַרום.

אָזוי שאַרף אַלץ צעגרינט, אַלץ צעבליט —
און ווי שווער איז, ווי שווער מיין געמיט!

אָזוי קינדיש צעשפילט איז דאָס גראַז —
און מיר וויינט זיך, איך ווייס ניט פאַרוואָס,
און מיר קלערט זיך : איז וואָס איז דערפון,
אַז אַ יום־טוב איז היינט דאָ פון זון, —
אַז אַ טאָג וועט דאָך קומען, און מער
וועט מיין אויג ניט באַטויען קיין טרער,
וועט מיין האַרץ ניט דערקוויקן קיין קלאַנג,
און ווי לאַנג וועט די נאַכט זיין, ווי לאַנג! . . .

קאַפּ-מאַרטען, 22 יולי, 1927.

פאַרוואָס-זשע האָב איך נישט קיין היים אין פרייד? . . .

פאַרוואָס-זשע האָב איך נישט קיין היים אין פרייד?
און קומט זי ווען, פאַרוואָס-זשע טוט מיר וויי?
איז דען מיין האַרץ אַ ווייסע שנייען-קוויט,
וואָס חלומ'ט אויס דעם פּרילינג אונטער שניי?
איז דען מיין האַרץ אַן אויסגעליידיקט זאַנג,
וואָס שטורעם איו, ווי רוי, פאַר אים אַליץ איינס?
איז עס אַ לויכטערל, וואָס לעבט נישט לאַנג
און ווייס גאַרניט, וואָס טאַג עס איז אַזוינס? . . .
מיין ליד — באַהויכט מיט בוך-השמעות שיין:
עס בלענדט די זון מיין טרוימענדיקן בליק;
מיין היים — אין שטילן שאַטנדיקן פיין,
און מיין פאַרלאַנג — דאַס נישט דערגרייכטע גליק . . .

קאַפּ-חאַרטען, 29 יולי, 1927.

צום נביא

איז דען נויטיק אין מדבר צו גיין,
אום צו עלנט זיין, איינזאם, געלייטערט ?
ביסט דען, נביא, סיי-ווי ניט אליין —
צווישן מענטשן דורך מענטשן דערווייטערט ? . . .

קאפּ-מאַרטען.

---

*דאָס ליד „צום נביא“ איז געבליבן ניט קיין פאַרענדיקטע. — י.מ.טש.

אין אונדזערע טעג פון ירידה

סאַקאָ און וואַנזעטי געווידמעט.

אין אונדזערע טעג פון ירידה, —
ווען ס'הייליקע מענטשלעכע רעכט
אין היכל פון געטין טעמידע
צעטרעטן פון שקר די קנעכט ;

ווען ס'פוילן אין תפיסות פראַפעטן
מיט הערצער פון וועלט־צער פאַרברענט,
און זי, די גערעכטיקייטס־געטין, —
אַ ווערקצייג אין אומריינע הענט ;

איז אונדז דאָך אַן אַנזאָג דער הייסער,
ווי כוואַליעס צערוישטער, פראַטעסט —
דער עכאַ פון מענטשלעכן יושר,
וואָס פלאַטערט אי בעטנד, אי פעסט ;

איז טייער דער אויפברויז פון צאָרן,
דער אויפלויכט אין חושך — אַ טרייסט :
האַט מענטשהייט די קראַפט ניט פאַרלאָרן,
וואָס מאַכט זי אי האַרציק, אי דרייסט . . .

קאָפּ־מאַרטען, 15 אויגוסט, 1927.

אין יוגנט נאָר . . .

אין יוגנט נאָר גליט וואו אַ פונק אין נשמה,
און שפעטער — איין זאָרג נאָר, איין וואונטש, איין נחמה:
ווי אַלע איינפֿנימ'דיק זיין און — אַליין . . .

אַ פיינלעכע ענלאַקקייט איינער צום צווייטן:
ווי טראַפנס, ווי זעמדלעך, ווי קירבעס אויף בייטן.
וואַלט איינער ידעם אַנדערנס ווייטיק פאַרשטיין! . . .

נאָר ניין — אין די שטאַטיקע צעמענט־געדעריים
מיר פּוּזען אין שטיינערנע שפּאַלטן, ווי ווערים:
ניט אַנדערש, ווי אַלע, און — פאַר זיך אַליין . . .

קאפּ־מאַרטען, 16 אויגוסט, 1927.

*
**

א. גאט, פארוואס האסטו פאר'סמ'ט
מיט ספקות מיין געמיט?
מיין וועג צו דיר האסטו פארצאמט
אין ריטם פון שטילע טריט.

דערהויב איך זיך אמאל צו דיר
דורך ריינקייט פון געדאנק,
פארשווינדט די ערד פון אונטער מיר, —
און אן איר איז מיר באנג.

כ'וואלט לעבן, ווי עס וואקסט דיין גראַז,
דיין בוים — ביז אַסיען שפעט,
און ניט געפרעגט דין אלץ „פארוואס?"
מיט צער און מיט געבעט . . .

סאַספעל (פראַנקרייך), 19 אויגוסט, 1927.

אויסנוצער

ווען ס'האט די אלטע וועלט געברענט
פון היכל ביזן פראסטן שייער, —
האט איר פאר גליענדיקע ווענט
זיך נאר געווארימט ביי דעם פייער.

האט ניט געבענטשט און ניט געפלוקט,
קיין טראגישקייט געפילט, קיין תענוג, —
איר האט אין חורבות נאר געזוכט
אן אלטן דעקל פאר א „טשייניק“.

און איצטער, ווען עס ווערט געבויט
א וועלט נאך הערלעכער און שענער, —
צו אלץ גלייכגילטיק, אויסער ברויט,
ביים נייעם בנין קלייבט איר שפענער . . .

קאפּ-מאַרטען, 28 אויגוסט, 1927.

איר האַט אין ליבע זיך גענויטיקט . . .

איר האַט אין ליבע זיך גענויטיקט
און נאָך אַ וואַרעם וואָרט געבענקט ;
ער האַט מיט אייער פּיין געווייטיקט
און שטיקער האַרץ פאַר איך געשענקט . . .

און איר — איר טרינקט זיך בהרחבה
זיין וויין, וואָס זאָפטיק איז און זיס,
און מיינט — איר שענקט אים אַ נדבה
מיט רעשטלעך ברויט פון אייער טיש . . .

קאָפּ-מאַרטען, 28 אויגוסט, 1927.

און זוכסטו נשמה-התקרבות . . .

און זוכסטו נשמה-התקרבות, ווי ברויט,
און וואַרימסט אין האַרצן דאָס פרעמדע, ווי ס'אייגן, —
געפינסטו אַ דאָרנדיק־שטעכיקן פלויט
אַריבער די הייזער און הויפן פאַרצויגן.

איז ווייס איך פון וואַנען דיין אומעט עס שטאַמט:
אַ, ניט פון מדבריות און סטעפעס און היילן, —
פון דאָרט, וואו דער מענטש, ווי די ערד, איז פאַרצאַמט
אין אייגענע ענגע און שמאַלע פיר איילן . . .

קאָפּ-מאַרטען, 28 אויגוסט, 1927.

פייזאזשן

א.

רוען הימלען, טיף און בלוי אַנטציקטע,
איבער ימ'ען, ווייט און ברייט צעוויגטע.
טוליעט זיך צום ברעג אַמאַל אַ אינד,
ווי פאַרבענקט צו מאַמעס ברוסט אַ קינד, —
קען איר שוואונג קיין שטיינער־האַרץ גיט רעגן,
שטויסט זי אַפּ צוריק פון פעלדזן־ברעגן . . .

לאַקן בערג צו קאַלטע, זוייטע הויכן;
וואַרנט שטיל דאָס האַרץ: „וועסט גיט דערגרייכן!“ . . .
בלאנקען פעלדזן הויך אין קלאַרן שניי,
ליגן פינצטער תהומען אונטער זיי;
היטן אייז־שפאַלטן פון בערג אין דרום
סודות פון געוואַגטע שטיינערס קברים . . .

פאַלט אַראָפּ פון בערג דיין בליק אין טאַלן,
פאַרביק, רעגנבויגנדיק צעמאַלן:
ליגט אַ טאַל צעזוניקט און צעגרינט,
ווי אַ וואונדער־מעשה'לע צעשפינט.
זעסטו: כישוף־וועלדער אַפעלטינען —
זונען איינגעפאַסט אין סאַמעט גרינעם;
אוילבערטן אין זיידן־גרינעם פון
מאַכן ווי צו פליען אַ פאַרווד;
פאַלמעס — גרייט ווי באַלערינעס שוועבן
ווייך אין טאַנץ מיט טאַפּאַלן דערנעבן.
טראַגט דער ווינט אַפּ שטילע הייסע רייד
ראַש פון בלאַט צו צווייג, פון קוסט צו קווייט;
הערן עס און שמייכלען מענגעס קווייטן
צום אַקאַציע־בויים, דעם ווייס געקליידטן . . .
ליבט זיך ערד אין בלומען דאָ צו צירן,
ווי אַ שיינהייט — פּוצן אין סאַפּירן . . .

ווערט דיר פול דאָס אויג, דאָס האַרץ ווערט זאַט,
ווערט דיין זעל פון אייביק יום־טוב מאַט . . .

בענקט דאָס האַרץ אין לאַנד פון די מימאָן
 נאָך לאַנד מיט ווילדע סטעפן־גראָזן,
 וואו דער ווינט איז שאַרף און אומגעצאָמט,
 שפילט אין ווילדער לוסט מיט זיילן זאָמד ;
 וואו דער אומעט וויינט אויף היילע שטרעקעס,
 זינגען טייכן שטיל אין גרינע ברעגעס.

אַלץ איז דאָרט דיין האַרצן ליב און נאַנט ;
 אַלץ פון קינד־הייט פריידיקער דערמאָנט.
 באַדן זיך אין רחבות דיינע אויגן ;
 לאַנקעס לופטיקע מיט הויכע שטויגן ;
 גרעזלעך, געלע קוויטלעך לאַדן איין : —
 „לייג זיך, אַלץ פאַרגעס און דרעמל איין,
 „הער זיך מיט פאַרמאַכטע אויגן צו,
 „ווי עס פלאַטערט אַרום דיר די רוי“ . . .

טריי איז דאָרט און שעפּעריש די ערד,
 שווער מיט וועלדער דעמבענע פאַרקלערט.
 ווערט דער וואַלד אַלץ שאַטיקער און קילער,
 טיפּער, פייכטער, סודות־דיקער, שטילער ;
 ציט זיך, שפּרייט זיך זויט און ברייט אויף מיילן,
 ווי אין אייביק בוך געהיימע ציילן . . .

קנױלן װילדע שװעמלעך זיך געראַם
ביי אַ פּױלן אָפּגעהאַקטן שטאַם ;
בױגט זיך פּאַפּאַראַטניק נאַנט צו דר'ערד —
גרינע קאַרליקעס מיט פעכער־בערד . . .
מײנסט — ס'װעט גאַר צום װאַלד קײן סוף ניט זײן . . .
נאַר אַט זעסט אַ שמאַלן פּאַס פּון שײן ;
שױמערט העל דער דורכלױכט צװישן בײמער,
װערט ער דורכזיכטיקער, ברייטער, גרױמער . . .

לױכט פּון װײט אַן אױסבױג פּון אַ טײך ;
לױפט אַ זאַמד־װעג, װי אַ סטרונע גלײך.
װערט דאַרט װײט דײן טרױמען־בליק פּאַרלאַרן
אױף אַ רחבות'דיקן פעלד מיט קאַרן ;
אַזױ מענטשלעך, האַרציק, מעלאַנכאָליש
זײנגען זאַנגען, תּפילה'דיק פּאַר'חלומ'ט ;
בלױען צװישן זײ די קאַרן־קװײטן —
רײפּער גאַלד אײן תּכלת אױסגעניטן . . .

קוקסטו ברייט אַרום און טיף אַנטציקט,
װערט דײן האַרץ אײן זיסער רו פּאַרוויגט.
װערט דײר גוט אַזױ און ליכטיק װערט ;
ביסט דאָך אױך אַ קינד פּון אַט דער ערד,
קינד פּון אַט דעם גרױלעך ליבן הימל,
שװעסטער צו דעם בלױען קאַרן־בלימל.
רופּט דאָס האַרץ דײנס „מאַמע“ זי, די עהד,
ערד — מיט אַקער־טראַכטונגען פּאַרקלערט ;
ערד, װאָס האָט דאָ ניט דעם דרום־רײך, —
טראַגט נאַר מוטערלעך איר שאַפּונגס־קרייך ;
ערד, װאָס שױמײכלט זעלטן דאָ מיט קװײטן, —
גרינט און רײפט איר זאַרג אײן קרױט אױף בײטן ;
ערד, װאָס האָט אַ הייסעס האַרץ פּאַרבאַרגן
און װאָס פּול אײז, װי אַ מאַמע, זאַרגן ;
ערד — צעאַקערט מיט רעיונות־קנייטשן
װעגן קאַרן, האַבער, גערשטן, װײצן . . .

אויסגעוואַרצלט, ערד, פון דיר, מיין היים,
כ'בין אַ צווייגל, אָפּגעהאַקט פון בוים, —
איז מיין צער אַליין נאָר רייף געוואָרן
ווייט פון דיר אין מרחק און אין יאָרן . . .

קאַפּ-מאַרטען, אויגוסט, 1927.

*
**

ווען דאָס מענטשלעכע שלעכטס און זיין צער און געדולד
וואָלט אַ מאָס נאָר געהאַט, וואָלט עס לאַנג זיין פאַרפולט ;
נאָר עס איז, ווי דער ים, וועלכער ווייס ניט פון רו
און ווערט קיינמאָל ניט פול, וויפל שטראַמען ס'קומט צו . . .

מענטאָן (פראַנקרייך), 11 סעפטעמבער, 1927.

*
**

זוי הייס מיר באוויינען פארלארענע שיינקייט
און ערדישעס גליק, וואָס אַ ווייל נאָר באַלוינט, —
אַזוי ווערט פאַרשוויגן פאַרלאַרענע ריינקייט:
דאָס שלעכטס, וואָס אין אונדז, ווערט דאָך זעלטן באַוויינט . . .

מענטאָג, 11 סעפטעמבער, 1927.

עס קומט אַמאָל . . .

עס קומט אַמאָל אַזאַ פאַרדראָס,
אַז נמאס ווערט דיר אַלץ און פּוסט,
אַז ס'זוילט זיך שלאָגן קאַפּ אָן וואַנט . . .
און קומט אַמאָל אַ ווילדע פּרייד,
דו וויסט אַליין גאַר נישט פאַרוואָס,
דו וואַלסט דיין האַרץ צעעפּנט ברייט,
דו וואַלסט די גאַנצע וועלט צעקושט
און יעדן הייס געדריקט די האַנט . . .

מענטאָג, 11 סעפטעמבער, 1927.

פרעמדקייט

און ווילסטו צעפליקן פון פרעמדקייט דעם שלייער,
וואָס צווישן די מענטשן, און שמייכלען זיי ברייט, —
באָגענסט אַ הייזעריק סקריפּ פון אַ טויער,
אַ ריס פון אַ ביזלעכן הונט אויף אַ קייט;
אַ פּראָל פון אַ פענצטער, אַ בליק אַ פאַרוואַנדערט,
אַ ברוגז'ער קאַלטער „וואָס דאַרפט איר?“ פון דאַרט . . .
דער קול און דער בליק . . . — און דיין האַרץ איז פאַרוואַנדעט:
שטאַרבט אַפּ אויף די ליפּן דיין ליכטיקעס וואָרט . . .

מענטאָן, 13 סעפטעמבער, 1927.

איינוואַמקייט

אין די שעה'ן פון נאַכטיקן אומעט,
ווען אַ הונט זוכט אַ שוץ אונטער דאָך,
אפשר בלאַנדזשעט אַ וואַנדערער אומעט
אויף אַ וויסטן פאַררעגנטן שליאַך.

און דו וואַרטסט דאָן מיט בענקשאַפט צעגליטער,
זאָל כאַטש אימעצער קומען צו דיר,
ווען דעם וואַנדערערס פינגער מיט ציטער
טאַפן אָן שוין דעם שלאַס פון דיין טיר.

גייט ער צו און — טרעט אָפּ; כאַטש כסדר
ציט אים ברענענד צום ליכטיקן פאַס; —
בלייבט דאָך איינער פאַראיינוואַמט אין תּדר,
און דער צווייטער — אין חושך פון גאַס . . .

מענטאָן, 13 סעפטעמבער, 1927.

*
**

ביים ראַנד פון טיפסטן חושך קלאַרט אַ שייַן ;
— ביים ברעג פון שוואַרצסטער נאַכט באַגינען וואַרט ;
וואַלט כאַטש אַ וואַרט אַזאַ פאַרוויגט מיין פיין ;
וואַלט כאַטש אַ טרייסט אַזאַ מיין האַרץ גענאַרט . . .

מיין האַרץ פון ספקות־ווייטיק איז באַטריבט,
און — ווייך און פול מיט צוטרוי, ווי אַ קינד ;
ס'איז, ווי אַ בלום, אין ליכט און רו פאַרליבט,
און — פול מיט אומרו, ווי אַ וואַנדער־ווינט . . .

מענטאָן, 3 אַקטאָבער, 1927.

דאָס האַרץ דער וועלטס איז וואָך

עס האָט אַמאָל אַ טיפּער צער קיין טרער,
ווי ס'האָט אַמאָל קיין וואָרט אַ הייסע פּרייד:
מען פילט דיין ווייטיק, ווען דו זיפּסט ניט מער,
דיין שוויגן ברענט נאָך פּיינלעכער פון רייד.

און אויך אזוי פאַרשוויגן ווערט אַמאָל
דאָס האַרץ, דאָס שטורמיק־טיפּע, פון דער ערד;
איר הייליק צער פאַרבלייבט אָן ווידערקול,
און ס'יובל'ט פּרעך דאָס שלעכטס און אומגעשטערט.

נאָר ווייס — דאָס הייסע האַרץ דער וועלטס איז וואָך,
זיין פּיער טליעט טיף און ברייט און ווייט:
ניט לאַנג דאָך רוט פון ים דער אויבערפלאַך,
און פּיערבּערג — זיי שוויגן ביז אַ צייט . . .

מענטאָן, ד אַקטאָבער, 1927.

קוקן און זען

ס'איז דאָס לעבן אי פּלאַציק, אי טיף,
ס'איז אי חושך, אי ליכט, און — נאָך קלערער ;
ס'איז אי דאָס, ו ו אַ ס דו זעסט, אי אַ מיף,
ס'איז אי דאָס, ו ו י דו זעסט, און — נאָך מערער.

ווער עס קוקט אַלץ דורך בעפל און רויך,
זעט נאָר ז י ד אין דער גרויקייט דער מידער ;
דער זעט ווייט, ווער עס קוקט פון דער הויך ;
דער זעט טיף, ווער עס קוקט פון דער נידער.

ווער עס קוקט דורכן זינען באַרוט,
זעט דורך קאַלטקייט און קלאַרקייט אַלץ ריכטיק ;
ווער עס קוקט מיטן האַרצן — זעט גוט,
ווער עס קוקט אַלץ דורך ליבע — זעט ליכטיק . . .

מענטאָן, 12 אַקטאָבער, 1927.

*
**

ווי גרויס איז דאָס, וואָס איך פאַרמאָג! —

---

* דאָס ליד איז געבליבן ניט קיין פאַרענדיקטע. — י.מ. טע.

האַרבסט־מחשבות

הימל — פון האַרבסט־טיקן אומעט פאַרבלייכט.
ערד — מיט אַ טויאיקער פייכטקייט באַהויכט.
ערד איז פון שאַפן און רייפן שוין מאַט.
פרידן. ווי אַלץ וואַלט געווען שוין דערגרייכט.
עטעמט מיט גסיסה אַ גראַז און אַ בלאַט.

גלייך ווי צעבלוט־טיקט פון פורפור און רויט —
בלאַט, ווי מיר אַלע, פאַר־משפט צום טויט;
בלייבט באַלד דאָס צווייגל אַ טרוקענער רוט; —
סמ'ט־זשע ניט קיינעם די פרייד, וואָס פאַרגייט;
הייליק איז יעטוידעס טראַפעלע בלוט . . .

הייליק איז יעדנס פאַרשוויגן געוויין;
שווער איז און טראַגיש דער צער פון פאַרגיין.
ווער איז פון אונדז ניט פאַרוואונדעט פון פיין?
בלוט־טיקט אויך אפשר אַ האַרץ פון אַ שטיין; —
* רייסט־זשע ניט איבער דעם פאַדים פון זיין . . .

מענטאָן, 1 נאָוועמבער, 1927.

---

* אין אַן אַנדער פּלאַץ פאַרשריבן:
„רייסט־זשע ניט קיינעם ניט פאַדים פון זיין . . .“

ס'איז געווען . . .

ס'איז געווען אזוי ווייט, ס'איז געווען אזוי לאנג . . .
און ס'איז אפשר דאס קיינמאל נאך גארניט געווען,
נאָר דאָס ליכטיקע טייכל אין זינגענדן גאַנג
האַט אַ דורכזיכטיק חלום באַגינען געזען.

ס'איז געווען אזוי שטיל, אזוי תפילה/דיק שטיל :
אַ קרישטאָלענע אינד האָט פאַרשלעפּערט אַ פּיש ;
ווי אַ בלימל אין גראַז האָט געדערעמלט אַ גריל ;
אַ פאַרטאַגיקער ווינט האָט פאַרוויגט דעם קאמיש.

און אַ הויז אויפן ברעג האָט אין גרינס זיך געטוקט, —
אין באַגינען — אַ שפּיל פון אילוזיע און וואָר, —
האַט מיט ליכטיקע פענצטער אין ווייטקייט געקוקט
און געשמייכלט פאַרליבט צו די פעלדער און באַר.

ס'האַט אַ האַרץ אַ פאַרטרוימטס, ווי אַ טויאיקע קווייט,
דאָרט אַ יונגעס אָן שלאָף מיט אַ בענקשאַפט געוואַכט ;
אין דערוואַכונג פון וואונדער, מיט צער און מיט פרייד,
מיטן פויגל און גריל אויף דעם מאַרגן געוואַרט . . .

און שוין שפעטער, אין פרעמד, אָן אַ וועג, אָן אַ דאָך,
ביים אַטלאַנטיק, ביים האַדסאָן, ביי סענא און ריין
איז דאָס האַרץ געווען וואָך ביי באַגינענס אַ סך,
נאָר קיין איינס האָט געהאַט אַט דעם היימישן חן . . .

ס'איז געווען אזוי ווייט, ס'איז געווען אזוי לאנג,
און ס'איז אפשר דאס קיינמאל נאך גארניט געווען,
נאָר דאָס ליכטיקע טייכל אין זינגענדן גאַנג
האַט אַ דורכזיכטיק חלום באַגינען געזען . . .

אפשר מוז זיין אזוי . . .

אפשר מוז זיין אזוי, אומפארמיידלעך אזוי,
ווי די נאכט, ווי דער צער פון ניט ווערן, —
אז די ערד מוז באַפרייט און געבויט זיין דורך וויי,
זיך דערהייבן — דורך בלוט און דורך טרערן;

און דאָס ליכטיקע גליק און דער פרידן און גנאָד
אויף דער ערד מוז דורך גוואַלד זיין דערוואַרבן,
און עס מאַנט אויך פון מדת־הרחמים דער גאַט,
ווי די אור־אַלטע געטער, אַ קרבן . . .

אפשר מוז זיין אזוי, אומפארמיידלעך אזוי,
ווי די סטיכישע בלינדקייט פון גורל, —
נאָר עס טוט אזוי וויי, אזוי פייגלעך טוט וויי
פאַר דעם טראַגישן מענטשלעכן גורל . . .

מענטאָן, 17 נאָוועמבער, 1927.

*
**

ווען עס רוישט די גאולה דער מענטשהייטס אַלץ פעסטער
און כישופ'ט מיט צוזאָגן, לאַקט אונדז און רופט.
אַז וואויל איז צו די פון אייך, מוטיקע שוועסטער,
וואָס גיבן איר אַפ זייער האַניק און דופט!

נאָר וויי צו די שוואַכע, וואָס קענען ניט קומען
צום יום־טוב פון בויאונג דורך קאַמף מיט דאָס שלעכטס,
וואָס קענען, ווי טויבן אין חורבות, נאָר ברומען,
פון גוסס'ע וועלטן פאַרנעמען דעם קרעכץ . . .

מענטאָן, 17 נאָוועמבער, 1927.

קלאַפּט כסדר דער האַרבסטיקער רעגן . . .

קלאַפּט כסדר דער האַרבסטיקער רעגן
אַזוי טרייסטלאָז, פאַר'עקשנ'ט, דערעסלעך
איבער פעלדער און שלאַכן און וועגן,
איבער פאַרקן און גאַסן און געסלעך.

עסט די נאַסקייט זיך איין אין די ביינער ;
וועקט אַ בענקשאַפּט אַ רויך פון אַ קוימען ;
ווייסן מערנישט די גאַסיקע שטיינער,
וויפל האַבן עס איצט ניט קיין היימען.

שווייגן הייזער און פענצטער פאַרשלאָסן,
היט זיין וואַרימקייט פאַר זיך אַיעדער, —
וועלן מענטשלעכע הערצער, ווי גראָזן
אין פאַר'יתומ'טע האַרבסטיקע סעדער . . .

מענטאָן, 28 נאָוועמבער, 1927.

גורל

וועט אין וואלד א האק א שאל טאן
און מיט טויט א וויי טאן, —
וועט א בוים מיט קרעכץ א פאל טאן . . .
וועמען וועט ניט וויי טאן? . . .

ווערט א גרעזעלע צעטראָטן,
בענקט נאָך איר ניט קיינער, —
מערנישט ביי א וואַנט אין שאַטן
וויינען אפשר שטיינער . . .

ווערט א ליכטעלע פאַרלאַשן,
ווער וועט נאָך אים קלאַגן? —
זאָגט דער ווינט א „קדיש יתום“
אפשר אין פאַרטאָגן . . .

מענטאָן, 1 דעצעמבער, 1927.

ווען דו שלאָפסט ניט . . .

ווען דו שלאָפסט ניט אין יונגן באַגינען
און דו קוקסט, ווי עס קלאַרן זיך הויכן,
זעסטו — נעפלעך, ווי זיידנס, פאַרשפינען
ערד און ים אין אַ שלייער אַ ווייכן.

זעסטו — בערג זיך צו וואַלקן דערהויבן
אין אַ דורכזיכטיק-בלוילעכן רויכל; —
ווערט דיר פולער אין האַרצן פון גלויבן,
און דו ליבסט און ביסט אַלעמען מוחל.

און דו קענסט דאַן אי זען, אי הערן,
וואָס געווען און ניטאָ, וואָס פאַרשוואונדן;
פילסט דעם צער פון פאַרלאַשענע שטערן,
זעסט פון וועלטן פאַרווישטע די וואונדן;

און דו ווייסט — אויב אַ מענטש איז געפאַלן, —
האַבן אַלע אין שולד זיך באַטייליקט;
זיינען אַלע דורך איינעם געפאַלן,
פונקט ווי אַלע — דורך איינעם געהייליקט . . .

מענטאָן, 14 דעצעמבער, 1927.

דער מלחמה-העלד

וואו עס זשומען די אַטאָס, ווי זשוקעס, ווי שוואַרצע אין וואַנדער, וואו עס כוואַליעט זיך שטאַט ווי אַ ים אין איר זינגענדן גלענצן, אויף אַ ראַג, וואו עס לויפן זיך רוישיקע גאַסן פונאַנדער, זיצט אַ קנויל פון יסורים — אַ טראַגישע רעשט פון אַ מענטשן; ווי אַ פּויגל אַ קראַנקער מיט שטערבלעך פאַרוואַנדעטע פּליגל; ווי אַן אַפּגעהאַקט בוים מיט צעקאַרטשעטע וואַרצלען אויף אויבן, האַבן הענט גאַר ניט לאַנג אפּשר אויסגעלייגט שטיינער און ציגל, צי אַ פּריילעכן האַמער אויף גליענדן אייזן געהויבן. . . .

קאַפּ אַנטבליזט און זיין הוט, ווי אַ נעבעכדיק ווייטיקדיק אבר אין דער איינציקער האַנט, וואָס זעט אויס, ווי אַן עלנטער דאַרן; אַ מעדאַל אויפן ברוסט, ווי אַן אויפּשריפט ביים זועג אויף אַ קבר: „אונטער מאַרנע קאנטוזשעט, אַ האַנט און אַ פּוס דאַרט פאַרלאַרן“ . . . און עס בעטלט און בעטלט און פּויזעט און קריכט, ווי אַ וואַרים, אַט דער העלד מיטן אַרדן, דער זיגער ביי מאַרנע און גבור — אַ בית-עולם, וואָס קליאַוועט, מיט קיינעם ניט נויטיקע קברים, וואו עס באַמבלען זיך שמאַטעס אויף שערבלעך פון אברים און גריבער . . .

ליגן קוליעס, ווי טרונעס, און וואַרטן ביים בריקל אויף שטיינער; קוקן אויגן אַהינצו פון ערגעץ מיט רחמים און ווייכקייט גייען הונדערט פאַרביי, שטעלט זיך אַפּ אַ פאַרשעמטער נאָר איינער; דעקן ווייטיק און שאַנד צו אַ מענטשלעכן פנים מיט בלייכקייט שלאַגט אַ שאַפּנדע קראַפט דורך די ערדישע וואַרצלען פון אונטן, בליען קווייטן פון דרום און ס'וויגן זיך צווייגן צעבלעטערט; — און דערביי אויף דער ערד שפּראַצן, בליען און מערן זיך וואונדן; מאַכט און גוואַלדטאַט און האַס, וואָס דערנידערט, דערשטיקט און צעשמעטערט . . .

דעצעמבער, 1927.

היימלאַז

האַט דאָך יעטווידעס בלעטל זיין היים
אויפן גרינעם צעבלעטערטן בוים ;
און מיין היים ? — אַ, וואו איז זי, מיין היים ? . . .

האַט אַיעטווידעס וועזן זיין נעסט, —
מערנישט מיר זיינען אומעטום געסט,
מערנישט מיר האָבן ערגעץ קיין נעסט.

ווערן נאַענט מיר ערגעץ פיר ווענט —
כ'האַב אי צער, כ'האַב אי טרייסט דאָ געקענט —
הויב איך אויף זיי צו בענטשן די הענט ;

מיט אַ מאָל — טוט אַ שטויס מיך די פרעמד ;
שעפטשען „זיי געזונט !“ ליפן פאַרשעמט ;
לאָזן פיינלעך אַראָפּ זיך די הענט . . .

פירט דאָך יעטווידער וועג ערגעץ וואו ; —
און דער ברעג פון מיין וואַנדער איז וואו ?
און מיין האַפן איז וואו און מיין רו ? . . .

איז מיין היים דען אַ שאַטן אויף זאַמד ?
אירע וועגן — מיט דערנער פאַרצאַמט ? . . .
איז מיין היים דען אַ שאַטן אויף זאַמד ? . . .

קאַפּ-מאַרטען, 22 יולי, 1927.

1928

שטיין און גרעזל

אויפן שייד פון שטילע וועגן,
אויף דער היילער, פייכטער ערד
איז אַ גרויער שטיין געלעגן,
טיפ און שווער אין זיך פאַרקלערט.

האַט אַ גרעזל זיך דערבאַרימט
אויף דער עלנטקייט פון שטיין, —
מיט איר אַטעם אים דערוואַרימט,
פול מיט קיבדישקייט און חן.

פייכט פון מאַהגן־טוי דעם קלאַרן,
האַט דער שטיין געוויינט פאַר פרייד,
האַט עס צוגעזען אַ דאַרן
און צעוויקלט קווייט נאָך קווייט.

האַט פאַר פלאַטערהדיקע בינען
שטיל פאַרטרויט דער אַוונט־ווינט,
אַז אין ליכטיקן באַגינען
האַט אַ שטיין זיך פריש צעגרינט.

האַט אַ לויכטערל, אַ פונקל,
אין די קוסטעס זיך צעלאַכט ;
איז פון גריין געוואָרן טונקל,
ווען ס'איז צוגעפאַלן נאַכט.

איז די נאַכט געלעגן לענגער
איבער וועגן, טייך און פליין, —
האַט דאָס גרעזעלע אַלץ ענגער
זיך געטוליעט צו דעם שטיין . . .

מענטאָן, יאַנואַר, 1928.

אין וואַלד

עס שמעקט אין וואַלד מיט פרישקייט, לייכטקייט, קילקייט,
מיט שוואַמען, גראָון, מאַך און פוילן בלאַט ;
עס נעמט דיך וואַרים דאָ אַרום די שטילקייט,
פון רויער ערד — דער פייכטער אַראַמאַט.

אַט שטייט אַ דעמב אין גאַלדיק־גרינעם פלאַטער,
מיט ברוינע אַדערן, פון טיף דערנערט,
צעצוווייגט און שטאַרק, מיט זון און טעג אַ זאַטער,
פאַרוואַרצלט ווייט און ברייט אין שוואַרצער ערד ;

און נאַנט — אַ יונגער יאסען אָנגעלאָדן
מיט זאַפט און קראַפט, וואָס שטייגט פון יאָר צו יאָר ;
און זיי צופוסנס, נאַנט ביים פעטן באַדן,
צעבלעטערט שלאַנקט און רייפט דער יונגער דור.

נאָר עטוואָס ווייטער טונקלט, ווי אַ דאָרן,
אַ פיען — אַ רעשט פון אָפגעדאַרטן בוים,
וואָס קוקט מיט שטומען פייך אַריין אין קלאָרן
און ווייטן, פרעמדן, סודות'פולן רוים.

ווי ווינטער, שטייט ער נאַקעט אויך אין פריילינג
און טוליעט פעסט צו זיך דעם גרינעם מאַך ;
קיין לערסע קומט — אַ סאַווע צי אַ פילין
פאַרשטעקט זיך אַפט אין הויל פון פוילן לאַך.

די זעלבע פייכטע ערד, נאָר קיין יניקה
די קראַנקע וואַרצלען ציען ניט פון גרונט ;
פליט אָן אַמאָל אַ שטראַל פון זייט בשתיקה
און טוט אַ גלעט די טיפע פוילע וואונד . . .

איך ליב דאָך פול פון האַרצן יעדן שטייגן
און וואוקס און שיינקייט, וואָס דערהויבט און שאַפט
און יאָגט פון שוואַרצער טיף צו פעסטע צווייגן
די פרישע, אייביק יונגע לעבנס־קראַפט ; —

פאַרוואָס איז נאָנט אזוי מיר דער פאַרצערטער,
דער אַפגעדאַרט־פאַרוואונדעט קראַנקער בוים,
און ס'זויינט אַרויס פון מיר זיין צער אָן ווערטער,
ווי ס'זויינט אַרויס דער עלנט פון אַ שטיין ? . . .

מענטאָן, 10 יאָנואַר, 1928.

א פרימאָרגן

עס פלאַטערט ווייך אין פרייגעבעט אַ ווערבע איבער קלאָרן טייד.
אַ ווינטל טוט דאָס גראַז אַ גלעט, די קוסטעס, וואָס ביים ברעג,
אַ שטרייך.
ס'איז פריש, ס'איז גוט אָן אַ פאַרוואָס ; ס'איז פול האַרמאָניע,
ליכט און רו :
דאָס נאַנטע פעלד, דאָס יונגע גראַז, דער שטילער טייד, דער בוים
און דו.
עס לויכט זיך פרייך אין דיין געמיט, און לייכט, ווי נאָך אַ תפילה,
ווערט ;
ס'ווערט ליב דיר אַלץ, וואָס לעבט און בליט און אויך דער דומם
אויף דער ערד . . .

מענטאָן, 28 יאָנואַר, 1928.

פרייד

און זעסט אַ פעלד אין אויפגאַנג גרין
באַזוימט מיט ברוין צערוישטן באַר,
ווערט פול די ערד פאַר דיר מיט זין,
און אַלץ ווערט פשוט, גרינג און קלאַר ;

און ס'טוט דיר אומגעריכט אַ גלי
דער ערדס געוויקס־ און חיות־פרייד, —
און ס'ווערט דיר נאַנט די פרעמדע מי,
די האַנט, וואָס האַט דאָס פעלד פאַרווייט . . .

מענטאָן, 28 יאַנואַר, 1928.

נאַכט

נאַכט. ווי סופ'לאָז, ווי פּרעמד איז דער הימל און הויך,
און ווי הויך, ניט דערגרייכבאַר און ווייט זיינען שטערן!
און מיר דאָ אויף דער ערד — אַזוי עלבט און בלייך,
האַלט אַיעדער נאָר נאַנט לעבן זיך זיין לאַמטערן ; —

איז אַ געבענדיק שטח באַלויכטן נאָר קוים,
און אַרום — אַזאָ טיפּער און שרעקטדער שאַטן ;
איז דאָך ערגעץ אי רחבות פאַראַן, אי אַ רוים —
און מיר לעבן אין חושך און ענגשאַפט, ווי קראַטן.

וואַלט אַ האַנט זיך מיט וואַרימקייט הויבן אין הויך
און דערנענטערט צום צווייטן דעם א י י ג ן לאַמטערן, —
וואַלט דער חושך פאַרשוואַנדן פון אונדז ווי אַ רוך,
וואַלט אונדז דאָ אויף דער ע ר ד זיין אַ הימל מיט שטערן . . .

מענטאָן, 28 יאָנואַר, 1928.

כ'האָב געטרונקען דיין פיינלאַכן טרונק . . .

כ'האָב געטרונקען דיין פיינלעכן טרונק,
אַ מיין וועלט, פון דיין לאַגל פון טרערן, —
כ'האָב געמיינט, אַז מיט יעטווידן שלונג
וועט אין כוס דיינעם ווייניקער ווערן.

כ'האָב געטרונקען ביז שכרות דיין צער,
און בין ניכטער געוואָרן נאָך מערער.
אַ, דו לעבן, — פאַרגיב מיר דערפאַר, —
ס'איז מיר שווער, וואָס איך זע דיך אַלץ קלערער . . .

מענטאָג, 9 פעברואַר, 1928.

צו שפעט

האַט אַ פּרילינג געבליט אַרום מיר אַזוי ליכטיק ;
נאָר מיין וועג איז געלעגן פון אים אָן אַ זייט ;
כ'האַב געמיינט — וואָס איך טו איז מער נויטיק און וויכטיק,
און — דעם פּרילינג באַוואונדערט דערפאַר פון דער ווייט.

האַט אין זומער די ליפע גע'כישופ'ט מיט בליטן,
האַט אין קאַרן גערופן די בלויאינקע קווייט ;
נאָר אַרום האָבן מענטשן אַזויפיל געליטן ;
אין די שוויגיגע געסלעך געבליט האַט די נויט . . .

איז דער זומער אַוועק און פאַרנומען די בלומען ;
האַט אַ לעצטע געוואונקען פון סאָד מיט געבעט ;
כ'האַב געענטפערט : „ניט שוין, אפשר שפעטער — נאָך קומען" . . .
נאָר — אַז איך בין אַריין, איז געווען שוין צו שפעט :

איז דער האַרבסט שוין אויף יעטווידן צווייגל געלעגן,
און אין לופטן האַט גרוי זיך דאָס שפינוועבס געשפינט ;
האַט אַ וואַלקן פון ערגעץ געדראָט מיט אַ רעגן,
און מיט טרוקענע בלעטער געשפילט האַט דער ווינט . . .

מענטאָן, 9 פעברואַר, 1928.

אויף דער ריווערע

עס איז פּרילינג, נאָר הייס שוין, אין ערגעץ קיין שאַטן ;
די זון — ווי אַ גליענדער, בלענדנדר פּלאַם.
ליגן ווילעס, ווי פאַרביקע בלומען צעשאַטן,
ביים ברעג פון לאַזרעוון, לויכטנדן ים.

זיי אַרום, ווי די שומרים, די שטיינערנע פלייטן —
באַשטאָכן גאַסטפּריינדלעך מיט שעריבלעך פון גלאַז —
צאַמען אָפּ אין אַ תּפּיסה די פּרישינקע קווייטן,
וואָס שמייכלען צו יעדן מיט רויט, ווייס און ראָז.

בעט זיך צערטלעך אַ צווייגל פון געלע מימאָן
אַריבערן פאַרקאָן אין האַנט אייך אַריין,
נאָר דער כּמוריקער פלייט אויף זיין שטיינערנעם לשון
באַזיצעריש וואָרנט : — „באַריר ניט, ס'איז מיין!“ . . .

מענטאָן, 9 פעברואַר, 1928.

אין וועג

גע-וונד. אן א היים. נאָר אויך גרינג איז דערפון :
ווי א ווינט, ווי א וואַלקן אין וואַנדער.
איז דאָך ערד אומעטום ; אומעטום — לופט און זון ;
און א ווינקל — ניט דאָ, איז אן אַנדער.

קומסט פון פרעמד אין דער פרעמד — קיינער וואַרט ניט אויף דיר ;
אויף א טישל — א בלייכע וואַאָנע ;
פרעמדע בילדער אויף ווענט ; מיט א נומער א טיר ;
פון א ראם קוקט אַרויס די מאַדאַנע.

ס'דוכט — זי היט נאָך דעם הויך פון א פרעמדנס געבעט
אין איר מינע, דער מוטערלעך-פרומער ;
האַט נאָך נעכטן א פרעמדער גערוט דאָ אין בעט
און געווען, ווי איך היינט, דאָ א נומער.

נאָר פון פענצטער די בערג אין א לילאַ-וואואַל
רופן וואַנדערן ווידער און בייטן . . .
וויקלט אויף זיך א וועג, ווי א פאַרביקער שאַל,
טרינקען בליקן פאַר'שיכור'ט די ווייטן . . .

מענטאָן, 17 פעברואַר, 1928.

*
**

א, ניט דערפאר, וואָס ניט געווען
איז דאָס, וואָס האָט געקענט דאָך זיין,
טוט אין דער שטיל אַמאָל אַ ברען
טוט-וויי, בשמה-פיין; —

נאָר דאָס, וואָס אפשר האָט דיין וואָרט
ווען אימעצן געמאַכט טוט-וויי, —
סמ'ט אַפּ דיין רוי, און האָסט קיין אָרט
פון נאָגענדן חרטה-וויי . . .

מענטאָן, 18 פעברואַר, 1928.

אין פּרילינג

עס איז פּרילינג; איך פיל אים, איך הער, איך דערקען
נאָכן פּלאַטער פון אומרו אין מיר;
אַלץ דער זעלבער, נאָר איך בין ניט די, וואָס געווען:
וואָרט אַ האַרבסט שוין אַ הינטער מיין טיר.

אַבער ער — אייביק יונג שפּאַנט מיט ליכטיקע טריט
איבער אַקער־פּעלד, לאַנקעס און וואַלד:
דאָ מיט זאַפּטיקע פּרישינקע גראַז, דאָ מיט צווייט,
דאָ מיט קנאַספּן, וואָס פּלאַצן ערשט באַלד.

פון מיין אומעט אַ ווייסינקער וואַלקנדל ווערט
און צעגייט זיך אין לויטערן רוים;
וויילט זיך ענגער און נעענטער זיין צו דער ערד,
ווי דאָס גראַז, ווי דער קוסט, ווי דער בוים.

וויילט זיך פילן דעם אַטעם פון ערדישער ברוסט
און דעם כישוף פון איר אַראַמאַט;
וויילט זיך זען, ווי ס'צעוויקלט דער לילען־קוסט
אין פאַרנאַכטן אַ בלאַט נאָך אַ בלאַט . . .

מענטאָן, 26 פעברואַר, 1928.

וואָלט איך וויסן דעם וועג צו דיין פרידן . . .

וואָלט איך וויסן דעם וועג צו דיין פרידן,
וואָלט איך וויסן ביי וועמען כאַטש פרעגן, —
כ/וואָלט דיין חושך און שטיינער געמיטן,
כ/וואָלט דיין ליכטיקייט, וועלט, גיין אַנטקעגן.

אויב דיין גליק איז מיט שנאה פאַרבונדן —
ניט פאַר מיר איז דער וועג צו אים, לעבן!
כ/בלייב אין שאַטן און צייל דינע וואונדן:
מיינט ניט ליבן — פאַרשטיין און פאַרגעבן? . . .

מיינע קווייטן — פון ווערים צעפרעסן, —
איז מיין האַרץ, ווי אַ נאַקעטער דאָרן:
אַזא תפילה געוואוסט און פאַרגעסן,
אַזא וואָרט — האַט פאַרווישט מיין זכרון . . .

מענטאָג, 28 פעברואַר, 1928.

אין דער שטיל

פון דער טיף פון דער ערד, אונטער שטיין אין דער שטיל
קלארע וואסערן טראָפן און טריפן ;
און אזוי אין דער שטיל וואַרים מענטשלעך געפיל
קומט פון האַרצנס באַהאַלטענע טיפן.

ווערט אין שטורעם דאָס מורמלען פון טייכל פאַרהערט ;
ווען עס דונערט — דאָס וואָרט שווייגט, דאָס שטילעס.
נאָר דער שטורעם פאַרגייט, — נידערט רו אויף דער ערד :
דאָן דערהערסטו דעם פלאַטער פון תפילות . . .

מענטאָן, 11 מערץ, 1928.

פון די זעלביקע טיפן

שווערע וואסערן רירן די שטיינער פון מיל,
ווישן שטעט אָפּ און שלינגען איין שיפן ;
קומט דאָס גוטס און דאָס שלעכטס אויף דער ערד אין דער שטיל
זייט ביי זייט פון די זעלביקע טיפן.

האַט זיין אַקער-פעלד אימעץ פאַרזייט און געוואַרט
אויף דער ליכטיקער ברכה פון וואַקסן ;
האַט דאָס ווילד-גראַז דאָך קיינער פאַרזייט און געגאַרט —
און ווי ברייט ס'האַט דערביי זיך צעוואַקסן! . . .

מענטשאַן, 11 מערץ, 1928.

מין זידע

זיין ליכטיקן אַנדענק.

עס שלאָפט נאָך דאָס געסל אין שאַרן באַגינען,
און שטיל איז אין שטוב, ווי פאַרטאָג אין אַ וואַלד ;
נאָך שאַטנס דעם חדר דעם זיידנס פאַרשפינען, —
נאָר ס'וואַכט שוין ביים ספר ויין שלאַנקע געשטאַלט.

זיין שטערן, מיט רייניקייט און קרושה באַהויכטן,
אַ שטילע — און טיפע פאַרטראַכטיקייט דעקט צו ;
זיין פנים — מיט קינדערשער ווייכקייט באַלויכטן ;
אַיעטווידעס קנייטשעלע עטימט מיט רו.

זיין באַרד און די פאות — ווי זילבער, ווי בלאַסער, —
אַ דורכזיכטיק שוים אין פאַרנאַכט פון אַ אינד ;
זיין קול — ווי דאָס מורמלען פון קלאַרינקן וואַסער,
ווען ס'פאַכט איבער אים דער פאַרטאַגיקער ווינט.

עס פלאַטערן בלעטער פון ספר, ווי טויבן,
פון אונטער דעם זידינקנס ליכטיקער האַנט . . .
דער מאַרגן פאַלט געענטער צו צו די שויבן,
און ס'ווערן אַלץ קלערער די שאַטנס ביים וואַנט.

עס הילכן אָפּ טריט . . . ערשט — פאַראיינזאַמטע, שטילע ;
און אַט ווערט דאָס געסל מיט קלאַנגען שוין פול.
דער זיידע באַגעגנט דעם טאַג מיט אַ תפילה ;
עס וואַרט אויף אים דער טלית און תפלין אין שול . . .

כ'האָב שפּעטער געהערט שוין פיל נייע נגונים,
וואָס הילכן מיט דרייטטייט און צוזאַגן יונג ;
נאָר אָפט בלייב איך שטיין ביי דעם זידינקנס ברונעם
און בעט, אַ פאַרשמאַכטע און מאַטע, אַ טרונק.

איך זע אין די ריינע און לויטערע קוואַלן
דיין טיפע אמונה, מיין זיידע, און בענק ;
און ווערטער, ווי טרערן, ווי תפילות, זיי פאַלן :
— „ אַ נצוץ פון איר כאַטש מיר, זידינקע, שענק ! ” . . .

מענטאָן, 12 מערץ, 1928.

דאָס אַוונט-ליד

דער אַוונט טרעט מיט ווייכע פייכטע טריט
אויף קוסטעס, הויכע גראָזן, פריש באַטויט;
פון ערגעץ וויינט אַ ווייטעס, שטילעס ליד,
ווי ס'וואַלט אַ האַרץ דער נאַכט זיין צער פאַרטרויט.

און ס'רירט זיך טיף אין דיר אַ שטילער פיין,
וואָס פלאַטערט תפילה/דיק און בעט און מאַנט . . .
און דאָס, וואָס איז געווען און ט'מער ניט זיין,
פאַרגעסן ווילט זיך, נאָר דאָס ליד דערמאַנט . . .

דער אַוונט וועבט זיין טיול נאָך ברייטער אויס
אַריבער טייך, וואָס בלייכט זיך אין דער נאַכט;
אַ לעצטער צייטער — און דאָס ליד גייט אויס; —
נאָר אומעט בלייבט, וואָס איז פון ליד געבראַכט . . .

מענטאָן, 17 מערץ, 1928.

*
**

וואלט א שיין כאטש ווען א ציטערדיקער, בלאסער
מיר דעם חלום, וואס'ט ניט קומען, ווייך באהעלט!
איז מיין לעבן ווי א שטייענדיקעס וואסער,
ווי אין אסיען שפעט אן אפגעשניטן פעלד.
איז מיין לעבן, ווי א שטיינערדיקער באדן,
ווי א גארטן, וואס מיט ווילד-גראָז איז צעבליט,
ווי א וואַלקן, וואס מיט שטורעם איז באלאָדן
איבער וויסטעניש און פעלזיקן גראַניט . . .

מענטאָן, 18 מערץ, 1928.

ווי גוט וואָלט זיין . . .

ווי גוט וואָלט זיין גאַרנישט ביי קיינעם ניט בעטן
און גאַרנישט פון קיינעם ניט וואַרטן,
און האָבן אַ וואַרט, וואָס זאָל טרייסטן און גלעטן,
אַ קול — אַזאָ שטילן און צאַרטן.

און אַלץ, וואָס דורך פיין איז געלייטערט אין לעבן,
מיט רחמים און ליכטיקייט בענטשן,
און אַלץ, וואָס איז גוט, וואָס איז ריין אין דיר, געבן
פאַר פרייד און פאַר ברכה פון מענטשן.

דיין האַרץ זאָל זיין יעדן אַ קוואַל פון נחמה,
אַ בוים, ברייט צעוואַקסן מיט צווייגן ; —
נאָר בלייבן אַ ווינקל זאָל דאָך אין נשמה
פאַר זיך אויף צו בענקען און שווייגן . . .

מענטאָן, 28 מערץ, 1928.

היים

איז פאראן אויף דער ערד אזא ליכטיקעס אָרט,
וואָס דאָס האַרץ רופט מיט שטילקייט און וואַרימקייט — „היים“,
און ווי ווייט ביסט פון דאָרט, און ווי לאַנג ביסט פון דאָרט,
וועט דיך ציען אַהין, ווי אַ רויבל אין רוים.

איז אַ ווינקל פאראן אויף דער ערד ערגעץ וואו —
רוט אַ קינדישע פשטות ביי יעטוידער טיר :
וויסן אַלע דיין נאָמען און זאָגן דיר „דו“,
יעדעס שטיבל אין געסעלע שמיכלט צו דיר.

גייט נאָר אויף דאָרט די זון — איז זי נאָענט אַזוי,
באָרט אין וואַרימען גאַלד יעדע פריזבע און פלייט ;
איז ביי איינעם אַ צער — טוט עס אַלעמען וויי,
און אַ שמחה ביי איינעם — איז אַלעמענס פרייד.

איז אין אַזונט דאָרט טונקל און שטיל און פאַרקלערט :
. . . איין לאַמטערן אין געסל נאָר פינטלט פאַרשעמט . . .
איז אַ ווינקל פאראן ערגעץ וואו אויף דער ערד,
רופסטו קינדיש אים „היים“ אומעטום אין דער פרעמד . . .

מענטאָן, 30 מערץ, 1928.

רוסלאַנד

שווייג איין, מיין בענקשאַפט, וועק זי ניט, זכרון!
ניט רוף די היים, וואו קרומע פלייטן טאַרטשען,
בעריאַזע־וועלדער, גאַלד פון רייפן קאַרן,
דער פיין פון ליד, וואָס צופט אַזוי ביים האַרצן.

דער טייך, וואָס שניידט זיך קלאַר דורך גרינע לאַנען;
און נעכט, ווען ס'פלאַטערט אום א געלביק־בלאַסער
פאַרוועבט אין לייכטן שימער פון טומאַנען
דער סערפ פון דער לבנה אויפן וואַסער.

אַ ווערבע איבער אַזיערע געבויגן,
און איבער הייזלעך — קנולנדיקער רויכל;
אַ שווערע פויסט און — חלום אין די אויגן,
אַ הפקר־וואַרט און — קינדישקייט אין שמייכל.

בוריאנען איבער ווילדעניש צעפלאַסן;
אַ שפע־פעלד, אַ פליין אַ העל־צעגרינטער;
דער אומעט פון דיין וויינענדיקן אַסיען,
די בלענדענדיקע וויסקייט פון דיין ווינטער.

אַ סאַד מיט עפל־בליטן ווייס באַשאַטן
אין פּרילינג־אַוונט דורכזיכטיקן, ווייכן . . .
אַ, רוסלאַנד, זון ביסטו און טיפער שאַטן!
אין דיר איז אַלץ — אי תהום, אי קלאַרע הויכן . . .

מענטאָן, 1 אַפּריל, 1928.

פאָרגיב

פאַר גליק, וואָס'ט זיין געזאַלט און ניט געווען,
און פאַר דאָס גוטס, וואָס איך האָב ניט געטאָן,
און פאַר דאָס שלעכטס אין זיך, וואָס כ'האַב פאַרזען, —
פאַר אַלץ, פאַהגיב, ניט פייניק, ניט דערמאָן . . .

אַ שופט איז מיין אייגן האַרץ אַליין,
און שכר און עונש וואוינען אין זיין גבול ;
ס'איז שווער דער משפט איבער זיך אַליין :
דו זעסט מיין האַרץ — עס איז חרטה פול . . .

מענטאָן, 16 אַפּריל, 1928.

איך גיי מיין וועג . . .

איך גיי מיין וועג מיט אויגן האַלב פאַרמאַכט,
און אומעט שאַטנט שטיל מיין יעדן טראַט;
איך פיל זיך אַפט ווי אין אַ וואַלד ביינאַכט,
און ליפן שעפטשען אומבאַהאַלפן: — „גאַט!“ . . .

דער בוים ער פּרעגט ניט, ווען נאָר פּרילינג ווערט, —
צי דאַרף ער בליען; איך נאָר פּרעג און פּרעג . . .
דאָס שוועלבל ווייס אין הימל ווייט זיין וועג, —
און איך, איך ווייס מיין וועג ניט אויף דער ערד . . .

מענטאָג, 16 אַפּריל, 1928.

**

איך גלויב — ווען דער בורא, אין סוף פון די טעג,
וואַלט אייביק-האַרמאַנישן ז י י ן אונדז באַשערט,
אַ וועלט מיט ניט-ערדישן גליק אונדז געשענקט, —
מיר וואַלטן פון דאָרטן מיט פלאַטער געבענקט,
מיר וואַלטן פון דאָרטן געזוכט אַלץ אַ וועג
צו איר, אונדזער ליבער ניט פולקאָמער ערד . . .

מענטאָן, 10 מאַי, 1928.

היים

היים. דו פילסט זי מער, וואָס מער דו וואַנדערסט :
זעסט פון ווייטן טיפער, פולער, מערער.
דוכט דיר : גראָזן שעפטשען זיך דאָרט אַנדערש,
און דער טוי, וואָס פאַלט אויף זיי, איז קלערער.

דוכט : איר בין־השמשות האָט קיין גלייכן ;
הימל — גענטער, צאַרטער ; ערד — פאַרקלערטער ;
וועלדער — טיפער ; זיסער זינגען טייכן ;
עכטייט מער און וואַרימקייט אין ווערטער.

דוכט, אַז ווייכער זיינען דאָרטן שטיינער ;
אירע דערנער — נאָענט, בלוטיק אייגן ;
דוכט, אַז מענטשן זיינען דאָרטן ריינער ;
האַרץ מער אָפן, חלום מער אין אויגן . . .

מענטאָן, 12 מאָי, 1928.

*
**

פון דעם זעלביקן פעלד קומט דער ווייץ, ווייך צעהעלט.
און דאָס ווילד־גראַז, וואָס וויל אים פאַרטויבן ;
און אַזוי אויף דער ערד קומט וואָס פאַלש און וואָס עכט
פון איין טונקעלער טיפקייט אויף אויבן.

פון דער זעלביקער ערד זיינען ביידע דערנערט,
האַט איין זון דאָך געוואַרימט זיי ביידן ;
ביידע, גרין, יונג צעבליט ; קומט די שעה נאָר פון שניט —
ווערט ערשט קלאַר, ווי זיי זיינען פאַרשיידן . . .

מענטאָן, 20 מאַי, 1928.

פאַרשוויגענער צער

קענען האַרציק-שטילע ווערטער
אויך דעם שאַרפסטן פּיין פאַרוויגן;
נאָר דער צער, וואָס ווערט פאַרשוויגן, —
דער איז טיפּער, הייסער, עכטער:

שוויגט ער, ווי אַ פעלד מיט קברים,
ווי נאָר שטיינער קענען שווייגן,
ווי אַ בוים, וואָס האָט פאַרלאָרן
אין אַ שטורעם אַלע צווייגן . . .

מענטאָן, 20 מאַי, 1928.

*
**

איז די וועלט, ווי א ליכטיקע פענצטער
אין דער אייביקייט ווייטער אריין,
און דאס לעבן — דער חלום דער שענסטער
פון א שטערן, וואס דרעמלט שטיל איין.

נו איז וואס, אָז ניט לאַנג איז דער חלום ? —
ווערט דען שיינקייט געמאַסטן מיט צייט ? . . .
ווי דאָס גליק, וואָס'ט געזען ווען אַמאָל אים, —
טוט אַ ווייל נאָר אַ לויכט און — שוין ווייט . . .

מענטאָן, 23 מאָי, 1928.

כ'האב געמיינט . . .

כ'האב געמיינט: אומעטום, וואו אַ מענטש איז נאָר דאָ, —
איז קיין עלנט נישטאָ, איז קיין פרעמדקייט נישטאָ.

כ'האב געמיינט: אומעטום, וואו די ערד איז נאָר פעט, —
איז פאָר אַלעמען ברויט, איז פאָר אַלעמען זעט.

און אַז אימעצער קען דאָ נישט זאָגן: „ס'איז מיין“, —
איז אין „אונזערע“ — „זיין“, איז אין „אַלעמענס“ — „זיין“.

האַט דאָך יעדער אַ רעכט אי אײַף ברויט, אי אײַף זון . . .
כ'האב געמיינט און איך מײן — נו איז וואָס איז דערפון? . . .

מענטאָן, 24 מאַי, 1928.

**

און ווער זיינע טראַפעלעך שיינקייט פאַרלירט,
ווי וואַרימע פונקען אין שטויבן;
און ווער עס טוט תפילה פון חושך פאַר ליכט
און בעט פאַר אַ ניצוץ פון גלויבן, —
וועט אפשר זיין תפילה ניט ווערן דערהערט:
אויך פונקען פאַרשלינגען די שטויבן, —
נאַר ליכטיקער ווערט דאָך דערפון אויף דער ערד,
וואָס אימצער זוכט כאַטש אַ גלויבן . . .

מענטאָן, 31 מאַי, 1928.

*
**

איך נעם אין זיך אזוי פיל זונדיקייט אריין
מיט יעדן קוק און ריר און צי פון אטעם, —
און איד, איך שפרייט נאָר אַרום זיך אַ שאַטן
און טראַג אַרום זיך אַלץ מיט זיך און אינגן פּיין . . .

ווי זי, די ערד, בין איך מיט טוי און סודות זאָט,
און האָב געדאַרפט, ווי זי, מיט שפּע צאָלן
און — ווי די בין, וואָס טרינקט פון בלומען-שאַלן,
מיט קלאַרן האַניק צאָלט פאַר זאָפט און אַראַמאַט . . .

מענטאָן, 1 יוני, 1928.

טרערן

פאלן זיי קלאַרע, זוי טויען אויף גראָזן,
ריינע און וואַרימע מענטשלעכע טרערן, —
ווערן נאָך קלערער די טייכן צעפלאַסן,
ווערן נאָך העלער און נעענטער שטערן.

קומען אויך אַנדערע, שווערע זוי שטיינער,
זווייטיק אין טיפער חרטה פאַרוועבן, —
ווערט נאָך זיי שטילער אין האַרצן און ריינער,
ווערט אויף דער ערד שווערע זינד וואו פאַרגעבן . . .

טריפן ווען טרערן פון צער פאַרן מענטשן,
פאלן, זוי גליענדע זונען אין שטויבן, —
בויגט זיך אָן נעענטער הימל אונדז בענטשן,
ווערט אויף דער ערד שטיל געבאַרן אַ גלויבן . . .

מחנטאָן, 4 יוני, 1928.

און בלייב איך פרייטיק ווען פארנאכט אליין . . .

פון ווייטן מיין מאמען מיט ליבע.

און בלייב איך פרייטיק ווען פארנאכט אליין,
ווי כ'וואָלט פון נאַנטסטע מענטשן זיין פארלאָזן, —
פאלט שווער אויף מיר דער אומעט, ווי אַ שטיין,
ווי קאַלטע, רויע שטיקער נאַכט אויף גראָזן.

און שטיל לויכט אויף אין מיר דאָן אומגעריכט,
די אויגן מיינע ווערן טיפער, פייכטער —
איך זע אַ ווייס־געדעקטן טיש און ליכט
אין גאַלדיק־געלן בלאַנקן מעש פון לייכטער.

איך זע דער מאַמעס ווייסע, דינע הענט
צום פנים איידעלן באַרוט זיך הויבן, —
און ס'ווערן ענגער מיר די פרעמדע ווענט,
און ס'בענקט זיך מיר נאָך שבת, קדושה, גלויבן . . .

דער טונקל שלינגט דעם בינ־השמשות איין;
די מאַמע האָט שוין ליכט געבענטשט — איך פיל עס, —
און ס'פאלט אויף מיר פון ווייטן יענער שוין,
און ס'וואַרימט מיך דער הויך פון יענע תפילות.

שוין שפעטער אַונט שאַטנט זיך געדיכט,
מיט ווייכע טריט דורך טיר און פענצטער שלייכט ער;
כ'וואָלט, ווי די מאַמע, וועלן צינדן ליכט, —
נאָר ערגעץ זשאַווערט, כ'ווייס ניט וואו, מיין לייכטער . . .

מענטאָן, 19 יוני, 1928.

אויף דעם לעבנס-שטעג

אויף דעם לעבנס-שטעג, דעם שמאָלן,
זוכט אַ גאַלד־זעמדל איעדער, —
ווערן טעג דערזוייל צעמאָלן
אונטער לעבנס שווערע רעדער.

פאָלן טראַפנס בלוט און טרערן,
פאַרבן, שלייפן זאַמד און שטיינער; —
לויכטן שטיינדלעך אויף, ווי פערל,
זעמדעלעך — ווי גאַלד, ווי ריינער.

פאָלן אָפּ די יוגנטס־בליטן,
ווי דער פּרילינג־פּוך פון ביימער, —
ווערט דאָס גאַלד פון טעג פאַרביטן
אויף באַגולטע זאַמד און שטיינער . . .

קאַפּ־מאַרטען, 28 יוני, 1928.

זוכט אמאָל אומזיסט אַ האַרץ אַ וואַרט

עס שלאָגן זיך אמאָל אומזיסט צום ווייטן ברעג
דורך נאכט און כוואַליעס בלאַנדזשענדיקע שיפן ;
עס זוכט אַן אונטערערדיש וואַסערל אַ וועג
פון שווערער ענגער טונקלייט פון טיפן.
אַזוי אויך זוכט אמאָל אומזיסט אַ האַרץ אַ וואַרט,
וואָס קומט פון טיפקייט און איז ריינער, עכטער, —
אַ וואַרט — אַ ליכט, אַ וועג צו נאָך אַ האַרץ, וואָס קלאַרט
ווי ריינעס גאָלד אין אַלטן שטויב פון ווערטער.

מענטאָן, 1 יולי, 1928.

און קוקסטו אין הימל לאנג . . .

און קוקסט אין הימל לאנג אין אונט טונקל, —
פארבענקסט זיך שטיל און ווארים גאך דער ערד,
און ס'ווערט דיר פוסט אין ווייטע קאלטע רוימען
און אומעטיק אַזוי, ביט היימעך ווערט; —

וואַלט אַפגעבן די שטערן פאַר אַ פונקל,
וואָס פליט אין רויך פון אימעצנס אַ קיימען;
און ס'ווערן טייער דיר די מענטשנס היימען,
און ס'פאלט דיין בליק מיט ליבע אויף דער ערד . . .

מענטאָן, 1 יולי, 1928.

*
**

דו האסט דיינ אייגן זעל נאך גיט באגריפן,
טו ווי זשע קענסטו אנדערע פארשטיין ?
דו שעפסט אליין פון אומבאקאנטע טיפן.
ביסט אפט א רעטעניש פאר זיך אליין.

ס'איז טיפער וואלד א מענטשלעכע גשמה,
ס'איז סוד און נאכט, נאך ליבע איז איר ליכט :
האט ליבע דאך צעהילכט זיך איבער תהומען
אין „יהי אור“ דורך פינצטערניש געדיכט ;

האט ליבע דאך דאס ווארט פון גאט באלויכטן,
די נאכט פון אייביקייט אין טאג פארקערט,
און יעדעס ווארט און טאט, דורך איר באלויכטן,
טראגט ווארים ליכט, גאולה אונדזער ערד . . .

טען-מארטען-וועזיבי (פראנקרייך), 25 יולי, 1928.

איך האָב געוואָלט דיך נאָך אַמאָל אַ רוף טאָן . . .

— 13 —

איך האָב געוואָלט דיך נאָך אַמאָל אַ רוף טאָן;
מיין האַנט דערלאַנגט — דו האַסט זי אויסגעמיטן;
די האַנט, וואָס האָט אזוי פיל אויסגעליטן,
זי איז געבליבן הענגען אין דער לופטן.

נאָר ס'וויל אַ האַנט קיין טרוקן צווייג ניט ווערן
און ס'וועט אַ וואַרים האַנט און האַרץ אַלץ זוכן.
דאָס האַרץ וועט גלויבן, נאָרן זיך, באַגערן
און, אַפּגענאַרטערהייט, וועט קיינעם פּלוצן . . .

דיין וועג איז גלייך, אַ זיכערער און ריינער,
דורך גרינע שליאַכן ציט ער ניט אין ווייטן;
מיין וועג איז שטניל, * אים האַקן איבער שטיינער,
און דאָך — איך וויל מיט קיינעם זיך ניט בייטן . . .

מענטאָן, 12 אויגוסט, 1928.

---

* שטייל — קרום, משופּעדיק.

סך הכל

געוואלט האָב איך ע פ ע ס כאַטש געבן:
קיין גרויסעס; וואָס קען איך? וואָס זאָל איך?
געמיינט: מיינע חובות דעם לעבן
מיט האַרצן מיט וואַרימען זאָל איך.

געבראַכט האָב איך מערנישט ווי וואַונדן —
און אומעט מיט ווייטיק באַהויכטן:
אַ גראַשענעם ליכטל געצונדן,
דעם אייגענעם דלות באַלויכטן . . .

מענטאָן, 17 אויגוסט, 1928.

סוף-זומער אָוונט

ס'טראַגט פון דעם נאַענטן פעלד מיט אַ קילקייט ;
קוים וואָס עס רירט זיך אַ בלאַט אויף אַ צווייג ;
וועק ניט מיט ווערטער די הייליקע שטילקייט,
קוק נאָר און הער נאָר און שווייג.

דערעמען די גראַזן אין ביסער אין קילן,
וילבערט אַ פלאַך פון אַ קרעניצע קלאַר . . .
זיינען מיר שאַטנס פון וועמעס אַ ווילן ?
זיינען — חלומות פון וועמעס אַ וואָר ? . . .

גרינקייט און זוניקע רייפקייט פון קאַרן —
אַלץ איז איינטאָניק און טונקל באַפאַרבט.
שטיל — ווי ס'וואַלט אימעצער ווערן געבאַרן,
פיינלעך — ווי אימעצער שטאַרבט . . .

גייט אויס דאָס האַרץ אין אַ מאַדנער דערוואַרטונג ;
ווייסט — ס'וועט ניט קומען, און — וואַרטסט דאָך אַלץ איינס ;
קומען וועט דאָס, וואָס עס איז אומפאַרמיידלעך ;
דו און דאָס גראַז און דער בוים זיינען איינס . . .

מענטאָן, 17 אויגוסט, 1928.

דו פֿאַרהאַק אויף דער נאַכט ניט דיין טיר . . .

דו פֿאַרהאַק אויף דער נאַכט ניט דיין טיר :
אפשר אימעצער וואָרט הינטער איר,
און זאָל אימעצער זיין כאָטש גענאַרט,
אַז ניט יעטווידע טיר איז פֿאַרשפֿאַרט.

ניט פֿאַרלעש אין דער נאַכט שפעט דיין ליכט :
אפשר אימעצער קומט אומגעריכט ;
זאָל אַ טרייסט פֿאַר אַ וואַגלער כאָטש זיין
פון אַ פענצטער אַ פרעמדן דער שייַן.

און דיין האַרץ, אויך דיין האַרץ ניט פֿאַרמאָך :
טרעפט אַמאָל — ווי נאָך ברויט און אַ דאָך —
אין אַ נאַכט, וואָס איז איינזאַם און שוואַרץ,
קלאַפט ווער אַן אין אַ וואַכעדיק האַרץ . . .

מענטאָן, 18 אויגוסט, 1928.

א נאכט

דאס הארץ יאגט פאר'חלש'ט, הענט-צווייגן, וואס זינקען,
דער קאפ — ווי מיט גליענדן בליי,
און ליפן פארטריקנטע ציטערן: — „טרינקען!“ —
מיין נאנטסטער פארנעמט עס געטריי . . .

די נאכט האט יסורימ'דיג-לאנג זיך געצויגן; —
ווער מעסט זי, ווען שווער אזוי ווערט!
איך האב אין דער נאכט מיט געלייטערטע אויגן
געקוקט שוין אויף יענער זייט ערד.

ס'האט יעטוודעס גליד פאר א דרעמל געבעטן —
די נאכט דאס געבעט האט פארהערט —
און אימעצנס האנט האט געריסן די פעדים,
וואס בינדן מיך צו צו דער ערד . . .

נאר אט האט א גרויקייט א וויכע, געבענטשטע
אין הויך און אין ווייט זיך צעשפרייט,
צעלויכטיקט די פאלמע, וואס אונטער מיין פענצטער, —
דאס אויג האט דערקענט, זיך דערפרייט . . .

איך שלאף, און איך שלאף ניט, — די נאכט ניט געווארן,
ס'איז רו און ס'איז וואונדערלעך גרינג:
איך גיי איבער פעלדער מיט רושיקן קארן,
איך גיי ניט, איך טראג זיך און זינג . . .

די מאסע פון נאענטסטן בארג אין באגינען
שוין קלערער און נעענטער ווערט, —
און ווידער שוין פעדימלעך זיידענע דינע
פארבינדן מיך הייס מיט דער ערד . . .

מענטאן, 20 אויגוסט, 1928.

*
**

יעדער קלאָרער וואַסער-טראַפּ
טיפּן הימל שפיגלט אָפּ;

יעדעס אויג מיט ריינעם שיין
נעמט אַ וועלט אין זיך אַריין;

יעדעס האַרץ, וואָס ליבע האָט —
לויכט אַ זון דאַרט, לעבט אַ גאַט . . .

מענטאָן, 26 אויגוסט, 1928.

*

**

אָוונט־הימלען טונקל ווערן,
ווי מענטשלעך שווער געמיט.
אין דער טונקלקייט אַ שטערן
האַט זיך אומגעריכט צעגליט.

ליגט די ערד אין טוי־טאָפּאָן
ביי דעם טויער פון דער נאַכט;
און דער שטערן איז איר מול, —
לויכט ער איבער איר און וואַכט;

בענטשט איר גורל ליכטיק־שווערן
ביו אין מזרח העלער ווערט;
לעשט זיך אויס, ווי אַ לאַמטערן
אין באַגינען אויף דער ערד.

קלייבן מענטשן טוי־אַלמאָן
פון דערפרי, וואָס בלויט פאַרקלערט,
און פאַרבנדן זייער מול
מיטן גורל פון דער ערד . . .

מענטאָן, 28 אויגוסט, 1928.

ווי גוט איז . . .

י. י. סיגאלין.

ווי גוט איז אויף ווייטקייט פון וועגן
פארהיטן דעם אייגענעם גאנג.
ווי ס'הייט אָפּ אַ טייך זיינע ברעגן
דורך גרינקייט און זון און געזאָנג;
און טראָגן אין מענטשלעכע ימ'ען
דעם אַטעם פון חלום און פרייד,
ווי קינדער — אין שויס פון אַ מאַמען
די ערשטע פאַרטרוילעכע רייד;
און וואַרימקייט טראָגן אין אויגן
אין האַרצן ביז טונקל עס ווערט . . .
דיין וואַרט וועט מיט פרישקייט זיך לייגן,
ווי ס'לייגט זיך דער טוי אויף דער ערד . . .

מענטאָן, 27 סעפטעמבער, 1928.

**

ניט לעש אויס דאָס ליכט פון מיינע אויגן, גאַט,
ווי ס'ווערט אַ פּיערל אין נאַכט פאַרלאַשן;
זאַל גרינג נאָך זיין און זינגענדיק מיין טראַט,
ווי טריט פון ווינט פאַרטאַג אויף פייכטע גראַזן.

ניט לאַז מיין האַרץ פאַרטריקנט ווערן, גאַט,
ווי ס'טריקנט אויס אַ קוואַל, וואָס ווערט פאַרלאַשן;
און, ווי אַ וואַרים אונטער שווערן ראַד,
ניט ווערן זאַל אַ וואַרעם האַרץ צעטראַטן . . .

מענטאָן, 27 סעפטעמבער, 1928.

איז אונדז די גאַנצע וועלט אַ היים

(ה י מ)

איז אונדז די גאַנצע וועלט אַ היים,
און יעדער ערד — מיט אונדז פאַרברידערט :
פון טולע ביזן אַלטן רוים
און פון דעם עמק ביז פלאַרידע.

פון מיסיסיפי ביז אַמור,
פון אַרגענטינע ביז אויסטראַליע :
אין אַלע זאַמדן — אונדזער שפור,
אין אַלע טייכן — אונדזער טוואַליע.

אין יעדן פעלד — פון אונדז אַ גאַרב,
און אונדזער זאַפט — אין אַלע בליטן,
באַפאַרבט מיט אונדזער אייגן פאַרב,
באַזעלט מיט אונדזער אייגן ריטם.

קען אונדזער האַנט אויך זאַטלען פערד,
זי פירט אן אַקער, הויבט אַ קאַסע ;
און ניט איין שטיק פון ווילדער ערד
טרינקט אונדזער שווייס, ווי מאַרגן־ראַסע.

מיר פּרעגן מער ניט, וועמעס ברעג,
און ים, און זון, און ערד איז וועמעס :
אויך קברים אונדזערע — אין וועג
צום ווייטן פּלעמעלע פון אמת . . .

מיט וואַרצלען טיף אין אַלטער צייט,
מיט יונגע, פריש-צעגרינטע צווייגן
מיר קוקן אין דער ווייטסטער ווייט,
אין העכסטער הויך פון מענטשנס שטייגן.

און אומעטום, אין יעדן אָרט —
ס'איז שוין ניט ניי, ס'איז מער קיין חידוש —
עס פלאַטערט אונדזער ליכטיק וואָרט
אין אונדזער ווייך באַהאַרצטן אידיש.

איז אונדז די גרעסטע היים באַשערט:
אי שטאַט, אי סטעפּ, אי הויך, אי נידער;
איז אונדזער היים די גאַנצע ערד,
און אונדזער חלום: מענטשן — ברידער . . .

מענטאָן, 29 סעפטעמבער, 1928.

געווען זיינען יאָרן . . .

געווען זיינען יאָרן, ווי מנורות
מיט ציטערדיק-לויטערן שיין,
ווי צווייגן מיט זאָפטיקע פירות,
ווי בעכער מיט קרעפטיקן וויין.

און איצטער . . . זיי קומען אָן ליידיק,
אין ליידיקן גייען אַוועק;
אַ ווייטע דערמאַנונג און ווייטיק —
אין כּוּס שוין דער וויין אויפן דעק . . .

מענטאָן, 18 אָקטאָבער, 1928.

א, ווען אַ האַרץ וואַלט קענען . . .

א, ווען אַ האַרץ וואַלט קענען עלטער ווערן
און ווערן רואיק מער און קאַלט און קלוג
און, ביי די ערשטע קנײטשן אויפן שטערן,
וואַלט קענען זאָגן זיך אליין: — „גענוג!“ . . .

נאַר ס'איז אַ האַרץ אַ חומש'דיקער דאָרן:
עס ברענט און ברענט און קיינמאַל ברענט ניט אויס;
ווי שווערע טראַפנס פאַלן אויף אים יאָרן, —
זיין פרייד און ווייטיק לעשן זיי ניט אויס . . .

מענטאָן, 18 אַקטאָבער, 1928.

*
**

איז מיין לעבן א שטנזלער און שאַטיקער וועג. —
זאָל דיין וואָרט זיין זיין ליכט.
איז מיין לעבן אַ שיף, וואָס אומזיסט זוכט אַ ברעג. —
זאָל דורך דיר זיין געפירט.

ס'איז פאַרבענקט נאָך דיין ליכט, נאָך דיין הויך־אַראַמאַט,
נאָך דיין ריינקייט און בלוי;
ניט דערלאָז עס פאַרגיין, ווי אַ האַרבסט־יקער בלאַט,
ווי אַ פעלד אָן דיין טוי . . .

נאָך אויב קיינעם קען גאַרנישט מיין לעבן שוין זיין, —
איז צו וואָס איז עס מיר ?
איז אַ שאַד דאָך דיין לופט און דיין טראָפעלע שיין,
וואָס איך עטים אַריין . . .

מענטאָן, 25 אַקטאָבער, 1928.

*
**

מוז א דורכלויכט דאך ערגעץ וואו זיין
פון דעם חושך צום ליכט פון באגיבען ;
נאָר מיין אויג קען ניט זען דעם שיין,
נאָר מיין האַרץ קען דאָס ליכט ניט געפינען.

איז אַ לופט־וועג אַזאָ דאָך פאַראַן
פון דער נידער צו קלאַרקייט אין הויכן
דורכן דיקן וואַזאַל פון טומאַן, —
מערנישט איך קען אַהין ניט דערגרייכן.

מיינע טריט לייגן שטיל זיך און ווייך
אויף געטראַטענע וועגן אין שטויבן ;
נאָר מיין חלום דערגייט צו דער הויך, —
איך אַליין וועל זיך קינמאַל דערהויבן . . .

מענטאָן, 1 נאַדעמבער, 1928.

אין אַ האַרבסט-נאַכט

האַבן פעדימלעך ליכט זיך געצויגן
פון מיין פענצטער אין האַרבסט-נאַכט אַריין ;
האַבן ביימער אין ווינט זיך געבויגן
ביי דעם קאַרגן צעפלאַטערטן שייַן.

האַט די נאַכט זיך אַ וויילע פאַרגעסן
אין אַ דרעמל אַהינטער מיין טיר ;
זאַל מיין ליכט כאַטש דער ווינט ניט פאַרלעשן,
זאַל די נאַכט ניט אַריין כאַטש צו מיר ! . . .

האַבן טראַפּעלעך רעגן געזשומעט
און מיין שויב אין אַ פייכטקייט פאַרוועבט ;
און אין האַרצן געמאַנט האַט דער אומעט :
אפשר האַב איך אומזיסט גאַר געלעבט . . .

מענטאָן, 8 נאָוועמבער, 1928.

אַוונט

אַוונט-בלויקייט פאלט פון אויבן,
לייגט זיך טונקל אויף דער ערד;
וואָשן טויען אָפּ די שטויבן,
שטילער און פאַרטראַכטער ווערט.

קלאַרט דער מילך-וועג ווייט פון אויבן;
אונטן שאַטנט זיך געדיכט.
וויילט זיך אויך דער ערד דערהויבן,
אויפלוכטן אין אייגן ליכט:

צינדט זי פייערלעך אין היימען,
ווי די שטערן אין הער הייך;
ווערן טונקעלער די רוימען —
העלט די ערד אויף רירנד ווייך.

פינטלען דאָ און דאָרט לאַמטערנס
מרה-שחורה'דיק פאַרקלערט;
דוכט זיך, אַז אַליין מיט שטערן
האַט צעצונדן זיך די ערד . . .

מענטאָן, 9 נאוועמבער, 1928.

דרום-הארבסט

א גאלדענער בלעטערפאל שפרייט זיך אין ווינט,
כאטש נידער און הויך זיינען ליכטיק צעגרינט;
און ס'פלאטערן איילבערטן דורכזיכטיק-דין
אין טונקעלן סאמעט פון גרין.

עס וואלגערט דער ווינשטאק זיך אפגעהיילט, טויט;
און אט איז פולבלוטיק צעגליט דער פיאן;
עס רירן קאנטראסטן פון גרין און פון רויט
אויף ווארימער בלויקייט פון פאן.

עס גלעט דער ציטרין, דער אראנזשן-בוים בלענדט;
עס ברענען אין פורפור פון קריך-פלאנצן ווענט;
א העל-גרינע פאלמע, א וועלקנדער בלאט,
א פוילך און בלי-אראמאט.

און דארט, אויפן קופאל פון בארג אין דער הויך,
צוויי דיניקע סאסנעצקעס ברוינען זיך ווייך;
ווער ווייס זיי פון וואנען פארטראגן אהער,
און ס'קומט פון דערמאנונג א טרער . . .

א וואלקן אין בלויקייט ציט דורך און — פארביי
דורך זון און דורך זיידענעם טייל פון טומאן . . .
איז וואס איז דער טויט, און ס'איז לעבן דערביי,
און — לעבן, ווען טויט איז פאראן? . . .

מענטאן, 21 נאוועמבער, 1928.

פאַר די, וואָס וואַגלען . . .

פאַר די, וואָס וואַגלען איבער דערנער־שטעגן
און בלאַנדזשען אויפן וועג צו דיר, —
ניט אויסגיין זאָל דיין ליכט פאַר זייערטוועגן,
דאָס ליכט, וואָס שטראַמט אַרויס פון דיר.

זאָל ווייכער זיין דער שטיין ביי זיי צוקאַפנס,
און לייכט — דורך שטרױכלונג זייער טראַט;
און זאָל ניט וויי טאָן זיי די שווערע טראַפנס
פון וועלטס דערנידערונג און שפּאַט.

און אויב דיין אַפשיין נאָר קען זיין געפונען,
וועסטו אין זייער זוכן זיין, —
ווי ס'העלט אַרויס אַ פנים פון אַ ברוגען
פאַר דעם, וואָס קוקט אין אים אַריין . . .

מענטאָן, 24 נאוועמבער, 1928.

צעטרעט ניט דאָס גראָז . . .

צעטרעט ניט דאָס גראָז : עס איז הילפלאַז און קליין,
דאָך פאַלט אויף אים לויטער אַ טרער פון דער פרי ;
און שפּאַט ניט פון אייביקן שווייגער דעם שטיין :
רוט אָפּ ווען אַ וואַגלער אויף אים פון זיין מי.
איז הייליק דער שטיין און געלייטערט דאָס גראָז,
וואַלט איך ווען צו זייער מדרגה דערגיין . . .
נאָר ניט דאָס אַליין, אַ מיין גאַט, ניט נאָר דאָס . . .
וואַלט איך צו אַ הויך צו אַזאַ ווען דערגיין, —
ב'זאַל לעבן, ניט פרעגנדיק „ווי?“ און „צו וואָס?“ —
ב'זאַל קענען מיין האַרץ האַלטן שטיל, האַלטן ריין,
זיין נידעריק ביז צו דער ערד, ווי דאָס גראָז,
און ווייטיק פאַרשווייגן, אַזוי ווי דער שטיין . . .

מענטאָן, 30 דעצעמבער, 1928.

ווי א פונקעלע ליכט . . .

ווי א פונקעלע ליכט אויף קרישטאָל,
ווי די זון אויף אַ בלום אַ פאַרטערט, —
לויכט אַן אַ וי ג נ ב ל י ק אויף דיר אַמאָל,
מאַכט דעם אומעט פון לעבן דיר ווערט:

טוט אַ וואָרעם, אַ הויב דיך אַ קלאַנג;
טוט אַ שייַן דיר אַ שמייכל, אַ בליק;
זינגט אַ וואָרט, וואָס זיין דופט בלייבט אויף לאַנג,
אין געמיט, ווי אַ ציטער פון גליק . . .

כ'האַב אַ סך דאָ פאַרפעלט, ניט דערהערט,
ניט דערזען און געגאַנגען פאַרביי . . . —
איז פאַרפאַלן . . . אַלץ איינס . . . סיי-ווייסיי
איז ניט פול דאָך דאָס גליק אויף דער ערד . . .

מענטאָן, 30 דעצעמבער, 1928.

*
**

אויב דאָס מענטשלעכע שלעכטס און זיין צער און געדולד
וואָלט אַ ברעג גאָר געהאַט, וואָלט עס לאַנג זיין פאַרפולט, —
גאָר עס איז ווי דער ים, וועלכער ווייס ניט קיין דו
און ווערט קיינמאָל ניט פול, וויפיל שטראַמען ס'קומט צו . . .

1928

דאָס אייביקע

אין כל חדש תחת השמש — קהלת א. ט.

אייביקייטס פליסטער — פון צייטן דאָס גאַנג
אַלץ, וואָס איז איצטער, — געווען איז שוין לאַנג :
טייכן צעוויגטע, אַ תהום אָן אַ דעק ;
חושך באַזיגטער דורך ליכט פון די טעג.
ווינטעלעך בלאַזן, אַ שטורעם-ווינט קערט ;
יונגען זיך גראָזן אויף גרויער ערד.
ווילד-גראַז און קאַרן צערוישט אויף איין בייט.
בליאונג אויף קברים און טרויער אין פרייד.
לויכטן דורך דערנער צעזוניקטע טרייט.
ווייטיקסט, וואַרפסט קערנער, — דערוואַרטסט ניט דעם שנייט.
צייטיקן פירות און וועגן אַראָפּ, —
שפעטערע דורות ערשט פליקן זיי אָפּ.
גייט אויף אין שטורעם אַ לויטערע וועלט, —
ווערן יסורים באַזינט און באַהעלט.
אייביקייטס פליסטער פון צייטן דער שייין.
אַלץ וואָס איז איצטער — געווען און וועט זיין.

*
**

עס פלאטערט ווייך אין פרייגעבעט
די ווערבע איבער קלארן טייך;
א ווינטל טוט דאָס גראַז אַ גלעט.
די קוסטעס, וואָס ביים ברעג — אַ שטרייך.
ס'איז לייכט, ס'איז גוט אַן אַ פאַרוואַס;
ס'איז פול מיט פרישקייט, זון און רו:
דער זאַמד פון וועג, דער בוים און דו.
עס שמעקט מיט ריחות פון דער ערד,
פון קוויטלעך געלע אויפן פליין.
פאַרוואַס איז שווער אַזוי פאַרקלערט
ביים שייד פון וועג דער גרויער שטיין? . . .

1928

*
**

ס'איז פרילינג, נאך הייס און אין ערגעץ קיין שאטן :
די זון, ווי אַ גליענדער, בלענדדער פלאם.
ליגן ווילעס, ווי פארביקע בלומען צעשאטן
ביים ברעג פון לאַזרעוון, לויכטנדן ים.

זיי ארום, ווי די שומרים — די שטיינערנע פלייטן,
באשאטן גאסט־פריינטלעך מיט שערבלעך פון גלאַז,
צאמען אַפּ אין אַ תפיסה די פרישינקע קווייטן,
וואָס שמייכלען צו יעדן מיט רויט, ווייס און ראָז.

בעט זיך צערטלעך אַ צווייגל פון געלע מימאָן
אַריבערן פאַרקאָן אין האַנט איך אַריין,
נאָך דער כמוריקער פלייט, אויף זיין שטיינערנעם לשון,
באַזצעריש רעדט : „רירט ניט אָן, — עס איז מיין“ . . .

1928

**

ניט קיין זאמד, ביים וועג, ביים גראָען, —
ס'איז דער שטויב פון מיינע שעה'ן.
ניט קיין בעפלען פון פרימאָרגן —
ס'איז דער הויך פון מיינע זאָרגן.
ניט דעם בליאונג-שטויב פון צווייטן
טראַגט דער ווינט אויף וואַסער-פלאַכן ;
ס'פאלן מיינע וויסע בלייטן
איבער אַלע ווייטע שליאַכן . . .

1928

אין פּרילינג

עס איז פּרילינג ; איך פיל אים, איך הער, איך דערקען
נאָכן פּלאַטער פון אומרו אין מיר ;
אַלץ דער זעלבער, נאָר איך בין ניט די, וואָס געווען :
וואַרט אַ האַרבסט שוין אַ הינטער מיין טיר.

אַבער ער — אייביק יונג שפּאַנט מיט ליכטיקע טריט
איבער אַקער-פעלד, לאַנקעס און וואַלד :
דאָ מיט זאַפטיקע פּרישינקע גראַז, דאָ מיט צווייט,
דאָ מיט קנאַספּן, וואָס פּלאַצן ערשט באַלד.

פון מיין אומעט אַ ווייסינקער וואַלקנודל ווערט
און צעגייט זיך אין לויטערן רוים ;
ווילט זיך ענגער און בענענטער זיין צו דער ערד,
ווי דאָס גראַז, ווי דער קוסט, ווי דער בוים.

ווילט זיך פילן דעם אַטעם פון ערדישער ברוסט
און דעם כּשוף פון איר אַראַמאַט ;
ווילט זיך זען, ווי ס'צעוויקלט דער ליליען-קחסט
אין פּאַרנאַכטן אַ בלאַט נאָך אַ בלאַט . . .

פּעברואַר 26, 1928.

1929-30

געמיט

איך ווייס : א טראַפּן פון דיין גנאָד
אין יעדן לעבנס-אַדער פּליסט ;
אַז גוטסקייט, ליבשאַפט ביסטו, גאַט ;
אַז גאַרנישט קומט דאָ נישט אומזיסט.

האַט אפשר אויך אַ זין דער צער,
ווי דאָס, וואָס ס'דוכט — ס'קומט אומגעריכט ;
און טיפּער שאַטן איז דערפאַר,
סדי מאַכן בולט'ער דאָס ליכט.

איך ווייס : דעם ווינטלס שאַרף אין גראַז
האַט אויך זיין ציל, זיין מיין און ווערט.
נאַר, גאַט, מיין לעבן איז צו וואָס ? —
צו וואָס איז דאָ עס אויף דער ערד ? . . .

איך ווייס — האַרמאָניע איז אין דיר ;
נאַר וואו איז זי אין מיין געמיט ? —
עס יאָגט אַ ווינט נאָך מיניע טריט,
און שאַטנס לייגן זיך נאָך מיר . . .

מענטאָן, 1 יאָנואַר, 1929.

פון דערווייטן

מיין ברודער יעקב'ן.

אונטער בלענדנדיקער זון בין איך פארפראָן,
אונטער פאלמעס און אליוון-ביימער — מאַט.
היים, דורך יאָרן ניט פארמעקט איז דיין זכרון,
פריש — דורך ווייטקייטן דיין ליבער אַראַמאַט.

כ'האַב אין ערגעץ אַזאַ הימל ניט באַגעגנט
מיט אַן אומעט אַזאַ זיסן אונטער אים;
פעלדער ברייטע, ווייס פאַרשנייט, צי גרוי פאַררעגנט —
אַזוי נאַענט, אַזוי ווייטיקדיק אינטיים.

מיטן האַרצן ווי כ'זאָלט צוגעוואַקסן דאָרטן
צו אַ דאָרן, צו אַ פיעף, ווי צו אַ קווייט,
צו בוריאַנען, הפקר-ווילדע אין אַ גאַרטן,
צו אַ ווערבע, ווינט-צעוויגטע ביי אַ פלייט.

כ'האַב געטראָגן דאָרט אַ האַרץ אַזאַ פאַרטרויטע,
אויסגעכאַוועט אין קליינשטעטלדיקער וויג;
אונטער ווייטן דיינע טיפע און פאַרבליוטע
כ'האַב גע'חלומ'ט יונג פון אַלע-מענטשנס גליק . . .

וועט מיר טייער זיין און הייליק דיין דערמאַנונג,
ווי ביים זעגענען דער מאַמעס שטילע טרער,
ווי דער האַנט-דרוק וואַרעם-פעסטער פון אַ ברודער
ביים אַוועקגיין אויף ניט צו זען זיך מער . . .

מענטאָן, 13 פעברואַר, 1929.

* *

האָבן פעדימלעך ליכט זיך געצויגן
פון מיין פענצטער אין האַרבסט־נאַכט אַריין ;
האָבן בויםער אין ווינט זיך געבויהן
ביי דעם קאַרגן צעפלאַטערטן שיין.
האַט די נאַכט זיך אַ ווילע פאַרגעסן
אין אַ חרעמל אַ הינטער מיין טיר.
וואָלט מיין ליכטל דער ווינט ניט פאַרלעשן,
וואָלט די נאַכט ניט אַריין כאַטש צו מיר . . .
האָבן טראַפעלעך רעגן געזשומעט
און מיין שויב אין אַ פייכטקייט פאַרוועבט,
און אין האַרצן געמאַנט האַט דער אומעט :
אפשר האָב איך אומזיסט גאַר געלעבט . . .

.1929

פאַרשפּעטיקט גליק

פּאַלט דער טוי אויף אַן ערד, וואָס איז וויסמ,
פּאַלט אַ פּרייד אויף אַ האַרץ שוין צו שפּעט, —
איז די פּרייד, זוי דער טוי, שוין אומזיסט ;
איז דעם האַרץ, וואָס געווען פול געבעט,
זוי דער ערד מיט פאַרשטיינערטן שוויס, —
שוין אַלץ איינס, סיי-ווי-סיי שוין אַלץ איינס :
זוי אַ קוויט אויפדערנאַכט מאַכט זיך צו
און עס בעט : — מערנישט רו, מערנישט רו . . .

מענטאָן, 13 פעברואַר, 1929.

זיך שטענדיק אלץ גארן און ווארטן און צווייפלען
ביים שוועל פון פארריגלטער טיר ;
מיט אייגענע גרייזן און אומעט צו כחפלען
דעם אומזין, וואס ביז און נאך מיר.

וואלט עפעס מיין לעבן פארשענערן קענען,
כאטש עפעס מתקן דא זיין ; —
כ'וואלט וויליק מיין הארץ ווי א ליכטל פארברענען ;
זאל אימעצן ליכטיקער זיין . . .

מענטאן, 13 פעברואר, 1929.

לייגט זיך נאכט אויף דער ערד ניט אומזיסט . . .

לייגט זיך נאכט אויף דער ערד ניט אומזיסט :
ווערט אַ האַרן אין באַכט־בלוי פאַרטרונקען ;
פאַלט אַ פעדימל זונשיין אויף מיסט, —
לויכט אַ שערבֿל מיט טויזנטער פונקען . . .

פאַלט אַ פרייד אויף אַ האַרץ — בליט עס אויף,
ווערט צעלויכטן מיט גוטסקייט און שיינקייט ;
און אַ צער — טוט אין ווייטקייט אַ רוף
און מאַכט ווייך און געלייטערט געמיינקייט . . .

איז די וועלט ניט אינגאַנצן נאָך וויסט :
הויליען הפקר'דיק ווינטן אויף שליאַכן,
ווערן טריט פון משיח פאַרווישט, —
זיינען שטענדיק דאָ הערצער, וואָס וואַכן . . .

מענטאָן, 13 פעברואַר, 1929.

אין דער פרעמד

כ'בין א שאטן פון ניט הי,
אנגעיאגט פון ערגעץ וואו,
אין דער ליכט פון פרעמדער מי,
אין דער פרייד פון פרעמדער רו —
ווי אן אסיען-צווייגל, הייל,
ווי פון וויין, א לידיק פלאש,
איז מיין הארץ — א ברענענד קויל
אין דעם אפגעקילטן אש . . .
און מיין ווארט וועט מיטן ווינט
אן א ווידערקול פארגיין.
אפשר וועט א קינדס א קינד
אויך מיין שפראך שוין ניט פארשטיין . . .

מענטאן, 1929.

ווען ס'גייט אויס דער טאָג

ווען ס'גייט אויס אין שטילקייט דער טאָג אַ פאַרברענטער
ס'צעוויקלען זיך שאַטנס און טונקעלער ווערט, —
מיר ווערן דאָן מענטשן פאַרשטענדיקער, נעענטער,
און ס'דוכט מיר — כ'האַב קיינעם ניט פיינט אויף דער ערד.

איז יעדנס אַ וועלט מיטן טאָג דאָך פאַרפאַלן,
און יעדן איז שווער דעמאָלט בלייבן אליין ;
און קען ווער אין לעבן קיין איין מאל ניט פאַלן
און שטענדיק מיט זיך און מיט וועלט בלייבן דיין ? . . .

עס גייען זיך אויף אלע וועגן אין הויכן,
נאָר שווער — גיט פאַרבלאָנדזשען זיך דאָ אויף דער ערד . . .
אין בלוי בין-השמשות פאַרשוויגענעם, ווייכן
ווערט טיפער אַ האַרץ מיט אַן אומעט באַשווערט . . .

מענטאָן, אַפּריל 5, 1929.

אויף דער ריווערע

פון אימזומרודן-ברעגן פעלזן טארטשען ;
אין ים פון בלויקייט — זונען פון מימאָן ;
אין ווינט — צעפאָכטע גרינע וועלדער פאלמען,
און אַלפֿן-בערג — אין ווייכן גריין און שטיין.

נאָר נענטער איז מיין צפֿונ/דיקן האַרצן
דער שאַרף פון בלעטער און די שטילע גראָזן
פון ווייטן, ווייטן היימישן בית-העלמין,
וואו ס'רוט מיין טאַטנס הייליקעס געביין . . .

מענטאָן, 7 אַפּריל, 1929.

און ווידער, ערד, איז פרילינג איבער דיר . . .

און ווידער, ערד, איז פרילינג איבער דיר
מיט זיס-פאר'שכור'טון אראמאט;
און ס'ציטערט אויף אן אומעט-פרייד אין מיר,
ווי ס'ציטערט אויף אין הייסן ווינט א בלאט . . .

איז פרילינג ווען געווען אמאל ביי מיר?
איז גליק געווען? . . . צי ס'האט זיך מיר געדאכט
אין בלוי-פאר'חלומ'ט פרילינגדיקער נאכט? . . .
נאר אלץ, וואס אומפארגעסלעך, קומט פון דיר . . .

איך האב אמאל א הארץ, וואס האט דערוואכט,
אן איבערפולט געבראכט צו דיר אין שויס.
כהאב דעמאלט ווי עס וואקסט דיין גראז דערהערט; —
טא ווי זאל איך ניט האלט האבן זיך הייס,
מיין צערטלעכע און אומעטיקע ערד! . . .

מענטאן, 14 אפריל, 1929.

די ווינט-בלום *

- די ווינט-בלום אין דורכזיכטיק-טיוולעטעם קלייד, —
עס לייגט זיך אַ טראַפעלע טוי אויף איר שווער.
און, פונקט ווי די ווינט-בלום, אַזוי איז מײן פרייד —
אַ ליכטיקער פונקעלע זון אין אַ טרער.

פאַמעלעכער, ווינטל, ניט טרייסל אַראָפּ
פון לופטיקן זייד דעם צעווניקטן טראַפּ:
זאַל קיינעם לאַבד ניט גיין אויף דער ערד
זיין טראַפעלע פרייד, וואָס מיט פיין איז באַטרערט . . .

מענטאָן, 14 אַפּריל, 1929.

---

* די ווינט-בלום — אַדואוואַנטשיק.

הפכים

עס טרעפט :

- אין אויגנבליק — אן אייביקייט,
- אין פאלן — א דערהויבנקייט,
- אין שטייניקייט — א היץ ;
- אין פראסטיקייט — א ווארימקייט,
- אין רשעות — א דערבארימקייט,
- אין פינצטערניש — א בליץ.

מענטאָן, אַפּריל, 1929.

אַפשייד

אַ שיף — אַ שלאַס, אַ שלאַנקער שוואַן
ביים הויכן ניר-אַרקישן ברעג;
אַריבער ברייטן אַקעאַן
ווי ווייט און אומקלאַר ליגט מיין וועג!

אַ רגע — היים, און — אויס, ביט מער,
מיין חלום-היים, מיין טרייסט און וואונד . . .
אַ ווייטיק-הויך, אַ שטילע טרער,
אַ טיפער בליק און — „זייט געזונט!“ . . .

אַ ריס, אַ צאַפל, אַ באַוועג,
ווי ס'רייסט אַ האַרץ זיך אַפּ מיט וויי;
אַ וויג די שיף, אַ שוויים דער ברעג,
און ליכטלעך פלאַטערן, ווי שניי . . .

אַ ריטמיש וויגן; כ'שטיי ביים ראַנד;
מיין אויג, ווי דורך באַהויכטן שויב,
זעט אַלץ דער מאַמעס צאַרטע האַנט —
אַ וויסע ציטערדיקע טויב . . .

מענטאָן, 7 מאַי, 1929.

טראַפעלעך שיינקייט

האַב איך טראַפעלעך שיינקייט אין לעבן געזוכט. —
און ווי אַפט כ'האַב אַ טעות געהאַט!
אין אַ זעמדל האָט מיר זיך אַ גאַלד־פּונק געדוכט,
אין אַ פשוט'ן שטיין — אַן אַגאַט.

האַט אַ לויכטערל אַפט אויף דער דערד מיך פאַרפירט
אין אַ טונקעלער בלויקייט פון נאַכט;
כ'האַב געמיינט: ס'איז דאָס עכטע, דאָס אמת'ע ליכט;
און — מיר אַרט נישט, וואָס כ'האַב זיך גענאַרט:

איידער גאַרנישט, זאַל ע פ ע ס אין לעבן כאַטש זיין,
וואָס ברענגט יום־טוב אַריין אין דער וואָך;
ווילט זיך בענטשן אויך ווען אַ פאַרפירער'יש שייך,
וואָס דאָס האַרץ, ווי אַ קינד, גייט אים נאָך . . .

מענטאָן, 12 יוני, 1929.

**

סוף-זומער לויכט אין גרין און פורפור ווייכן,
און וואַרים גאלד פון שטויב פון וועגן ווערט.
איך גיי אין טאָל. עס בליען קלערער הויכן,
און ס'דוכט — ס'איז הייליק אונטער מיר די ערד:

ווייל אפשר טרעט איך גאר אויף וועמעס גלידער,
וואָס האָבן דאָ געלעבט פאַר מיר נאָך לאַנג
און זיינען ערד און שטויב געוואָרן ווידער
אין לעבנס אַליץ פאַרווישנדיקן גאַנג.

און אפשר אין אַ זומער-סוף אַ שפעטן,
ווען זוניק-גרין, ווי איצט, וועט זיין דער טאָל, —
וועט אימעצער אַריבער מיין שטויב טרעטן
מיט פאַרוויכטיקייט, אַזוי ווי איך אַמאָל.

און אפשר אין סוף-זומערדיקן אומעט,
ווען רויש פון שטאַט פאַרוויכט איז און פאַרהערט, —
וועט אומגיין ווער אין טאָל, וואו איך גיי אומעט,
און טראַכטן, אַז ס'איז הייליק דאָ די ערד . . .

מענטאָן, 10 אַקטאָבער, 1929.

*
**

ס'איז פארוואקסן מיין לעבן מיט שטויב און מיט שימל,
ווי אַ שטיין גרין פארוויקלט אין פייכטקייט מיט מאַך ;
כ'האַב געלעבט אויף דער ערד מיט דעם חלום פון הימל
און מיט דגע'ס פון יום־טוב — אין גרויקייט פון וואַך . . .

מענטאָן, נאוועמבער, 1929.

*
**

כ'האָב אַ לעבן אויף וואָך באַר צוהלומעט,
באַר מיט טראַפעלעך יום־טוב געלעבט ;
האַט אין האַרצן צעוויינט זיך אַן אומעט,
האָב איך שמייכל אין אומעט פאַרוועבט.

כ'האָב ביט לאַנג אזוי קינדיש געזונגען,
ווי אַ קינד לייכט געטראַגן דעם יאָך ;
באַר די וואָך האַט דעם יום־טוב פאַרשלהנגען —
און עס לאַכט ביט און זינגט ביט מיין וואָך . . .

מענטאָן, נאָוועמבער, 1929.

מיר

מיר — שאַטנאָס פֿון דורות וואָס זיינען פאַרשוואַנדן,
אַן אַנדייט אויף די, וואָס נאָך אַחטדזש וועלן זיין, —
מיר טראַגן פֿון בעכטן און מאַרגן די וואַונדן,
פֿון חורבן — העם ווייטיק, פֿון אויפֿבוי — דעם שייַן.

מיר — מאַך אויף מצבות, פאַרגעסענע יעמען,
אַן אומקלאַרער הויך אין פאַרטאָג אויף אַ גלאַז . . .
דאָך — ליב איז צו לעבן, זאָל נאָר זיין פאַר וועמען,
און ליכטיק צו לייַדן, זאָל נאָר זיין פאַר וואָס . . .

מענטאָן, נאָוועמבער, 1929.

טרעפט אמאל . . .

טרעפט אמאל בין איך לייכט, ווי א ווינטלס א הויך,
קוים באַרירן די ערד מיינע טריט ;
כ'וואַלט דעם לופטיקן וואַלקן דעריאַגט אין דער הויך
און גערופן צו אים : — „טעם מיך מיט !“ . . .
כ'וואַלט געטראָגן זיך גרינג, ווי דער ווינטל אליין . . .
און אמאל — וואַקס איך צו צו דער ערד ווי אַ שטיין :

ווי איר שווערקייט וואַלט מיר אויפן האַרצן געפרעסט,
כ'ווער פאַרוואַרצלט אין איר, ווי איר גראַז, ווי איר בוים ;
ווערט מיר טייער די ערד, ווי דעם פריגל — זיין נעסט,
ווי דער חיה — איר הייל, ווי דעם מענטשן — זיין היים ;
ווערט מיר גאַענט די ערד, כאַטש איך בין דאָ ניט מער,
ווי אין מדבר אַ שטויב, ווי אין ימ'ען אַ טרער . . .

בורבול (פראַנקרייך), 24 יוני, 1930.

*
**

דער זומער זיגנט מיט זון אויף אלע בייטן,
און איבער אלע ווייטע זעענן גרינט ער,
באהויכט אין מאַרגנס בערג אין בלויזען רויכל,
אין טיפן טונקל — טאַלן אין פאַרנאַכטן.

צי טרעפט אַמאַל דען וואַרימקייט און קוויטן
אין טיפן האַרבסט, צי גאַר אין אַנטהויב זיינטער ?
וועט דען דערזאַרימען, באַלויבטן ווען אַ שמיכל
אַ האַרץ, וואָס האָט שוין נישט אויף וואָס צו וואַרטן ? . . .

בורבול, 20 יולי, 1930.

און איך — פון אומעט שכור . . .

די נאכט פארטונקלט בלוי מיין שויב,
מאכט שארפער זען און האַרכן:
עס ליגט די ערד, אַ שטילע טויב,
אין שאַטנס און אין שאַרכן.

עס רונדן זיך די אַלפן הויך
אין זיידנס פון טומאַנען;
דער ים, ער גרינט זיך סאַמעט-ווייך,
און ס'טונקלען פלאטאנען.

עס זיפט זיך בלייך לבנה-שיין
דורך לייכטע וואַלקנס-שטיקער.
די נאכט — ווי שטאַרקער דרום-וויין,
און איך — פון אומעט שכור . . .

ווי בערג העם טוי, דאָס האַרץ היט אין
מיט ווייטיק און מיט טרייהייט
אַ לאַנד אין שנייען און אין פיין,
וואָס בענקט נאָך ברויט און פרייהייט . . .

ס'איז טונקל . . . נאָר אַט לויכט אַריין
דורך צאַרטע גרינס-געוועבן
פון ערגעץ וואו אַ שוואַכער שיין, —
אַזוי איז אויך מיין לעבן:

אַ שוואַכער צאַפּלדיקער שיין,
וואָס וויל זיך ניט פאַרלעשן;
אין אים אַ לאַנד אין שניי און פיין,
וואָס קען זיך ניט פאַרגעסן . . .

מענטאָן, אַקטאָבער, 1930.

1932

וועלט

ביסט פול מיט וואונדער אין דיין פשטות, וועלט!
ביסט נישטיק און ביסט אומגעווער גרויס;
און איך — א לייכטע זאגג ביי דיר אין פעלד,
א ווינט-פארווייטעס שטויבל אין דיין שויס.

איך בין א שטילע טרער אין ים ביי דיר,
א טראפן פון דיין פיין, וואס האט קיין מאס;
עס פאלט דיין טרויער אויפן הארצן מיר,
ווי ס'פאלט דער שאטן פון א בוים אויף גראז.

און פאלט אויף מיר דיין זונשיין ווען און בלוי,
און זע איך ווען דיין דאך-קוסט צעבלומט, —
לויכט אויף מיין פרייד, ווי שקיעה-רויט אין טוי,
און כ'טרוים פון גליק, וואס, גאט ווייס, צי עס קומט . . .

מענטאג, 1 אפריל, 1932.

*
**

ס'טוט וויי, ווען אויפגאנג ליכטיקער פון קארן
אן ליים און שטיין פון באדן שלאגט זיך אן ;
נאך פיינלעכער, ווען ס'גייט דארט אויף א דארן
און שטעכט ביז בלוט די האנט, וואס רירט אים אן.

ס'איז שווער די לאסט פון ווערטער גיט דערזאגטע,
וואס קלאפן פון דער טיף פון הארצן אן ;
נאך שווערער — ווערטער איבעריק געזאגטע,
וואס סט'אימעצן מיט זיי ווען וויי געטאן . . .

מענטאן, 2 אפריל, 1932.

איז דאך אלעמענס גורל אלץ איינס דאָ

ס'איז קיין לעבן ניטאָ, וואָס ניט זיין זאל פון פרייד ווען בא'חנ'ט, —
זאל זי זיין כאַטש, ווי געפלען באַגינען, אַ בלייכלעכער שיין ;
איז קיין קבר ניטאָ, וואָס ניט זיין זאל פון קיינעם באַוויינט ;
פעלט אַ מענטשלעכע טרער, — זאל עס לויטערער אָונט-טוי זיין.

וועלקן קרענץ איבער מאַרמאָר נאָך פריער ווי ווערבעס ביים טייך,
און ס'באַנייט זיך דאָס גראָז איבער בערגל אָן נאָמען, אָן שטיין ;
איז די זון און די נאַכט אויף דער ערד דאָ פאַר אלעמען גלייך ; —
איז דאָך אלעמענס גורל אלץ איינס דאָ אין זיין און פאַרגיין . . .

מענטאָן, 2 אַפּריל, 1932.

אויסניכטערונג

ס'האט דורכגעלויבטן מיך מיט פרייד ;
כ'בין יונג געווען, נאָאָיוו און ריין,
און ס'האט זיך מיר געדוכט : אַ קווייט —
דער גרינער מאַך, וואָס אונטער שטיין.

עס גלויבט דעם ווינט דער קוסט ביים פלייט,
און איך האָב דאָן געגלויבט נאָך מער :
פון הויכע ווערטער, שיינע רייד —
אַרויסגעפילט דעם נביא'ס טרער.

האַט חלום זיך געמישט מיט וואָר,
אַ דרייסטער וואָרט — מיט ווייך געבעט,
דאָס נעפל-גרױ — מיט הימל-קלאָר . . .
דער אמת האָט אַנטפלעקט זיך שפעט . . .

און איצט ? — זיי שטיל מיין האַרץ ! . . . ביט פרעג . . .
אין שאַטן בלייב, פון טומל ווייך
און שווייג, ווי שטילעס גראָז ביים וועג,
ווי ס'שווייגן ווערבעס ביי אַ טייך . . .

מענטאָן, 6 אַפּריל, 1932.

אַוונט

דער אַוונט לייגט זיך ווייך אויף שטיין און קוסט און בלאַט,
אויף נידער און אויף הויך מיט טוי און אראַמאַט.

אַ טונקל־בלאַסער שיינ דורך צווייגן זיפט זיך דין;
עס שלאָפן וואַכזאַם איין די בלומען און דאַס גרין.

דו האַלט דיין אַטעם איין, זאַל שטילער זיין דיין טראַט,
און הער — אין אַוונט־סוד אַ ווינטל רעדט מיט גאַט . . .

דאַס גראַז האַט אויפגעוואַכט, מיט קילן טוי פאַרטרערט . . .
ווי לויטער ס'איז די נאַכט, ווי הייליק ס'איז די ערד! . . .

מענטאָן, 6 אַפּריל, 1932.

טרייסט

צייכנט מיט לופטיקע פינגער דער ווינט
זילבערנע רינגען אויף בלויקייט פון וואסער.
כ'ווייס, אן מיין שטרעמלע לעבן צערינט.
בלייבט אפשר נאך אים אן אפשיין א בלאסער ?

כ'ווייס : ס'איז מיין ציטערדיק ווארט ניט דערהערט.
קען זיין — ס'איז ערגעץ זיין עכא פארבליבן . . .
שווייגן דא איין מיינע טריט אויף דער ערד, —
בלייבט וואו א הארץ, וואס'ט געדענקען און ליבן . . .

מענטאן, 10 מאי, 932 .

ווידוי

מיין נאענטסטן און ליבסטן.

עס טרעפט — א רגע אפשר נאָר :
כ'דערפיל מיין לעבן אומגעריכט ;
כ'דערזע אים בולט, מאַדנע קלאַר,
ווי שטילן טייך אין שקיעה-ליכט.

און דאָס, וואָס ווייט געווען און לאַנג,
ווערט נאָענט, רירט זיך, עטימט, רעדט :
א בילד, א בליק, א הויך, א קלאַנג,
חרטה-פיין, וואָס קומט צו שפעט.

און ס'טוט מיד דאָן אַ הויב, אַ ברען :
ווי אומגערעכט איך בין געווען —
געוואָלט מיין לעבן האַלטן ריין,
און אַט — פאַרשעמט פאַר זיך אַליין . . .

אומזיסט פון דאָרן-קוסט געוואָרט
אַ היילנדע, באַטויטע קווייט :
כ'האַב צוגעזאָגט און אַפגענאָרט
און — קיינעם ניט געבראַכט קיין פרייד.

כ'האַב ניט געוואָלט — און שלעכטס געטאָן ;
פאַרגיב — דו זעסט און פילסט מיין צער.
און איצט — איך נעם מיין גורל אָן,
כ'וויל צאָלן נאָר אַליין דערפאַר . . .

מענטאָן, 2 מאַי, 1932.

טרייסט

זעלדענצקען מיט ליבע.

כ'זע: פריש מיט יונגע בלעטער
בוים צעוויגט אין ווינט און שייך, —
פיל איך, ווייס איך, אז דער שפעטער
שענער, ליכטיקער וועט זיין.

ווערט מיין האַרץ מיט טרייסט און גלויבן,
ווי די ערד מיט טוי, באַהויכט :
וועט זיך אימעצער דערהויבן
דאַרט, וואו איך האָב ניט דעהגרייכט ;

וועט מיין טעות ווער פאַרריכטן,
טאַן — וואָס איך האָב דאָ פאַרפעלט . . .
לעשט זיך אויס מיין אַרעם ליכטל, —
ווערן קלערערע צעהעלט . . .

מענטאָן, 2 מאַי, 1932.

ניט געקענט

הער ים אַטעמט וואַכזאַם, די בערג טונקלען בלויילעך
אין דורכזיכטיק-לופטיקן טיול,
און ס'בעט וואָס דאָס האַרץ אַזוי קינדיש-פאַרטרוילעך
אין דופטיקן אַונט פון יול.

עס שטרעקן די פאַלמעס צו וואַלקנדלעך אייבן
די שפיציקע בלעטער, ווי הענט;
אויך איך האָב געוואַלט כאַטש זיך איין מאָל דערהויבן,
געוואַלט — און, ווי זיי, ניט געקענט . . .

די קוסטעס מיט ראַסע מיט קילער באַהויכטע, —
אין לויכטערלעך-פונקען צעברענט;
אויך איך האָב געגאַרט כאַטש אַ רגע אַ לויכט טאָן,
געגאַרט, — נאָר אומזיסט: ניט געקענט . . .

מענטאָן, 11 יולי, 1932.

ווי גוט איז . . .

ווי גוט איז דעם פרוכטבארן בוים אין פעלד,
וואס שמייכלט באלאדן דעם האַרבסט־טאָג אַנטקעגן
און גיט אַוועק זיין שפע דער וועלט —
די ליכטיקע ברכה פון ערד, זון און רעגן.

און מעג ער ווינטער שטיין אָפּגעהיילט, לידיק,
און מעג ער זוערן פאַרגעסן אין צער, —
ווי לויטער די פרייד איז, ווי זיס איז דער ווייטיק
צו געבן און גאַרנישט ניט נעמען דערפאַר . . .

מענטאָן, 11 אויגוסט, 1932.

א שעה אזא

עס טרעפט אמאל א שעה אזא —
דו קענסט זי ניט פארלייגן:
עס ווערן ווערטער ליידיקער,
און פולער ווערט דאס שוויגן.
דו זעסט דיין לעבן אפענער,
און בולט'ער — די גרייזן;
און וויסט — ניטא קיין האפענונג:
ס'וועט גליק זיך שוין ניט ווייזן . . .

מענטאן, 11 אויגוסט, 1932.

אין אומרן פון ספקות

1

ווערט אין ווילדן שטראם צעריבן
אויפן ים אַ גרויסע שיף, —
ווערט אויף וואַסערן פאַרשריבן
דורכן ווינט אַ טרויער-מיף.

וועט דען אויך אזוי צערייבן
גורל אונדזער פאַלק אליין,
און אַ מיף וועט מערנישט בלייבן —
געל אין פאַרמעט, גרוי אין שטיין? . . .

2

ווי ס'פלעמעלע אין ווינט,
פון שיין פון טאָג פאַרשעמט,
וועט אפשר שוין אַ קינד'ס אַ קינד
מיין אייגן שפראַך זיין פרעמד.

און דאָס, אין וואָס איך גלויב
און וואָס איך האָב פאַרהיט,
וועט זיין פאַר אים ווי שטויב,
וואָס יעדער ווינט צעשיט.

און סט'אים ניט רירן מער
מיין פריידיקייט און טרער,
און לידיק וועט אים זיין
מיין פולער כּוּס מיט פיין.

ווי צווייגעלעך פון בוים,
פאַרפרעמדט פון אייגן שטאַם, —
וועט זיין פאַר אים מיין היים
אַ ווייטער קאַלטער פלאַם . . .

ס'איז אַ טרייסט . . .

ס'איז אַ טרייסט, ווען עס וואַרט ווער און בענקט ווער נאָך דיר,
ווען דו וואַגלסט אַרום אין דער פרעמד זוכן גליק,
און באַגעגנט דיך פריידיק ביים שוועל פון דיין טיר,
ווען דו קומסט מיט פאַרשעמטקייט און שווייגן אין בליק.

ווערט דיין האַרץ פריש און פול, ווי מיט זאַפטן אַ בוים,
און דיין אַרעמעס ליכטל — ווי זונען צעהעלט ;
ווערט דיר היימלעך די וועלט, וואַרעם, קליין, ווי דיין היים,
און דיין היים — אַזוי רחבות'דיק גרויס, ווי די וועלט . . .

מענטאָן, 20 אַקטאָבער, 1932.

לויפט אַ ליכטיקער וועג . . .

לויפט אַ ליכטיקער וועג און ער ווייס ניט וואוהין,
וואַקסט אַ בוים און ער ווייס ניט צו וואָס ;
און אַזוי אויך אַ האַרץ ליבט אַמאָל אַן אַ זין,
אַן אַן ענטפער און אַן אַ פאַרוואָס . . .

פאַלן לויטערע טויען אויף זאַמד און אויף שטיין,
בלענדט אין מדבר אַ גליענדע זון ; —
ליבט אַ האַרץ סיי־ווי־סיי, כאַטש עס ווייס אַפּט אַליין ;
קיינער דאַרף ניט און ווייס ניט דערפון . . .

מענטאָן, 29 אָקטאָבער, 1932.

אַן עלנט קבר

אַ, ניט וועג אים, דעם מענטשלעכן צער — ער איז שווער;
און די טיפקייט פון עלנטקייט מעסט ניט . . .
בליט אַ קווייט אויף אַ קבר — אַ מענטשלעכע טרער
פון אַ האַרצן, וואָס קיינמאָל פאַרגעסט ניט.

ס'איז אַ קבר אַ וואַנדערערס, ווייט פון זיין היים,
אַן אַ שטיין, אַן אַ צייכן, אַן נאַמען;
זאָגט נאָר „קדיש“ אַ גאַלדיק-צעבלעטערטער בוים,
און אַ ווינט פון פאַרטאָג ענטפערט: „אַמן“;

ווינט אַ בלימל; די דינינקע בלעטלעך באַשווערט
האַבן קילע פאַרנאַכטיקע טויען . . .
רואיק שלאָף! ס'איז אין ערגעץ ניט פרעמד דאָך די ערד,
און אַלץ איינס אומעטום איז צו רוען . . .

אַ, ניט וועג אים, דעם מענטשלעכן צער, — ס'איז צו שווער;
און די טיפקייט פון עלנטקייט מעסט ניט . . .
דאָך צעבליט איז אויף יעטווידן קבר אַ טרער
פון אַ האַרצן, וואָס קיינמאָל פאַרגעסט ניט . . .

מענטאָן, 30 אָקטאָבער, 1932.

האַט דער גורל פאַרטריבן אונדז . . .

מיין טאָטנס הייליקן אַנדענק.

האַט דער גורל פאַרטריבן אונדז ווייט אין דער פרעמד, —
איז אַ קבר פאַרבליבן אין הייליקן פעלד;
הויכע גראָזן צעוואַקסן, פאַרווישט באַלד דער שטיין . . .
וואו דער טייערער קבר, איז דאַרטן מיין היים.
כ'האַב פון בערגל גענומען און מיט זיך געבראַכט
האַלב פאַרטריקנטע בלומען, דורך וואַגל און נאַכט;
אויך אַזוינס, וואָס פאַרגייט ניט, ניט וועלקנדיק גליק;
ס'איז דער שייך פון דיין שמייכל, דאָס ליכט פון דיין בליק;
ס'איז די טויאיקע פרישקייט, דער דופט פון דיין וואָרט . . .
אַ, מיין גאַט, ס'אַראַ זיסקייט צו רוען ס'איז דאַרט! . . .
וואַלט איך וועלן ליגן ניט ווייט לעבן דיר,
י ע נ ע ר ווינטל זאַל וויגן דאָס גראָז איבער מיר . . .

מענטאָן, 30 אָקטאָבער, 1932.

טרואיזמען

דאָס לעבן — אַ מישמאַש פון קלאַרקייט און וואונדער,
פון ליכט און פון שאַטן אַ שפּיל.
מיר גייען אויף כל'ערליי וועגן באַזונדער
צו איין און דעם זעלביקן ציל:

די זון — דורך איר ליכט־קרייז; די ערד — מיט איר בליען;
דער טכויר — מיט זיין גראַבן אין שטויב;
דער וואַרים — דורך קריכן; דער אַדלער — דורך פליען;
און מיר — דורך אַ פאַל און אַ הויב.

און יעטווידער גלויבט, אַז נאָר זיי גאַנג איז ריכטיק, —
דעם אַנדערנס — גאַרנישט ניט ווערט . . .
אַ, ווען ס'וואַלט פאַר יעדערן קלאַר זיין און ליכטיק
זיין ציל און זיין וועג אויף דער ערד! . . .

מענטאָן, 8 נאוועמבער, 1932.

(* טרואיזם—אַן אַלגעמיין באַקאַנטער אמת; אַ געדאַנק, וואָס איז
גאַרנישט ניט מחדש.)

מיר דוכט ווען . . .

מיר דוכט ווען — כ'פארנעם דאָ אַן אַנדערנס אָרט :
וואו ס'גרויסט זיך אַ דאָרן, זאָל ווייץ וואַקסן דאָרט . . .
כ'וואַלט וויליק געלאָזן מיין פּלאַץ אויף דער ערד
פאַר דעם, וואָס איז בעסער פאַר מיר און מער ווערט.
נאָר וו'הין זאָל איך גיין ? — ס'איז פאַרוואַקסן דער וועג,
און ס'קען אים ניט קיינער, ביי וועמען איך פרעג;
און ווי זאָל איך גיין, אָז מ'רופט מיך נאָך ניט ?
עס זיינען מיט סודות געצאַמט מיינע טריט . . .
מיך ציט ניט דאָס טירל, דורך חושך וואָס פירט,
און ס'רייצט אַלץ דעם לעבנס פאַרפירערש ליכט . . .

מענטאָן, 12 נאוועמבער, 1932.

*
**

מיין ליבסטער, א האַרץ ווערט דאָך קיינמאָל ניט אַלט ;
ס'איז טיף, ווי אַ ברונען, און קלאַר ווי אַ טרער.
— דו זעסט אין מיין האַרצן דיין ריינע געשטאַלט, —
דאָך קוק ניט אַריין, ליבסטער, צו אַפט אַהער. —

ס'לויפט אַן ווען אַ שוים און מאַכט מוטנע מיין קוואַל, —
איך קוק און דערקען זיך ניט, וואונדער זיך, שטוין :
פאַרביטערונג, קליינלעכער כעס און גאַל . . .
ווי פיינלעך ס'איז פיינט האַבן, פריינט, זיך אַליין! . . .

מענטאָן, 12 נאוועמבער, 1932.

דער נוס-בוים

ס'האט פלוצלינג מיט האַרבסטיקן גאַלד זיך צעבליט
דער נוס-בוים, וואָס אונטערן פענצטער ביי מיר.
דער ווינט טרייסלט אָפעט דאָס גאַלד און צעשיט
אין רינשטאַק, אויף שטויב און ביים שוועל פון אַ טיר.

דער בוים — ווי אַ גאַלדיק-צעפלאַטערטע קווייט;
אַ בלאַט — ווי אַ וואָרט פאַרביי ציל, רייף אין צער;
אַ ריס און אַ פלי, און אַ פאַל, און — פאַרווייט;
ס'איז אַלעמענס ווייטיק, ס'איז גורל, ס'איז גזר . . .

כ'האַב זיינעם אַ בלאַט אין א ספר פאַרקלעפט;
אַן אַנדענק פון בליען, פון רייפן, פון זון;
אַ תיקון פאַר דעם, וואָס'ט אַמאַל דאָ געלעבט, —
זאָל זיין כאַטש אַ נעבעכדיק זכר דערפון . . .

די ערד האָט גע'כשופ'ט . . .

די ערד האָט גע'כשופ'ט מיט ווייכן געבעט ;
ס'איז שטילקייט געלעגן, ווי טוי איבער צווייגן ;
א האָרץ צו א האָרץ האָט אָן ווערטער גערעדט ;
און פול איז געוועזן און הייליק דאָס שווייגן . . .

נאָר אַט האָט אין שאַטנס דערפלאַטערט די נאַכט ;
דער טאָג האָט די שטילקייט מיט קלאַנגען פאַרטריבן.
די ליליען-קווייט האָט די בלעטער פאַרמאַכט ;
א האָרץ האָט באַהאַלטן די סודות פון ליבן.

מענטאָן, 12 נאָוועמבער, 1932.

1933

**

דער טאָג מיט זיין טומל פאַרבלענדט אָפּט, פאַרשטומט,
וואָס טיפּער אין אונדז איז, וואָס שענער, —
פאַרזען מיר אָפּט, ווי אַ דאַרן צעבלומט,
פאַרהערן — די איידלסטע טענער.

און טוט זיך די זון נאָר צו מערב אַ בויג,
און ס'פאַלט אויף געמיט אונדז אַ שאַטן, —
דערזעט דאָס פאַרהיילענע ליכט אונדזער אויג,
דערפילן מיר אייביקייטס אָטעם ;

דערהערן מיר שטילן געזאַנג און געוויין
פון יעטוידן מילבל און גרעזל,
פאַרנעמען — דעם צער פון אַ וועלט אין פאַרגיין,
דאָס עלנט פון יעטוידן וועזן . . .

מענטאָן, 27 יאַנואַר, 1933.

איך האָב צו דיר גערופן

ממעמקים קראתיך . . . תהלים קי"ל.

איך האָב צו דיר פון טיפעניש גערופן,
ווי ס'רופט אַ ווערימל פון שטויב אַרויס.
איך בין דורך דיר צו ליבן דאָך באַרופן, —
אַ גאַט, פון שטאַלץ און האַסן הייל מיך אויס!

איך האָב אַמאָל מיין גליק אליין צעטראַטן,
ווי ווילדע טריט ביים וועג — אַ צאַרטע קווייט.
כ'אַנטלויף אויך איצטער נאָך פון ליכט אין שאַטן
און שעם זיך אַלץ פאַר העל-צעבליטער פרייד.

כ'בין קליין אין מוט: באַהאַלט זיך אויס פון שטורעם;
אַט נאַנט צו דיר, אַט ווייטער מיט אַ טראַט.
כ'האַב מורא אַלץ פאַר נויט און פאַר יסורים —
אַ הייל מיך אויס, הייל אויס דערפון מיך, גאַט! . . .

מענטאָג, 31 יאַנואַר, 1933.

*
**

דער אַדלער, וואָס צו הויכן איז זיין רוף,
די זשאַבע, וואָס אַ בלאַטע איז איר היים, —
ס'האַט יעדער דאָ זיין וועג און זיין באַרוף:
די בין, דאָס גראַז, דער ווינט, דער טייך, דער שטיין.

אַ וואַלקן, וואָס אַן אַקער־פעלד טרינקט אָן,
דער וואַרצל, וואָס דעם שטאַם און צווייג דערנערט, —
ס'האַט יעדערער זיין עובדא אָפגעטאָן
און אויסגעפירט זיין שליחות אויף דער ערד.

נאָר מיר, וואָס האָבן זין און פֿיין געמערט,
וואָס כּשוף איז און ליכט אין אונדזער וואַרט,
מיר פֿליען הויך און — פּוּיזען אויף דער ערד,
און — האָבן ערגעץ, ערגעץ ניט קיין אָרט . . .

מענטאָן, 26 יוני, 1933.

נאַכן געוויטער

די ערד האָט מיט ברענענדע ליפן פון היץ
געטרונקען דעם וויין פון געוויטער.
האַט ערגעץ דורך וואַלקנס דערפלאַטערט אַ בליץ;
ווייט, ווייט האָט אַ דונער דערציטערט.

קומט זון אָן מיט הייליקע, לויטערע טריט
דורך רו, און אַלץ זינגט שוין און זשומעט;
און ס'דוכט: לויכט אַ זון אויך ביי מיר אין געמיט —
אַ פרייד דורך אַ וואַלקנדל אומעט.

דורך בלויקייט די טראַפנס אויף פרישקייט פון גרינס —
ווי טרערן דורך שמייכל צעהעלטן;
און ס'דוכט מיר: דאָס לעבן — אַ כשוף-געפינס,
אַ בלאַנדזשענדער פונק צווישן וועלטן . . .

מענטאָן, 27 יוני, 1933.

אַמאָליקער איד

ווי אַ וויסקייט פון שנייען פאַרבאַרגן
אין אַ טונקעלן פאַלד פון אַ באַרג. —
לויכט בטחון דורך שווערקייט פון זאַרגן,
פאַלט אַ וואַרט, וואָס איז וואַגיק און קאַרג.

ווי אַ שנירעלע גאַלד אין דער טונקל,
צווישן אייזן און שטיין און גראַניט, —
טוט אַ ליכטיקער רעיון אַ פינקל,
און געפיל, וואָס דורך פיין איז פאַרהיט.

שלאַגט אַ וואַסער דורך ערדישע שיכטן,
רייסט אַרויף זיך פון שטיינערנעם שלאַף . . .
וואויל איז דעם, וואָס זיין ברענענדען ליכטל
האַט דערטראַגן אין ווינט ביזן סוף . . .

יולי, 1933.

חלום-לאַנד

איך וויל צוריק אין לאַנד פון חלום,
וואו רו איז וואָר, און גוטסקייט — מאַכט ;
איך האָב פאַרלאָזן נאָר איין מאָל אים —
שטייט איצט פאַר מיר זיין טיר פאַרמאַכט.

ס'איז דאָ, אין קלוגן סם פון ריידן,
דער הייליקסטער באַגריף פאַרפלאַכט,
און איבער לויטערסטן גן-עדן
אַ צער אַ ניט-געשטילטער וואַכט . . .

איך וויל אין לאַנד פון וואונדער-מעשה,
וואו נאַכט איז העל, און ווייך — אַ שטיין ;
וואו ליבשאַפט לעכט — אַ טויב אַ ווייסע,
וואו וואָרט און מעשים זיינען ריין . . .

מענטאָג, 1 יולי, 1933.

הילף

מעג ווי ברייטהארציק זיין נאָטור אין רייכקייט, —
ווערט גאַרנישט ניט פאַרפאַלן דאָ אומזיסט:
קיין זונען-בליק, קיין איינציק טראָפּן פייכטקייט,
קיין וואַסערל, וואָס אונטער שטיינער פליסט.

און וואַרפט זיך דורך, אין כוואַליעס גרינס פאַרזונקען,
אַ צווייגעלע, וואָס דאַרט, אַ בלאַט, וואָס געלט, —
האַט ווער געוויס דאָ זייער זאַפט געטרונקען,
האַט אימעצער פאַר זיי די זון פאַרשטעלט.

און זעסטו — זינקט א יונגע פלאַנץ, ווערט בלאַסער, —
פאַרנעם איר שטילן רוף צו דיר: „אַ טרונק!“ . . .
קען זיין — דיין ברודער-הילף, דער טראָפּן וואַסער
האַלט אויף אין איר דעם לעצטן לעבנס-פונק.

און אויך אַזוי — אויב נאָר נאָך ניט פאַרפאַלן —
אַ קליינע הילף מיידט אויס אַ גרויס געפאַר;
אַ וואַרעם האַנט לויכט אויף, הויכט אויף פון פאַלן;
אַ וואַרעם וואַרט פון טרייסט שטילט איין אַ צער . . .

מענטאָן, 1 יולי, 1933.

אָנהויב אָוונט

דער הימל — פאַרלאַשן, די ערד — טיף אין שאַטן,
און טונקל דאָס גראַז איז, און פאַרבלאַז — די בלומען;
און הייזלעך פאַרבלייכטע אין שטילקייט צעשאַטן;
און צער פון דערוואַרטונג — וואָס'ט קיינמאַל נישט קומען.

אַ כשוף פון צערטלעכן אומעט צעגאַסן
אויף ים און אויף בערג, איבער ביימער און גראַזן;
און ס'פילט זיך מיין האַרץ אַזוי איינזאַם פאַרלאַזן,
וואָס ערד איז פאַרטונקלט און הימל פאַרלאַשן . . .

נאָר אַט האַבן לויכטערלעך קוסטעס צעצונדן,
און פייערלעך בליצן אין הייזלעך אויף פריידיק, —
און שוין ווילט זיך קושן מיר, ערד, דיינע וואונדן,
און ס'ווילט זיך מיר בענטשן מיין אייגענעם ווייטיק . . .

מענטאָן, 24 יולי, 1933.

*
**

ווי פון האַרבסטיקן אַטעם די גראַזן,
ווי אַ פּלעמל צעפּלאַטערט אין ווינט, —
ווערן לויטערע ווערטער פאַרלאַשן;
און אַ ליכטיקער חלום צערינט . . .

דוכט: קיין דורכלויכט, קיין שטערנדל אויבן;
ליגט די נאַכט אַזוי טיף, אַזוי שווער . . .
דאָך שיינט אויף אין האַרץ וואו אַ גלויבן
שטיל און שעמעוודיק־ריין, ווי אַ טרער.

זעסט: אַ ווינט פון פאַרטאָג, גאַט'ס אַ שליח,
יאָגט די שאַטנס און שטויבן פאַרקעמט . . . —
אפשר גייט מיטן שליאָך אַ משיח,
טראָגט גאולה און ליכט אונדזער ערד? . . .

מענטאָן, 1 אויגוסט, 1933.

**

פון זאמדיקע ברייטע און פריידיקע שליאכן
רופט ווייך מיך א שמאלינקע סטעזשקע פון פיין, —
איז ליבער פאר מיר דעם גע'רודפ'טן, שוואכן
פון זיגער און שטארקן א חבר צו זיין.

איך הער שטיל געוויין דורך נצחונות געשרייען,
און קרעכצן — דורך שמייכלען צום הערשער און העלד; —
טא ווי קען איך מיטזינגען, יוב'לען, זיך פרייען —
א וואַרקנדע טויב צווישן חורבות פון וועלט? . . .

מענטאָן, 6 אויגוסט, 1933.

צוריקקער

מיר חלומ'ט זיך אמאל: כ'בין לייכט, איך שווים.
ס'איז לופטיק-בלוי דער טייך און ליכטיק-ברייט.
און אָט — אַ ברעג, און איך — אַ פּיליגרים;
מיט מיר אַ שטעקן און אַ שטיקל ברויט.

איך גיי און גיי. אַ פעלד. ביים וועג — אַ בוים.
מיין האַרץ דערפירט מיך בלינדערהייט אָהער.
איך האָב דערקענט דיך: דאָס ביסט דו, מיין היים!
און איך בין דאָ, און דאָרף שוין גאַרנישט מער . . .

עס לויכט דער וואָלד אין ווייכן שקיעה־שיין;
דורך אים אַ גראַזיק־פייכטע סטעזשקע שמאַלט.
איך גנב'ע זיך אין שטעטעלע אַריין
און זע: דער זאַמד פון פּריזבעס — ריינער גאַלד.

ס'האַט קיינער, קיינער דאָ מיך ניט דערקענט,
קיין האַנט געדריקט, קיין וואָרט געשענקט, קיין בליק . . .
אויף דעכער לעצטער זונען־גאַלד דערברענט;
נאָר איך בין מיט און זיך קיין וועג צוריק.

קיין זיפּץ און קיין דערמאַנונג און קיין טרער.
איך זען זיך צו אַ וויילע אויף אַ שטיין;
נאָר אַפרוען, און — כ'דאָרף שוין גאַרנישט מער,
און דאָ מיט זונען־אונטער־גאַנג פאַרגיין . . .

מענטאָן, 29 סעפטעמבער, 1933.

עכטער

אַמאַל — אַ ווייכער שיין פון אויגן,
אַ רירנד בליק, אַ שטילער רוף, —
נאָך מער ווי בליץ און רעגנבויגן
דערוואַרעמען, צינדן, לויכטן אויף.

פאַראַן צעגליטע דונער-ווערטער;
דו הערסט — אַ פייער-בייטש צעפאַכט,
און גלויבסט ניט: פילסט — ס'איז טיפער, עכטער
דער צער פון צניעות'דיקן וואָרט . . .

מענטאָן, 6 אָקטאָבער, 1933.

מיר גייען פארביי

פלאַמען שטערן, ווי הערצער, אין הויכן,
בלענדן, רופן מיט פלאַטער און גלי ;
נאָר ווי קען מען פון נידער זיי גרייכן ? —
ס'איז פאַר אונדז נאָך צו הויך אַזאַ פלי.

לויכטן הערצער, ווי שטערן, צעשאַטן
לעבן אונדז אויף דער ערד דאָ, צעברענט ;
נאָר מיר גייען פאַרביי זיי, ווי שאַטנס ;
ניט דערפילט, ניט דערזען, ניט דערקענט . . .

מענטאָן, 9 אָקטאָבער, 1933.

צו אַ דיכטער

אַ, פרעג ניט, פאַר וועמען, און פרעג ניט, צו וואָס
עס איז, דיכטער, דיין שווערע און פריידיקע מי, —
ווי עס פרעגט ניט די כוואַליע, דער ווינט און דאָס גראַז,
ווי עס פרעגט ניט דער לויטערער טוי פון דער פרי.

און פאַלט ווען אויף דינער אַ שורה אַ טרער,
צי אַ שמייכל, ווי רעגן און זון אויף דער ערד, —
נעם עס אָן פאַר אַ ברכה און וואָרט ניט אויף מער:
איז דער ליכטיקסטער שכר דען דיין ווייטיק ניט ווערט? . . .

און פאַלט אויף דיר שפּאַט ווען, און וואָרפט ווער אַ שטיין, —
נעם אויך דאָס אָן פאַר ליב: ס'איז אַ גאָב אַזאַ פאַרט;
צער דערהויבט . . . זאָל באַר פריש זיין און ערלעך און ריין
און דערוואַרעמט מיט פייער פון האַרצן דיין וואָרט . . .

מענטאָן, 10 אַקטאָבער, 1933.

צו א פריינט

ברכה'קען.

עס זיינען צעלאָפֿן זיך אונדזערע וועגן,
ווי שטראָמעלעך פֿרילינג צעאיילט באַרג אַראָפּ,
ווי וואָרצלען פֿון שטאַם אונטער ערדישע שטעגן,
ווי יוגנט — אַ טיך, וועלכער שטעלט זיך נישט אָפּ.

און אויב אין דער פרעמד וועט אויף דיר ווען אַ וויי טאָן
אַ הויך פֿון דער היים אין אַ נאַכט־שטילער שעה,
אַ דופט פֿון אַ פעלד, צי פֿון היימישע קווייטן, —
טו, פֿריינט, שטיל אַ רוף מיך און זע — איך בין דאָ:

נישט די וואָס אַמאָל שוין, מיין קינדישן חלום,
מיט האַרץ הייס פֿאַרגלויבט: נישט געפרעגט, נישט געזיפט;
נאָר די, וואָס מיט וואָר האָט שוין לאַנג געמאַכט שלום,
דאָך — אַלץ נאָך פֿאַרבליבן אין שיינקייט פֿאַרליבט . . .

מענטאָן, 20 אַקטאָבער, 1933.

*
**

איז וואָס איז פון יוגנט און שיינקייט פאַרבליבן?
אַ שאַטן, אַ שייך, אַ פאַרטריקנטע בלום . . .
אַז פריינט זאָגן צו און דאָך — ווייניק וואָס גיבן,
און פּרעמדע — זיי קוקן אויף דיר זיך ניט אום . . .

און דאָך ביסטו אַלצדינג דעם לעבן אָפט מוחל
און ליבסט אים רחמנות-פול, ציטערדיק-פרום,
ווען ס'טוט נאָר אַ קינד צו דיר ליכטיק אַ שמיכל,
ווען ס'נעמען דיר קינדערשע הענטלעך אַרום . . .

מענטאָן, 23 אָקטאָבער, 1933.

אין פולסטער שפע-רייכקייט . . .

אין פולסטער שפע-רייכקייט שווייגט די ערד,
אין שטילקייט גליט צו זון און נאכט איר תפילה ;
ס'באוועגט זיך קוים דער בוים, מיט פרוכט באשווערט ;
דער טייך, וואָס טיפער — אַלץ באַרוטער, שטילער.

ס'איז פול דער קלאַרער טאָג מיט פאַרב און קלאַנג,
די נאַכט — מיט סוד און שטערן, ניט צו ציילן ;
נאַר ס'כּשופּט'ט מער פאַרשוויגענער געזאַנג,
און שענער — דאָס, וואָס ס'איז פון אונדז פאַרהיילן . . .

לייג צו דיין אויער צו דער ערד און הער :
וועסט זיפצן מער דאָ פון געלעכטער הערן ;
און אויב עס רירט דיר ווען אַמאַל אַ טרער, —
איז מער נאָך דאָ ניט אויסגעוויינטע טרערן . . .

מענטאָן, 24 אַקטאָבער, 1933.

מיין ערד . . .

מיין ערד, אַ, דאָס ביסט דו מיין לעצטע, לעצטע רח,
פון אינגעשטילטן צער דער שטילסטער האַפן — דו!
אַ טיפער, טיפער שלאָף, און קיין אילוויצעס מער,
קיין חלום ניט, וואָס נאָרט, און קיין פאַרשעמטע טרער . . .
און ווען ס'וועט אויף דער ערד ווען זיין אַ גוטע שעה,
און אימעץ וועט צו גוטן מיך דערמאָנען דאָ, —
וועט העל צעשטראַלן זיך אַריבער מיר דאָס בלוי,
און סט'אויפלויכטן דאָס גראַז מיט קלאַרע טרערן טוי;
און דוכטן וועט זיך גאָר — אַ האַרץ האָט זיך צעבליט,
ס'האָט אויפגעלעבט אַ צייל פון מיין פאַרגעסן ליד . . .

מענטאָן, 25 אַקטאָבער, 1933.

איבעריק

אויף אַ פּיען פּון אַ בוים, וואָס האָט אָפּגערוישט לאַנג,
אויף אַ דאַרן, וואָס בליט שוין מיט קוויטן ניט מער,
פּאַלט אויך זונשיין אַמאַל — אַן אומזיסטער געשאַנק, —
אַבער קיינעמס ניט פּריידיק-באַגייסטערטע טרער.

פּאַלט אויך זונשיין און טוי, ווי אַ שמיכל פּון גליק,
אויף אַ וויסטן, מיט ווילד-גראַז צעוואַקסענעם פעלד, —
אַבער קיינעמס ניט וואַרעמער דאַנקבאַרער בליק . . .
עס איז שווער אַזוי איבעריק זיין אויף דער וועלט! . . .

מענטאָן 17 נאוועמבער, 1933.

*
**

מיר זיינען אין ים פון דעם לעבן ווי אינדן :
עס שטויסט אונדז אַ סטיכישער כח און טרייבט ;
מיר קומען דורך אימעצנס רצון און שווינדן,
צעשטויבן ווי שוים זיך און גאַרנישט פאַרבלייבט.

נאָר די, וועלכע האָבן פאַר קדושה פון ליבן
און שיינקייט זיך קעגן סטיכיעס געשטעלט, —
פון זיי איז אַ ליכטיקע שורה פאַרבליבן
אויף אייביק אין הייליקן בוך פון דער וועלט . . .

מענטאָג, 17 נאָוועמבער, 1933.

אין האַרבסט

פאַרטונקלט ווערט דאָס העלע קלייד פון תכלת ;
דיין דופט איז — טויט, דיין פאַרב איז — שקיעה, אָסיען !
דיין טאָן און שטימונג — רירנדע אבלות ;
דיין הויך האָט גראָז און בלימל אויסגעלאָשן.

דער מאָן נאָר בלענדט און טרייסט מיט גליי־קאַלירן ;
ס'איז אָפּנאַר נאָר, אַ טראָפּן סם, — דו ווייסט עס
און לאָזט זיך פון איליוויעס פאַרפירן :
אַ זאָל ער שוין כאַטש אָפּנאַרן, נאָר טרייסטן . . .

מענטאָן, 25 נאוועמבער, 1933.

*
**

עס פלאַטערט אין לויטערע הויכן דער חלום.
עס פויזעט אין טונקעלן בידער דער גוף,
און ווילן זיי מאַכן אַ טראַט ווען צו שלום, —
דערהערט זיך פון הויך און פון טיפקייט אַ רוף:

זע — שנייעלעך, כרובימ'לעך בלענדיקע שלייכן;
דעם וואַלקן זע; — רירן די ערד זיי אָן נאַר, —
צעלויפן זיך שטראַמעלעך מוטנע; דאָס גלייכן —
ווען גייסט ווערט פאַרקערפערט, און חלום ווערט וואַר . . .

מענטאָן, 25 נאָוועמבער, 1933.

1934-35

געלעגן ערשט מיין זומער אַ צעגרינטער . . .

געלעגן ערשט מיין זומער אַ צעגרינטער
מיט ווילדן גראַז און וואו-ניט-וואו אַ קווייט;
און אַט איז באַלד שוין ווינטער, באַלד שוין ווינטער;
עס לויפט מיין וועג שוין באַרג אַראָפּ פאַרשנייט.

אין אַש פון טעג, אין ציטער-שיין פון נעמען
מיין יוגנט גליט — אַ וואונד, פאַרדעקט מיט שניי;
ווי שווער עס איז מיט איר זיך דאַרפן שעמען:
אַז וואו דו רירסט זיך צו צו איר — טוט וויי . . .

מענטאָן, 28 יאַנואַר, 1934.

איך פיל אמאל . . .

איך פיל אמאל א שוועסטער אין א קווייט :
פלאם אויף, ווי זי, און לעש זיך אויס, ווי זי ;
מיין פריינד איז אימעצן צו געבן פריינד ;
מיין גורל איז, ווי אירער, אין פארבלי.

איך פיל אמאל א חבר אין א שטיין :
אין טוי — פארטריקנט, און אין זון — פארקילט ;
כ'בין אפט, ווי ער, אזוי אליין, אליין,
און, ווי ביי אים, מיין דארשט איז ניט געשטילט . . .

מענטאָן, 27 פעברואַר, 1935.

ערד

ערד — אזוי טונקל, אזויפיל געטראַטן,
טראַגיש אין וועלקן, אין בליען — אַ קווייט ;
צאַפלט אויף איר אונדזער וואַקלענדער שאַטן,
פלאַטערט, בלענדט דורך און — פאַרגייט.

שענדן עריצים זי, בלוטיקן שניטן —
ווייס זי נאָר שאַפן און צערטלען אין שוויס
קראַפּעווע, קאַרן, אַ בוים אַ צעבליטן,
כאַוועט און היט יעדן קערנדל אויס.

וואַשן זי רעגנס, און שטורעמס צעטרייסלען,
בלויען באַגינענס נאָך נעכט איבער איר . . .
אַרץ-ישראל צי רוסלאַנד — איך ווייס ניט,
וואו ביסטו נעענטער, אייגענער מיר.

טייגע צי פרעיריס — נערטשינסק צי טשילי ?
וואו ביסטו חנ'וודיק, כשופ'דיק מער ? . . .
יעדעס געוויקס דיינס געזאַנג איז און תפילה,
יעטוידער טויען-טראַפּ רירט ווי אַ טרער.

היים פון דער מענטשהייט, איר וויג און איר קבר,
ערלעך און הייליק און מאַמעדיק-ריין,
זיי דו געבענטשט מיט דיין יעטוידן אבר,
יעטוידן וועזן און שפּראַצונג און שטיין !

מענטאָן, סעפטעמבער, 1935.

אומזיסט

אין אַ גליענדן טאג, אויף אַן ערד וואָס איז וויסט,
האַט אַ כמאַרע איר לויטערע פייכטקייט געבראַכט:
האַבן טראָפנס נאָר מדבר'שע זאַמדן דערפרישט,
ווען געוואַרט האָבן בליענדע פעלדער פאַרשמאַכט . . .

ס'האַט אַ בלום זיך צעבליט ביי אַ קופּע פון מיסט
און פאַרוועלקט אַן אַ טרייסט — קיינעמס אויג ניט אַנטציקט.
האַט אַ לעבן געבליט און פאַרבליט וואו אומזיסט —
קיינעמס האַרץ ניט דערפרייט, קיינעמס צער ניט פאַרוויגט . . .

מענטאָן, 15 סעפטעמבער, 1935.

עס זינגען הערצער . . .

עס זינגען הערצער זיך אמאל צונויף, ווי האַרפּן,
און רגע'ס לויכטן אויף, ווי קלאַרע טויען;
און דאָך — דיין אינערלעכסטן וויי, דעם טיפּסטן, שאַרפּסטן,
קענסטו דו סיי־ווי פאַר קיינעם ניט פאַרטרויען.

עס טרעפט אין כשוף־ים פון לויטער קלאַנגען שווימסטו,
געזאַנג און וואַרט פאַרבּלענדן דיך, פאַרבּליניען;
דאָך — פאַר דאָס צערטלעכסטע אין דיר, פאַר דאָס אינטימסטע,
קענסטו סיי־ווי קיין ווערטער ניט געפינען . . .

מענטאָן, 18 נאָוועמבער, 1935.

גורל

ביי א פרישער, צעבליטער, צעליכטיקטער בייט
מיט צערונדיקטע קירבעס, צעבלעטערטע קרויט,
צווישן לאָפּוד און קראָפּעווע, נאָענט ביים פלייט
האַט א בלימל פאַרגעס-מיך-ניט רירנד געבלייט.

האַבן בליקן מיט שמייכלען פאַרביי איר געגלייט
און די בייט מיט איר וואַרעמער שפע געגלעט ;
האַט די שטעכיקע קראָפּעווע שפּאַטיש געברייט :
„איז פאַראַן דען אויך שיינקייט אין גנאָד אויסער זעט ?“ . . .

האַט אַ היץ-כוואַליע טריקעניש פּלוצלינג געבראַכט, —
איז געלעגן דער גאַרטן — אַ גליענדע וואונד.
יעדע פּלאַנץ האָט געברענט, איז געזונקען פאַרשמאַכט ;
יעדער וואַרצל — געטריקנט אין טיפקייט פון גרונט.

נאָר אין ערב-השקיעה געלייטערטער שעה
האַבן טרייט זיך, ווי בשורות, דערנענטערט צום בייט,
און אַ האַנט מיט אַ קרוג האָט אַ בלענד געטאַן דאָ
און אַ שטראַמיקן פּליסיקן זילבער צעשפּרייט.

האָבן קירבעס און בלעטעלעך קרויט זיך דערקוויקט,
זיך צעזונגען, צעפינקלט אין גרינד־וויאַלעט.
האָבן ווילד־גראַז און בלומען מיט קנאה געבליקט ;
האַט פאַרגעס־מיך־ניט קוויטל געוואַרט מיט געבעט.

נאָר — קיין טראַפּן אויף איר . . . און אין לויטערעד לופט
האַט געלאָשן זיך שווייגנד אַ פונקל פון בלוי,
און איר תפילה, איר לעצטער באַשיידענער דופט,
האַט דערהויכט, ווי אין זון־גלי אַ טראַפעלע טוי . . .

האַט אַ ווינטל איר דופטיקן שטויב נאָר באַרירט
און געשאַרבעט אין קוסטעס : „אַזוי איז באַשערט ! . . .“
האַט צעווייגט זיך אַ לייכטינקער פונקעלע ליכט
און צעקושט דאָ איר אַרעמע שפור אויף דער ערד . . .

מענטאָן, 30 נאוועמבער, 1935.

אזויפיל . . .

- אזויפיל דערקוויקנדע טייכן געשוואומען,
און ליפן אלץ שמאכטן א טרונק ;
אזויפיל נאך ליכט-גאלד און פייער אין זומער, —
א, שענק מיר, מיין גאט, כאטש א פונק ! . . .
- אזויפיל אויף פעלדער פארוואַרלאַזטע זאנגען,
גיב זוניקע טעג זיי א סך ;
אזויפיל אין האַרצן נאך תפילות און קלאַנגען, —
א, גאט מיינער, גיב פאר זיי שפראך ! . . .

מענטאָן, 2 דעצעמבער, 1935.

1936-38

אין קלעם

איך האָב דערזען אומגעריכט
אין טיפן טונקל פון דער נאַכט
אַ קלאַר, פלאַטערדיק ליכט, —
האַב איך די אויגן צוגעמאַכט.

עס האָט אַ לויכט געטאַן, אַ בלענד
פון ענגשאַפט שווערער מיר אַ וועג, —
האַב איך מיין פנים אָפגעווענדט
אין מוטלאַזער פאַרשעמטער שרעק.

בין איך אין נידער און אין נאַכט
אַזוי פאַרבליבן מיט מיין פיין . . .
נאָר אָפט, מיט אויגן צוגעמאַכט, —
כ'דערזע אין פֿיין אַ טרייסטנד שיין . . .

מענטאָן, 7 פעברואַר, 1936.

קיין דבורה הנביא . . .

קיין דבורה הנביא און ניט קיין יהודית,
די הערלעכע, פלאַמיקע העלדינס יהודהס,
וואָס לויכטן פון ווייט דורך אַ כישוף־באַהעלטן, —
אַ טויב נאַר, וואָס וואַרקעט אין חורבות פון וועלטן . . .
עס פלאַטערט דאָס וואַרט מיינס פאַרשעמט אַזוי, אַרעם . . .
קיין אַדלער אין רוף צו די הויכן, אַ וואַרעם . . .
און צווישן די ביימער צעטרייסלט, דערציטערט,
בין איך נאַר אַ גרעזל צעוויגט אין געוויטער.

דאָך פאַלט אויך אָף מיר, וואָס — צו ליבשאַפט באַרופן,
דער ווייטיק און שייין פון דער טראַגישער תקופה . . .
און כ'בעט: כאַטש אין איין הרף־עין דערהויבונג,
דערוועגן דאָס ליכט פון גאולה, און גלויבן,
אַז איבער דער צער־פולער ערד וועט צערינגען
דער נעפל פון קאַשמאַר אין בלוי פון באַגינגען,
און, ווי אין געלייטערטער שעה פון נעילה,
וועט האַרץ זיך ניט שעמען פאַרגיין אין אַ תפילה . . .

מענטאָן, 17 אַפּריל, 1936.

**

הויכער הימל, ווייטע שטערן, טיפע נאכט און סוד;
שטיל אין הארצן פון באגערן, און ס'איז באענט גאט.

אונטן — ערד, א טויב א שטילע, טונקלט פייכט און מאט;
שורשען איבער איר א תפילה קוסט און צווייג און בלאט.

זיינען וועלטן העלע שטערן — גיב איך זיי אַוועק
פאַר איין שאַטיקן לאַמטערן באַענט דאַרט ביים וועג.

וואוינען העכערע דאָרט וועזנס, ווייט אין הויך און ברייט, —
מיר איז ליבער ערדס אַ גרעזל באַ אַ פלייט . . .

מענטאָן, 2 מאַי, 1936

א היימיש ניגון

עס טרעפט: ס'ווערט טונקל דיר אמאל דער טאג דער העלסטער, —
און דרעמל ווערט דיר וואַר, און באַרג — א טאל,
און ליכטיק ברייט — דער זיגזאַג־שטעג דער שמעלסטער,
און זינגענדיקע שליאַכן — ענג און שמאַל . . .

א בלענדיק וואַסערפאַל, בעטהאַווענס קלאַנגען,
לאַזט איבער דאָן דיך ניט גערירט און קיל;
און ס'טרייסלט אויף דער זיפּץ פון ווינט אין זאַנגען,
דער סקריפּ פון צווייג, דאָס זעגן פון אַ גריל . . .

נאָר קיינמאַל טרעפט ניט, אַז אַ היימיש ניגון,
וואָס ווייט דורך חלום־וועג צו דיר דערגייט,
זאַל פּיינלעך־זיס דאָס האַרץ דינס ניט צעוויגן
מיט צערטלעכער און ציטערדיקער פּרייד;

ווי ס'טרעפט ניט, אַז, ביים פּילן היימלאַנדס אַטעם,
ניט אויפצאַפלען דאָס האַרץ זאַל הייס פאַרקלעמט
ביי יעדער זעאונג אירער, שאַרף און שאַטן; —
אַז פּרעמד זאַל ווערן היים, און היים — די פּרעמד . . .

מענטאָן, 9טן מאַי, 1936

דער איד

שווערע שליחות — די וועלט צו באַזינען
מיטן ליכט פון אַ העכערן צוועק;
וואָכן, זוכן אין נאַכט צום באַגינען
דורכן יאוש און כאַאַס אַ וועג.

איז זיין חלום אַ לויכטנדער פונקל
אין אַ וועלט פול מיט רשעות צעגליט,
ווי אַ שנירעלע גאַלד אין דער טונקל
צווישן אייזן און שטיין און גראַניט.

ס'איז ניט הפקר דאָס לעבן. מעג חושך
דריקן שווער, ליגן טיף און געדיכט, —
וועלן נ אַך אונדז די טרוימער פון יושר
און פון שיינקייט דערזעען דאָס ליכט.

פון דער נידער צו הויכקייטן קלאַרע
פירט אַ וועג — היילער דאָרן און שטיין;
זיינען מיטגייער קנאַפ און פאַרלאָרן, —
דאָך ווי ליכטיק, ווי הערלעך דאָס גיין!

שלאַגט אַ וואַסער דורך ערדישע שיכטן,
רייסט אַרוף זיך פון שטיינערנעם שלאַף . . .
וואויל איז דעם, ווער זיין ברענענדיק ליכטל
קען דערטראַגן אין ווינט ביזן סוף . . .

מענטאָן, 25 אויגוסט, 1936

*
**

עס וויגן זיך ציטערדיק, לויבטן זיך, לעשן
די מענטשלעכע פלעמעלעך, מיסטיש צעברענט: —
ס'איז פרייד, וואָס מיין האַרץ האָט פון לאַנג שוין פאַרגעסן,
ס'איז גליק, וואָס עס האָט אפשר קאָם נאָר דערקענט.

ווי זון יעדן אַטעם, ווי טויען — אַ גרעזל,
אַ גיב אונדז פון ליבשאַפט דאָס וואַרעמע ליכט:
מיר זיינען מער עלנט פון עלנטסטן וועזן —
פון פויגל, וואָס פלאַטערט, פון וואַרעם, וואָס קריכט . . .

מענטאָן, 29 אויגוסט, 1936

*
**

ווי קראַפיווע ווילד אף פאַרוואַרלאַזטע בייטן,
אַ האַרץ איז מיט שלעכטסקייט צעוואַקסן אַזוי.
לעש אויס, גאַט, דעם האַס פון אַ מענטשן צום צווייטן
און רחמים, פאַרגעבונג און ליבשאַפט פאַרזי! . . .

מענטאָן, 29 אויגוסט, 1936

ערב מבול

עס קרעכצן די צווייגן, עס ציטערן שטאַמען.
א גליענד וואולקאַן, ערב מבול — די וועלט.
דער מזרח — אין שטורעם; דער מערב — אין פלאַמען.
א מענטשלעכע האַרץ — ווי אַן אָפּגעוויילט פעלד.

פאַרטייעט אין פּיין, ווי אַן איינזאַמער דאָרן, —
א פּלעמל אין נאַכט, וואָס לעשט אויס זיך אַליין, —
האַרץ צאַפּלט פאַר וועלט, וואָס איז אפּשר פאַרלאָרן,
פאַרקלעמט, ווי דער העל־גרינער מאַך אונטער שטיין.

עס וויינט מיטן נאַכטיקן טוי, מיטן קילן,
א שפּעט-האַרבסטטיקער גראָז און אַן עלנטער קוסט.
עס דאַונט אַ ווערבע ביים גראַבן, ביים שטילן,
די בלעטער פון נאַכט־ווינט צעפּלאַטערט, צעקושט.

אַזוי אויך אַ האַרץ בעט דורך חושך געדיכטן —
ווי שטראַם באַרג אַראָפּ, צווישן שטיינער צעברויזט —
„דערליי, גאַט, די וועלט, ניט דערלאָז זי פאַרניכטן,
האַלט אָפּ די פאַרצוקנדע, בלוטיקע פּויסטו" . . .

מענטאָן, 12 נאָוועמבער, 1936

וואַגלער אין האַרבסט

אַסיען-שפעט. ביימער, ווי שקיעות צעפלאַמט,
בלעטער-חלומות פאַרלירן.
ווייטקייטן — נאַענט, נאָר גרענעץ פאַרצאַמט;
רחבות און — ריגלען אָף טירן.

תבואה-גאַלד; צווייגן מיט פרוכט הענגען שווער.
טייכן פון שפע צעפליסן . . .
ווער וועט אַ מענטשן נאָר צוטוליען, ווער? . . .
וועלט פאַר דעם וואַגלער — אַ תפיסה.

חלומט ער: ערגעץ אַ היים אויף אים וואַרט;
שמייכלען ברייט ליכטיקע שליאַכן;
טירן צעעפנט בייטאַג און ביינאַכט;
האַרץ דאַרט און אויג פאַר אים וואַכן . . .

. . . פעלקער — ווי קינס, און לענדער — ווי סדום
מענטשלעכן ווייטיק פאַרשפאַטן.
בעט זיך אַ האַרץ, ווי אַ קינד, אין אַ היים, —
חזקן שטעכיקע דראַטן . . .

מענטאַן, 14 נאוועמבער, 1936

יוני-אױונט

דער אױונט פון יוני — צעדופטיקט, צעבליט;
און גראָזן — פאַרדרעמלט, און קווייטן — פאַרטויט.
די ערד — נאָך פון גליענדן טאָג אַ צעהיצטע,
מיט לויכטערלעך-פלעמלעך אַ בלענדיק צעבליצטע.

אַ ליידנשאַפט־ברענענדע שירה פון פראַשן;
אַ פייערל לויכט ערגעץ אויף און — פאַרלאַשן.
אַ שאַרף וואו דערפלאַטערט, אַ קלאַנג וואו פאַרגייט,
ווי גאַרנישט וואַלט זיין, מערנישט פּרילינג און פרייד.

אַ, גיב מיר דאָס גליק — אַלץ דערווען און באַנעמען
און לעבן, ס'זאָל זיין נאָר צו וואַס און פאַר וועמען,
און פילן מיט צערטלעכקייט, ציטער און ווייטיק,
אַז אימעצער ליבט דיך, ביסט אימעצן גויטיק . . .

יוני, 1937

נחמו

געהייליקט א. ליעסינען.

כל גיא ינשא וכל הרו וגבעה ישפלו . . .
ישעיה, ט. ד.

פליסט נביא'ס קול, ווי א לויטערעס וואסער;
שטראף אין אים, טרייסטונג, געוויטער און רו: —
הערט איר, ווי ס'הילכן די טריט פון מבשר
איבער די בערג פון יהודה? — נחמו! . . .

טאל ווערט א היגל, און בערג ווערן פלאכן;
שטעגעלעך קרומע און שטייניקע — גלייך;
מדבר — א ישוב; און אפגרויטן — שליאכן; —
גייער דורך זיי, ווי א ליכטיקער טייך . . .

טריקענען גראזן און בליאונגען וועלקן, —
איביק נאָר פריש איז גאָט'ס וואָרט.
אָפגעווישט ווערן מדינות און פעלקער —
שטויבן אין שטורעם צעפאַכט.

פירט ער דעם וואַקלענדיגן, שטאַרקט ער דעם שוואַכן;
שווערמוט מיט טרייסט נעמט ער אַיין.
ציטערט, איר וועלטן, וואָרים פאַסטוכער וואַכן!
שלאַנגען, אין נאַרעס אַריין! . . .

דופטיק און לייכט, ווי אַ ווינטל אין שרוק,
פלאַטערן רייד פון דעם גביא מיט טרייסט : —
„ערד, בלוט-געהייליקטע, צייטיקט אויס קאַרן,
צער/פולע עחד, זיי געטרייטס!“ . . .

„שמידט מען פון שפּיטן אויס שנייד-מעסער ווידער,
טרערן — געזאַנג ווערט, און טרויער — אַ פּרייד.
הילכן-אַפּ טאַלן מיט לידער פון שניטער ;
היגלען מיט פּאַסטוכער'ס פלייט . . .“

אַלע געפייניקטע, דיזמלאַזע וואַגלער,
ווער איר זייט, גולים, און וואו —
ווערטער פון גביא, ווי קוויקנדע לאַגלען,
טראַגן אַ טרייסט אייך : — נחמו ! . . .

מענטאַן (פּראַנקרייך), יוני, 1938.

לידער און דאָטעס

וואָס זיינען אַלע מיינע לידער

וואָס זיינען אַלע מיינע לידער
פאַר איינעם אייערן אַ קרעכץ, וואָס איז פאַרהערט? . . .
און מיינע צער און בענקשאַפט טרערן —
קייַן טראַפעלע פון אייער שווייס גיט ווערט . . .
ווי נישטיק — מיינע ספקות נאַכאַנאַנד
פאַר איין מאַזאַל פון אייער אַרבעט-האַנט!

אייביקייט

אָה, אייביקייט גרויסע,
ווי קליין איז מיין וויילע,
וואָס בליצט-אויף אַ הייסע
אין דיין קאלטן שויס! . . .

ווען ס'גייט אויס מיין רגע
אין טראַגישן ציטער —
צי גיט דאָן אַ צאָפּל
דיין קאלטער אין-סוף? . . .

ווען איך וועל איינשלאָפֿן

ווען איך וועל איינשלאָפֿן אין ערדיש שויס,
און פון מיין שטויב אַ גרעזל וועט אַרויס,
און ווען ס'וועט אין אַ טויאיק שטילער נאַכט
פון אַרט, וואו ס'האַט אַמאָל דאָס האַרץ געוואַכט,
וואָס איז פאַר רחמים געווען צו ענג, —
אַ בלום אַרויסזינגען צום מאַרגן שייך,
און ס'טאַפרען אויף איר אַמאָל אַן אויג, —
אַ ניט אומזיסט איז דאָן מיין ערדיש זיין . . .

עס פאלט אַראָפּ

עס פאלט אַראָפּ און לעשט זיך אויס אַ שטערן
פון לויטערער און ווייטער הימל-היים,
און ס'מעגן טויזנטער געבוירן ווערן, —
דאָך בלייבט אַ פוסטער חלל אין דעם רוים.

ס'האַט וועמעס לעבן אויסגעהויכט זיין אַטעם;
און כאַטש נאָך אים פאַרבלייבן לעבנס פיל. —
פאַרהיט די ערד אַ לייכטן טרויער-שאַטן,
און אימעצער זאָגט קדיש אין דער שטיל.

עס פלאַמט און לעשט זיך

עס פלאַמט און לעשט זיך אונדזער זיין דורך שטראַלן און דורך
שטויביקייט,
און יעדער זינגט זיין ליד אַריין אין סימפאָניע פון אייביקייט.

דער גורל אונדזערער איז בלינד, דאָס לעבן איז אַ העטעניש, —
אַ בלאַט וואָס רייסט אים אָפּ דער ווינט, און ס'טראַגט דער שטראַם
פאַררעטעריש.

וואוהין? און דאָך — נאָך אים אַ שיין צעלויפט אין ביסער-
פעדימלעך;
אַ שטיין אין וואַסער וואַרף אַריין — צעפליען זילבער-רעדעלעך.

אַ שטערן פאַלט אַראָפּ אויף דר'ערד — אַ גאַלדיק פאַס בלייבט
פאַלנדיק;
צי איז מיין לעבן גאַרנישט ווערט און לאָזט קיין שפור ניט
שטראַלנדיק?

עס פלאַמט און לעשט זיך אונדזער זיין דורך שטראַלן און דורך
שטויביקייט,
און יעדער זינגט זיין ליד אַריין אין סימפאָניע פון אייביקייט.

סוכות

היים האָט וויכער איבער זאָמֶדן אונדז געצייכנט ;
היים האָט שטורעם אונדז אויף וואַסערן געקרייזט,
גולים־זוּאַגלער, קוים נאָר ערגעץ וואו דערגרייכן. —
תמיד אָפּגענאַרט און אומעטום געגרייזט.

יעדער בנין, מעג זיין שטאַל, איז אונדז אַ סוכה ;
האַלען שטיינער אויפן קאַפּ אונדז דורכן סכך.
אונדזער האָב און גוטס — אַ חלוקה פאַר פאַרזוקער ;
שטיין — אַ קישן אונדז. און הימל — אונדז אַ דאָך.

אונדזער בלוט האָט ניט איין רינשטאַק שוין געהייליקט ;
אונדזער לעבן ליגט צע'הפּקר'ט אויפן שטויב ;
האַבן חיות אין דער סעודה זיך באַטייליקט ;
זיינען אָנגעפּלויגן רויב־פּויגל צום רויב . . .

האַבן אויסגעוואַרצלט שטורעמס אונדז, ווי בויער,
און ווי מדבר־זאַמד פאַריאַגט אונדז אין דער פרעמד ; —
וועט מען גיין און מ'וועט זוכן נייע היימען,
מעגן ווענט אונדז צאַמען יעדן קער און ווענד . . .

וועט מען גיין . . . און עס וועט בלייבן אַליץ אַהינטער ;
ערד, דערוואַרעמט און באַהאַרצט מיט נאַמען: היים ;
קברים טייערע ; דער ווייסער בלענד פון ווינטער ;
פּרילינגס שמייכל, זומערס כּשופ'דיקער חן.

וועלן טאטעס אָפּט אין וועג ביים דאָוונען קלעמען ;
מאַמעס צניעות'דיק אַראָפּשלינגען אַ טרער
און די יונגע וועלן ליפּן פעסט פאַרשטשעמען ;
פּריש דער ווייטיק פּון דערנידערונג און שווער . . .

וועלן טאטעס ברענגען טלית מיט תּפּלין ;
דעם נר-תּמיד פּון בטחון און דעם שם ;
יונגע-גרייטקייט, מיט עקשנות'דיקן ווילן,
הענט צו בויען, האַרץ צו ליבן נייע היים.

וועט מען אַנקלאַפּן דעם באַדן מיטן שטעקן,
ווענט צוזאַמענשטעלן אין אַ גוטער שעה.
און מיט סכך די נייע סוכה דעקן, —
וועט מען ליכט צינדן און קדוש מאַכן דאָ . . .

יאָרן

יאָרן, וואָס־זשע לויפט איר אַזוי, יאָרן?
נאָענט איז דאָך סיי־וויי־סיי מיין וואַנדער־ברעג;
שטויב פון אייביקייט זייט איר, מיינע יאָרן, —
אַש פון מיינע אָפגעברענטע יונגע טעג.

זומער, וואָס פאַרפליסטו אַזוי, זומער?
האַרבסט, אַ, האַרבסט, וואָס־זשע קומסטו אַזוי פרי? —
ס'בעט דאָס האַרץ נאָך וואַרעמקייט און בלומען.
ערד, האַלט־אַפ אַ וויל דיין בליציק שנעלן פלי! . . .

איך זע אין טרוים

איך זע אין טרוים איך, היימאטס ווייטן בלויע,
וואו ס'האט מיין יוגנט שטיל פארבענקט געבליט.
דאָס פעלד אין זילבער־שיין פון אַוונט־טויען,
וואָס האָט באַגייסטערט און באַשטראַלט מיין ליד:

דעם וואַלד אין טרוימען־נעץ פון ליכט און שאַטן
פאַרוויגט אין דבקות'דיג געזאַנג;
איך פיל אין אים מיין פּרילינגס היסן אַטעם;
ער האָט געלייטערט מיין געדאַנק.

פון קלאַרע טייכעלעך דער ניגון,
פון היים מיינער — דער צאַרט שטילער קאַליר,
פון שול־געסל די תּמימות'דיקע ציגן, —
אַלץ לעבט און זינגט אין האַרצן שטיל ביי מיר . . .

פּרילינג אין שאַכט

בערג צעאָקערטע,
בייכער אויפגעריסענע מיט דינאַמיט,
און צווישן רויך און פלאַקערן,
צווישן קוילן אַנטרעציט.
גנב'עט זיך אַ שטראַל קריסטאַל
אַריין אין מיט:
שוואַרץ און גאַלד.

טיף אין דער ערד איז אייביק נאַכט,
כאַטש יעדע שאַכט האַט ליכט.
כאַטש אויבן פּרילינג לאַכט,
בלייבט טרויער דאָך אַזוי געדיכט,
ווי רויך
אויף יעדערנס געזיכט.

און קומסטו שוין אַרויס פון טיפער הייל
איז שוין דיין טייל
פון זון פאַרמאַכט
אויף טויזנט שלעסער!
דו טראַכסט:
שוין בעסער
זאַל אייביק בלייבן נאַכט! . . .

הפקר

מענטש איז א וואָלף אונדז, און שטאַט — אונדז אַ וואָלד,
גאַסן — ווי שלאַנגישע היילן;
שפּאַט — אונדזער ברויט; אונדזער טרונק איז פאַרגאַלט;
בליקן — אונדז בריענדזע קוילן.

שטרעקט ווער אונדז כלומרשט אַ פריינטלעכע האַנט, —
זעען מיר חיה'שע נעגל;
וועג צו אַן אויסגעטרוימט ליכטיגן לאַנד —
דאַרנדיק מדבר'שער שטעגל.

לופט — פאַר אונדז סם, און געבאַרן-לאַנד — סדום;
נאַענטער שכן — אַ קין . . .
אַסיענדיק, אַפּגעהיילט זאַפטיקער בוים,
ווען וועט דיר פּרילינג באַנייען? . . .

לערן!

(יהושעלען מיט ליבע)

ווילסט אלץ קענען, ווילסט אלץ וויסן:
וואו שלאפט זון? וואו טאגן שטערן?
און פון וואנען טייכן פליסן? —
לערן, קינד מיינס, לערן, לערן.

ווילסטו ביי דעם וואַלקן פרעגן,
ביי דעם טונקעלן און שווערן:
וואָס איז שטורעם, בליץ און רעגן? —
נעם דאָס בוך און לערן, לערן . . .

ווילסטו פון דעם דזשאַנגל טיפן
שיינע וואַנדער־מעשות הערן, —
הער אַ וויילע אויף צו שטיפן,
עפן אויף דאָס בוך און לערן.

ווילסטו וויסן פון די וועלדער —
ווי עס ווינטערן די בערן,
ווי עס וואַקסט דער ברויט אויף פעלדער, —
לערן, לערן, לערן, לערן . . .

הענגען בריקן, פליען באַנען —
זאָל דער לערער דיר דערקלערן.
האַסט זיך איינגעהערט? פאַרשטאַנען?
נעם אַרײַן אין קאַפּ און לערן!

שוין גענוג דיר וועלטן קערן.
אַנגעשפּילט זיך, — צײַט זײַן ערנסט.
דאַרף מען שטיל זײַן, דאַרף מען הערן.
לערן, קינד מיינס, אַז דו לערנסט.

מיר שלייפן די הערצער

מיר שלייפן די הערצער אויף שטיינער פון פיין,
ביי שוועלן פון הונגער, ווי אַרימע לייט.
און בייטן די דימענטן: בייט פאַר אַ בייט —
אַ שטיקעלע האַרץ אויף אַ ביסעלע שייַן.

מיר זיינען געלויטערט דורך טיגלען פון נויט
און האַבן קיין איינציקן פלעק אויפן לייב.
און דורכזיכטיק זיינען דאָס קינד און דאָס ווייב,
ניט האַבנדיק איינמאָל צוועט זייער ברויט.

די נויט האָט אונדז האַרט געוואָלט מאַכן, ווי שטיין,
אַז מיר זאָלן לאַכן אין פנים דעם טויט;
און ווען קינדערלעך בייסן די אייגענע הויט,
זאָלן מיר טרעטן מיט פיס דעם געוויינן.

מיר שלייפן די הערצער אויף שטיינער פון פיין,
ביי שוועלן פון הונגער ווי אַרימע לייט.
און גלויבן אויף זיכער: ס'מוז קומען די צייט
פון אמת'ן שייַן ! . . .

לעבן, לאז מיד ניט פארגיין

לעבן, לאז מיד ניט פארגיין נאך יונגערהייט.
לאז מיד אויסזינגען אין שויס ביי דיר מיין צער.
לאז מיד אויסשטורעמען מיין גאנצע מענטשלעך פרייד!
נאר כאטש אפעט, ספינקס, מיין הארץ מיט וואס איך נאר!

כ'ווייס, אט באַלד און ס'וועט פארווייען מיד א ווינט.
ווי דאָס האַרבסטיק בלעטעלע וואָס ווערט פאָרגעלט;
כ'ווייס — מיין תפילה איז אַ פלאַפל פון אַ קינד,
כ'וויל נאָר ציטערן אין דיינע אַרעמס, וועלט! . . .

א נאָמען

מ'דאַרף ניט קיין גליק, און ווער וויל עס.
ווען ס'דונערן, האַנגלען האַרמאַטן!
קיין טרייסט-ווערטער שפּאַניען, קיין תּפּילות,
נאָר קוילן, באַגעטן, סאָלדאַטן!

אַזוי שטורעמט אויס אונדזער שכן:
— אַדיע! שוין פאַרט אָפּ מיין קאַמפּאַניע,
ווי איך, יונגע אַרבעטער בחורים,
צום ברודערשן פּאַלקס-פּראַנט קיין שפּאַניע . . .

— נו, וויין-זשע ניט, מוטיק זיי, מאַמע!
ווי ווייס פאַר איין נאַכט, ווי געבראַכן! . . .
פאַרהיט מיין גיטאַרע, מיין האַמער:
מיר קומען צוריק מיט נצחון . . .

— אַזוי פּיל אַוועק, ניט געקומען . . .
וויינט מאַמע-האַרץ פּינפּול אין שווייגן.
מיט רעגן אין האַרבסטיקע בלומען,
מיט ווינט אין צעטרייסלטע צווייגן.

אַט לאַזט זי נאָך אים זיך, דערשיטערט,
דורך סטעזשקעס געדרייט אים באַגלייטן.
ער — שטורעם און פּראַטעסט און געוויטער;
זי — ליבשאַפט, הכּנעה און ווייטיק.

זי כאַפט אים אַרום ווי אין פּלאַמען
א וויינענדע איזע געבויגן.
מיט הייליקע הענט פון אַ מאַמען,
מיט הייליקסטן צער אין די אויגן.

ער בויגט זיך צו איר מיט רחמנות
און טוליעט זי, ווישט אירע טרערן:
— כ'ועל, מאמע, אין גרעסטע סכנות,
פון דיר נאָר, פון דיר אליין קלערן . . .

— פאַרבלייב . . . — ניין! . . . אן אימפעט כאַוועגונג.
א פאָד מיטן האַנט און אַנטלאָפן . . .
די מאַמע — איר קאַפּ אונטער רעגן.
דער שירעם פאַרגעסן, האַלב-אַפּן . . .

זעקס וואָכן פאַרביי, און אין כראַניק
צוויי שורות מיט טויט-פליגלען פאַכען:
„געפאלן אַ העלד אַ מענטשאַנער
אין שוץ פון מאַדריד“ . . . — אונדזער שכן.

האַט מער ניט אַ ברען געטאָן ווייליק
אַ נאָמען מיט ליכט און מיט ציטער.
אַ שניט און אַ בלענד געטאָן אייליק,
אַזוי זוי אַ בליץ אין געוויטער . . .

נאַכט

פּרילינגס־נאַכט בלויט איבער סעהער און שטיבער;
מילכוועג צעבליצט אין בריליאַנטענע פונקען.
דוכט זיך: זיי דאוונען די שטערן בצבור —
פלעמלעך, ניט ערדיש צעגליטע, צעוואונקען.

ווייט, אָן אַ זייט, טיף אין טונקל געדיכטן,
אינזאָם נאָר פלעמלט אָן עלנטער שטערן.
פול מיט געבעט, ווי אן ערדישעס ליכטל . . .
ווער וועט די תפילה פון יחיד דערהערן? . . .

יונגיקע גראָזן אין טויאיקע טרערן,
נאָר וואָס צעוויקלטע בלעטטעלעך — שלאָפן.
וואַכט נאָר אַ האַרץ ווי דער איינזאַמער שטערן,
פלאַטערט צעוויגט צווישן יאוש און האַפן . . .

אויף ערד

(מיין ברודער שמוליקן מיט ליבע)

אַ קלאָרער הימל איבערן קאַפּ,
אַ טרייע ערד האַלט פעסט די פּיס;
די אַרבעט מונטערט, שטאַרקט, פּרישט אַפּ,
און אירע פּרוכט — דערקוויקנד־זיס.

אַ הייליק ערד, זע אונדזער מי!
און אין דיין מוטערלעכן שויס,
ווי פּרישע טויען פון דערפּרי,
זאַל לויטער פּאַלן אונדזער שווייס.

גיב אונטער זיך דעם אַקער, גרונט,
גיי אויף מיט זאַנגען אונדזער פעלד,
און הייל אונדז אויס די אַלטע וואונד
פון בעטלען יושר ביי הער וועלט! . . .

און זאַל אַ פעסטע בויער-האַנט, —
דער דור דער יונגער — אונדזער טרייסט,
פאַרווישן אונדזער גלות-שאַנד
און שטאַלץ צעוואַקסן זיך און דרייסט.

געדרוקט „ווילנער טאַג“.

*

**

צעבייזער זיך ים, אין דיין ריזיקער מאַכט!
פאַרהילכיק מיין שטורמישן, שטאַלצן פּראָטעסט,
ביז ס'זועט אים פאַרשטומען די אייביקע נאַכט,
צעטראַג מיר מיין שיפל, דערטרינק מיר מיין נעסט, —
איך ציטער פאַר דיר ניט: ביזט פריי, האַסט קיין ברעג,
די תהומען, די ווילדע — קיין גרונט און קיין שיעור, —
מיין גייסט איז נאָך פרייער, און ווייטער זיין וועג,
כ'בין שטורמישער, שטאַלצער און ווילדער פאַר דיר! . . .

מערצן.

*
**

ס'א ליכטיקע בלויקייט אין קלאַרקייט און דופטן!
עס הויכן זיך וואַלקנס, ווי שווימענדע שלעסער,
עס רופן זיך איבער די פייגל אין לופטן,
אין האַרץ פון דער הויך, וואָס צעווייגט איז אַן גרענעצן.
די פייגל פון אונדז זיי פאַרשטייען זיך בעסער;
פאַרוואָס איז דאָס האַרץ פון אַ מענטש צו אַ מענטשן
פאַרשטיינערט, פאַרשלאָסן אויף טויזנטער שלעסער? . . .

ווי פארביק און קורץ איז דער וועג

ווי פארביק און קורץ איז דער וועג . . .
נאך קינדיש דאָס האַרץ און שוין מיד ;
עס וויינען צעטראָטן די טעג
פון אונטער די זינגענדע טריט.

ווי בלעטער, וואָס פאַלן פון בוים,
שטאַרבט אַפּעט אַ טאַג נאָך אַ טאַג ;
און ס'לעשט זיך אַ טרוים נאָך אַ טרוים,
ווי שטערן אין הימל פאַרטאַג . . .

*

**

ס'איז ניט דער וועג, ס'איז ניט דער וועג,
וואָס פירט צום גליק דורך בלוט . . .
דער זינען זאָגט מען דאָרף, מען מעג, —
עס זאָגט דאָס האַרץ — ניט גוט.

דאָס האַרץ האָט רעכט, דאָס האַרץ האָט רעכט,
דער אמת ליגט דורך אים.
עס ווייס וואָס גוט, עס פילט וואָס שלעכט
און הייליק איז זיין שטים . . .

*

**

און אויב דו קענסט אין מדבר-וועלט קיין אייגן נעסט ניט בויען ;
און אויב דו האסט קיין נאָענטן פריינט דיין צער פאַר אים פאַרטרויען;
ניט בויג דיין קאַפּ ! מאַך אויף דיין האַרץ און גיי אין ווייטן לעבן.
דו וועסט דיין חלום, וועסט דיין „איך“ אין וועלט געוועב פאַרוועבן.
און פול וועט ווערן דאָן דיין האַרץ, — אַריבער ברעגן פליסן.
דו וועסט דערפילן זיך אַ טייל פון גרויסן וועלט-געוויסן.
אזויפיל זין פאַרמאָגט די וועלט, ניואַנסן און קאַלירן ;
אזויפיל וועגן ווייט און ברייט צו הויכע צילן פירן . . .

ניט קיין שטויב . . .

מיין טייערסטער מומען האַדל-לאהין מיט כבוד און ליבע.

ניט קיין שטויב, וואָס טעג פאַרווישן,
ניט קיין בעטלער ביי דער טיר, —
גיין, מיר זיינען וועלטס געוויסן,
שולד פון פעלקער טראַגן מיר.

אונדזער גורל איז דעם נביא'ס ;
וועלט פון גייסט איז אונדזער היים,
פאַר אַ פּיער-וואַרט — אַ שטעקן,
פאַר אַ ברוּדער-רוף — אַ שטיין.

ווען אויף יעדן וועלט-מזבח
ברענט אַ קרבן אויך פון אונדז,
איז דאָס אונדזער שטאַלץ און יחוס,
איז דאָס אונדזער הייליק וואונטש.

ווען קרבנות זיינען נויטיק
דער גאולה פון דער וועלט,
האַבן ווען מטירת-נפש,
מוט און דרייסטקייט אונדז געפעלט ?

אַבער, ווען פון האָס צעבלאָזן,
וויילדע רשעות, טויט-געפאַר,
ווערט מיט אונדזער בלוט פאַרלאַשן,
דאָס איז אונדזער הייסער צער.

ניט קיין שטויב, וואָס טעג פאַרווישן,
ניט קיין בעטלער ביי דער טיר,
גיין, מיר זיינען וועלטס געוויסן,
שולד פון פעלקער טראַגן מיר.

היילונג

איך האָב אַ פּלאַטערל אויף פּייכטן בלאַט געזען.
זיין פּליגל שווער פּאַרוואַונדעט ;
ס'איז טונקל, קיל און רעגנדיק געווען. —
איז דאָן געשען אַ וואַונדער.

ס'האַט זון זיך ליכטיק, וואַרעם אויסגעשיילט
דורך וואַלקנס ברייט פּאַרצויגן ;
געקושט זיין וואַונד, געגלעט . . . און אויסגעהיילט
איז ער אַוועקגעפּלויגן.

כ'האַב טיפּן צער אין מענטשן בליק דערקענט,
איז שטילע פּרייד געקומען ;
האַט אַסיען־שפּעט אַ זומער זיך צעברענט
און אויפגעבליט מיט בלומען . . .

לערן מיד . . .

דו באַכט, ווי עס כשופט דיין שטילקייט, דיין רו.
א, לערן מיד ליידן און שווייגן, ווי דו!
און לערן מיד, הימל, ווי דו, בלייבן ריין,
ווען שטיל וועט אין מערב מיין יוגנט פאַרגיין.
קיין שאַטן פון קנאה זאל נעפלען מיין בליק:
כ'זאל צוקוקן פריידיק אַרומיקן גליק.
א, ליכטפולע זון, לערן, טרייסטנדע, מיד,
צו ליבן און גאַרנישט ניט וועלן פאַר זיך.

מיר גייען פאַרביי

לויכטן שטערן, ווי הערצער, אין הויכן,
בלענדן, רופן מיט פלאטער און גלי ;
נאָר ווי קען מען פון נידער זיי גרייכן ?
ניט פאַר אונדז איז אַ הויב און אַ פלי.

לויכטן הערצער, ווי שטערן, צעשאַטן,
לעבן אונדז אויף דער ערד דאָ, צעברענט ;
נאָר מיר גייען פאַרביי זיי, ווי שאַטנס ;
ניט דערפילט, ניט דערזען, ניט דערקענט.

ס'איז גרינגער . . .

ס'איז גרינגער אין כמורנע פארטאגן
צו מעסטן אַ ווילד־פרעמדן שליאַך,
ווי שולד אויפן האַרצן צו טראַגן
פאַר וואַגלער, וואָס האַבן קיין דאַך.

ס'איז גרינגער צו זיין ווי אַ שאַטק,
ווי וואַרפן אויף וועמען אַ שטיין, —
און זיין ווי אַ וואַריס צעטראַטן,
ווי זיגן און טרעטן אַליין. —

און זיין ווי אַ שוויגיקער גראַבן,
וואָס וואַסערט אַ גאַרטן וואו איין . . .
ווי גרינג עס איז גאַרנישט ניט האַבן,
אויף גאַרנישט ניט זאָגן — „ס'איז מיין“ . . .

*
**

ניט פון פרילינג דעם וועג, דעם פאָרגעסענעם וועג,
ניט פון יוגנט די טעג, די פאַלאַשענע טעג ;
ניט דעם שטראַלענדן בליק, ניט דעם חלום פון גליק ; —
קערט מיר אום נאָר מיין קינדישן גלויבן צוריק ! . . .

צווייען

ווינט און שטילקייט, זון און רעגן,
שטיקער וואַלקנס, הימל-בלוי.
גייען צוויי איבער וועגן :
עלטערע און יונגע פרוי.

זיפצט די ערשטע — סאַראַ אומעט :
זון אין העלסטן טאָג פאַרגייט,
אַסיענדיק אין ברען פון זומער, —
אויך אַזוי איז אונדזער פרייד.

זינגט די צווייטע — ווי דאָס לעבן
רירנד, הערלעך, שיין זעט אויס :
אויך דורך וואַלקנס, טיפסטן נעפל,
לויכטן זון און בלוי אַרויס! . . .

אַ, איביקייט גרויסע, ווי קליין איז מיין ווילע,
וואָס בליצט אויף אַ הייסע אין דיין קאַלטן שויס!
ווען ס'גייט אויס מיין רגע אין טראַגישן ציטער
צי גיט כאַטש אַ צאַפל דיין קאַלטער אין-סוף?

און ווען

און ווען ס'וואלט מיין לעבן אַ כוואליע פאַרשווענקען,
אַ ווינט, וואָס אַ האַרבסט־יקן בלעטל פאַרקערט, —
כ'וואלט אַלץ דאָן פאַרגעסן און מערנישט געדענקען
די שעה'ן די ליכטיקע דאָ אויף דער ערד:

אַ תבואה־פעלד זומער אין גאַלדענער רייכקייט;
אַ טומל פון טייך, וערגעץ נאַענט צעקלאָרט;
אַ וואַלדיקע סטעזשקע דורך שאַטן און פייכטקייט;
און דיינעם אַ שמייכל, און דיינעם אַ וואָרט . . .

כ'וואלט גאַרנישט ניט וועלן און גאַרנישט ניט מאַנען:
ווער ווייס, צי כ'בין ס'טראַפּעלע פרייד געווען ווערט . . .
כ'וואלט אַלץ דאָן פאַרגעסן און מער נישט דערמאַנען
די שעה'ן די ליכטיקע דאָ אויף דער ערד . . .

ווינטער אין שול

יהושעלען מיט ליבע.

זאל זיך בייזערן דער ווינטער,
אונדזער זידינקע דער גרייז,
זאל ער שאפן זיך מיט ווינטן,
טייכן אויסשמידן מיט אייז!

בושעווען מיט זאָווערוכעס,
טאַנצן ווילדע שנייען-טענץ.
און פון בלויען לופטן שיטן
לייכטע, ווייסע בלומען-קרענץ.

זאל זיך ווילדעווען דער ווינטער —
אונדז שרעקט ניט אָפּ זיין קעלט;
קינדער זיינען מיר נאָר, קינדער,
און די שול — איז אונדזער וועלט!

עפענען מיר אויף אַ ביכל —
וועלדער גרינען מיטאַמאָל;
גאַלדענע עפל אויף די צווייגן;
זאַנגען וויגן זיך אין טאַל.

קערן מיר אַ בלעטל איבער —
ליגט אַ מדבר, דרעמלט, טרוימט.
וואו-ניט-וואו דאָרט בליען פאַלמען,
צווישן זיי אַ קוועלכל ברומט.

ווייטער — בלויט דער ים אַקיונוס,
שיפן שווימען אויף זיין שויס;
ערגעץ ליגט אַ לאַנד פאַרכשופט,
וואו די זון איז שטענדיק הייס . . .

זאל זיך זיין אין דרויסן ווינטער;
זאל זיך אַלץ מיט אים זיין פול;
וואָרעם איז אין אונדזער ווינקל,
אין די ליבע ווענט פון שול . . .

שִׁיר וְצִלָּה

מאת

פְּרִיִדָה סוֹסֶנְבֵּרְג-מִשְׁרָנִי

אָבֵא שָׂר

שְׁמֵשׁ-אָבִיב צוֹחֵק עָלַי,
וּפְנֵי אָבֵא אוֹרִים כָּדָּ;
עַל בְּרָקִיו יִנְעָנְעֵנִי;
יִלְדָה עוֹדֵי - פִּרְפָּר רָדָּ.

זָהָב פִּלְמָלָיו מְפֹרָרִים
עַל מֵאָחוּ הַטּוֹב, הָרָם;
עֵינֵי-מִכְלֶת גּוֹמְפּוֹת עֶצֶב,
קוֹלָו עָנַל כֹּה וְחָם.

אָבֵא שָׂר לִי צְלִילֵי מַחֵר,
פְּזִיזִים, מְלִים, וּמְרַחֲפִים
כְּעָנָנִים רְחוּצֵי-זַחֵר,
עָפִים עַל פְּנֵי רוּם, חוֹלְפִים -

שִׁירַת צִיּוֹן הִיא, וְרוֹעֲדִים
כָּה כְּסוּפֵי נְשָׁמָה נְחִירָה
אֶל לַחֲמֵ-מִזְרַח נוֹשֵׁם, גּוֹשֵׁם
הַדְּרֹכַת-אֲבָעָיו הָאֲחִירָה.

שם השחקים - ספירים,
והארץ - פרום-דיה;
נפל גדרה; ומל-פנינים -
זו דמעת-אל על חרבנות.

אבא! מה-זה? הוא בוכה,
וינחמני בגשיקה...
אך לא במתרה מני תשכח
דמעתו המבריקה.

אבא ישן שנת הנצח,
גם אביבי גו מקבר,
אך הד שירו פועם במאז,
ועוד לבי לציון שר...

צפּראַ טבא

צפּראַ טבא, שְׁמֵשׁ אָבִיב!
אָלְחֵשׁ קֶדֶד סוּד:
יֵשׁ לִי רַע עֲדִין, חֲבִיב,
כָּלֹו נִיו וְהוּד.

נִפְשׁוּ - עֲדָן גַּן-אֵלֶיךָ,
קָבוּ - שִׁירַת-עַל.
בְּדִלַח - מִצָּחוֹ הַגְּבוּהָ,
עֵינָיו פְּנִינֵי-מָר.

רֶדֶד וְאַמִּיץ - סַעַר חוֹרֵר -
כֵּן הוּא אֶהוּבִי.
הַגִּיוֹן-אִישִׁים, תִּמַּת עוֹרֵר -
וְהוּ מִחֲמַדִּי!

וּמִנּוֹן - תִּשְׁאַלְנִי,
שְׁמֵשׁ - הוּא תִּלְוֵנִי,
שְׁמַחְרוֹת חֲנִי-שְׁשׁוֹנִי
שׁוֹר בְּקַסְסֵרְוֹ?

בְּנֶדֶד הוּא, יִלְיֵד זֶהָר,
שְׁמֵם לֹ מְשָׁמִי רוּם
אֶל אַרְמוֹן זֶה שֶׁל גֵּיל וְטֶהָר
בְּלֵב עֲלָמַת תּוֹם.

הִנֵּה עָרַב. רוּם הַתְּלַקַּח
בּוֹכֵב נִגְה־פּוֹ;
רֶשֶׁפִי עֵינָיו דּוּם לְבָבוֹנִי,
לֹ אֲנִי מֵאֹז.

שְׁמֵשׁ, אִם אַת אֲבֵא תִפְנוֹשׁ
בְּנִבּוֹל יִפֶּה הַנּוֹר,
הַגֶּד־נָא לוֹ, מְאֲשָׁרַת
בְּתוֹ עַד אֵין סוֹרָה.

אֲשָׁרִי פֶה עֲלֵי אֲדָמוֹת -
רֶשֶׁף הוּא מְרֶשֶׁפִי יָהִ.
יֵשׁ חֵלוֹם וְלוֹ הַנְּשָׁמוֹת
נִרְאוֹת-הוֹר מְשֻׁחָוֹת.

מִי אֲנִי

מִי אֲנִי וְכֹה אֲנִי?
מִדָּבָר אֲנִי פֶלֶא אֶשְׁמֵי.
אֵין לִי כְּפֹהם וְיִשְׁרֵי כֹל:
דֹּבֵר יוֹם וְלַיְלָה לֵיכָר.
כִּי וְיִבְרַח לִשְׁטֵט־פֶּהוּ
מֵמֶלֶךְ גִּיּוֹר אֲבֹהֵי אֲנִי.
אֲנִי אֲנִי וְנִשְׁכַּח־רִי,
פִּי מֵלֶכֶךְ אֶתְּוֹב וְנִשְׁכַּח־רִי.
עִם אֲשֶׁר־סִי אֶרְבֵּן.
כִּפְּאֵר עֲמִים אֶתְּוֹבֵנִי.
אֶתְּוֹבֵר אֲנִי וְכִפְּאֵר־רִי.
מֵה־לֵּי קָרוֹב, מִי־לֵי זָר?
פִּתְכֵי־יְהוָה הֵיךְ כִּפְּתָה לִי,
הַשָּׁמַיִם אֶתְּוֹבֵרִי.
לִשְׁכַּב אֶשְׁכַּב עַל־יְדֵי אֶרֶץ,
וְנִשְׁכַּח־רִי מִי מִמֶּנִּי זָבָה.
כִּי הֵאֱרַךְ יְהוָה לִי יָמַי,
כִּי־יֵאֱמָר אֲנִי וְכִפְּאֵר־רִי.

ראשי קל ורוחי צח.
ואם אֶסְבֵּל - מה־בְּכֶן?
הִלְדֵי כֶּלֶו - חוּט שֶׁל יוֹג,
עד רוחי לְאֵל אָשׁוּב.
שָׁקַע יוֹמֵי בְּמַעֲמַדְקָמָה,
עִנְיָ אֲנִי, רֵאשִׁי מָטָה.
זֶה מְלֶאכֶת־הַנְּצַח שָׁמָּה,
עַפְעָפִי הוּא סוּגֵר אָמָה,
סוּד יִלְחַשׁ לִי סִגְיָא, רַב,
וּשְׁנָתִי לִי תַעֲרֵב.
לְבֵי יְדוּם, רוּחִי חַי,
הִנְנִי בְּרוּעוֹת אֶלְתֵּי...
אֶת הַמְּנוֹת לֹא אֵירָא:
הַמְּנוּחָה לִי שִׁירָה.

תַּפְּלָה

אלֵּי, אֵל הַיְדָרוֹת הַתְּמִימָה,
עוֹלָמָךְ כֹּחַ יָפֶה, כֹּחַ נְהַדָּר וְטוֹב,
וְלִכְרֵ יְצוּרֶיךָ – הֵי אֲנִיר לְנִשְׁמָה,
הֵי שְׁמֵשׁ נוֹזֵה, וּמְרַחֵב – אֵין-סוֹף;
וְשִׁחְמִים בְּחִלְתָּ לָּם, וְעֲלִיצוֹת מוֹהִירָה,
וּפְרִחֵי-פֶן מוֹבְלִים בְּאַנְגְּלִי-מַלְאָכִים –
כָּל אֵלֶּה רָדָה. וְלָמָּה, אֵלֵּי, תַּחֲנוּם
עַל לְגִימַת-אֲנִיר מְתַמָּה לִּי,
יְצוּר תָּם, אֵין-אוֹנִים וְדָר?
כִּמָּה אֲנִי צָרִיכָה? בַּקְּךָ נִחַן-שְׁמֵשׁ פְּנִינִית,
אֵךְ פִּסְתֵּשׁ-שָׁמַיִם מֵעַל רֵאשִׁי,
וּמַעַט קָסֶם-חֲלוּם, וְרַע עֲדִין,
וְדִי לִי כְּבֶר מְצֵאתִי אֲשֶׁרִי...
אֵלֵּי, הֵן יִדְעָתָּ גִשְׁמָתִי,
כִּי בְּמִקְאוּב־זָרוֹת לִי כָּאֵב, וְלִנְפֶשׁ רַע לֹא הִתְאַבְּקוֹרְתִּי.
וְלָמָּה, אֵל טוֹב, כֹּחַ עֲצוּבָה תַּפְּלָתִי,
וְעוֹלָמָךְ הַמְּפֹאָר כֹּחַ צָר לִי, צָר?

בוֹדְדָה

כָּכָה כְּתָלִים הַשָּׁמַיִם,
וּמְקַסְיָמִים כֹּה הַתִּיִם –
וְאֲנִי אוֹבְדָה.

יֵשׁ לִי אֶהוּב, גִּיל נְעוּרַי,
וְאֲנִי כְּתֵהוּם יִסוּרֵי
כֹּה בּוֹדְדָה.

דְּמִיָּה

דוּם יִתְקַח אֹר הַגֵּר,
וּבְחֶדֶר קוֹר שׁוֹרֵר,
וְאֲנִי לְבִדִּי;
קוֹר יִתְגַּנֵּב גַּם לְלֵב
הַמְתַּנְעֵנֵעַ עַד לְקֶאֱב –
בּוֹא אֵלַי מִחֲמַדִּי!
בּוֹא נָא, דוּרִי, שׁוּב הֲלוֹם!
שׁוּב עַל יַד פּוֹתֵה, עֲנִיתִי –
וְכִמּוֹנֵי הַסִּבְתֵּי דוּם,
הַסִּבְתֵּי הַדְּמִיָּה ...

קטעני נשמתו

קטעני נשמתו ברוח מתפזרים:
פה רטט־רגש, שם רשף־חלום,
והרי רסיס־רעיון, נשא לשחקים,
צף והתפוצץ, וסופו לתהום.

פה פרורי אמוזן ביופי, באדם,
בעתיד ספוג אורים, באמת, בטוב;
שם פתילי תויות, נתק אותם קדים
וורקם למרחב, לחלל אין־סוף.

אך זיקים בודדים האהבה שזרה
ומצת של־הבת־נעורים בל־בב, -
ולך היא נשמתו, מצל־ת־סערה,
ותני שֶׁלֶךְ הם, יודי אהב.

לְפָרוּפִיסוֹר פְּדוּכָה

אָנִי – בַּת הַצִּפּוֹן מִקֵּר וְהַמְשָׁמִים,
שֶׁהֲצִית גַּעְגּוּעִים וְחִמְלָה בְּלֵב;
אִתָּה – בֶּן הַדְּרוֹם הַמְּאֻשָּׁר, הַחֲמִים,
שֶׁחֲנַד אֶת רוּחָךְ לְעִיר בְּאֵין-סוּף.
וּשְׁנִינוּ – בְּנֵי הַמִּזְרַח הַלְלוּהֶמָּה, הַכְּבִיר,
בְּנֵי עַם אֶחָד נִפְלָא וְחֵי לְעַד,
בְּנֵי לָאם עֲתִיק מֵעֲתִיקִים וּמְצַעֲרִים צָעִיר,
וְרוּחוֹ סַפְגָּנוּ, בְּעֲנָפִים מְגוּעַ – הַלְשָׁר.
וְאִם וָרִים לָךְ חֲנִי עֲמָנוּ וּלְשׁוֹנוּ,
רְחוּק מִמָּךְ עֲבָרוּ וְעֲתִידוֹ לָךְ לֹא מְבָר,
וְזָרִים לָךְ חֲרֹם-הַדָּוָה וְחֲדוּש-אֹנוּ –
אֵין דְּבָר: בְּנוּ אִתָּה, וּבְאֻשָּׁרוֹ תִּאֻשָּׁר.

מְבָרַךְ הַתְּעוּנִים

מְבָרַךְ תְּעוּנֵי לְגֵאוּנִים,
שְׂאֵנִי בְּכָרוֹב-נְגֵה קָרָא!
לֹא חִפְצָתִי בְּכָרוֹב הַזְרַעוּנִים
תִּנְהָ אֶהְיֶה קַמְנִמֵּן לִי, וְדָרָא!
גִּיל-אֶהְיֶה וְעַבְדֵי-יֹשֶׁר
וְרַעוֹת שׁוֹרְרֵת בְּמִן:
וּמַה-נְּדוֹר יְהִי הָאוֹשֶׁר
אִם נִזְכָּה לְגִדְרֵי שָׁם בֵּן!
וְנִחְיֶה בְּפִשְׁמוֹת שְׁלֹשֹׁתֵינוּ;
וְדִי לָנוּ עֲנֵג וְדִי,
בְּחִבְרַת אֲנָשִׁים בְּמוֹנֵה,
בְּקִרְבַת הַשְּׂבַע הַחִי.

אוֹהֶבֶת אֵלַי

אוֹהֶבֶת אֵלַי אֵת הַחַיִּים בְּשֵׁאוֹנֵם, עוֹז בְּמִוּ, מְחַאֵה וְסֹעֵר.
אוֹהֶבֶת אֵלַי אֵת הַחַיִּים הַשְּׂמֵקִים, נוֹם וְחֵרוֹם בְּחִיק שְׂדֵה נוֹעַר.
אוֹהֶבֶת אֵלַי אֵת הַעֲצִים הַנְּאִים, רֵאשִׁים יִנִּיעַ לְעֵבִים.
אוֹהֶבֶת אֵלַי אֵת הַסְּבָחִים הַרְבִּים, נוֹחֵנִי עֲדָנִים לְעוֹבְרִים וְשֹׁבִים.
אוֹהֶבֶת אֵלַי אֵת הַשְּׂמֵשׁ, הַפְּלִג הַיְלָדִי, הַעֲלֵם, הַסֵּב הַחֲבִיב.
אוֹהֶבֶת אֵלַי אֵת הַיְלָדִה הַתְּמָה, שְׂנֵפֶשֶׁה פּוֹךְ טַל-אֲבִיב.
אוֹהֶבֶת אֵלַי אֵת כֵּל מִזֵּב וְנִהְדָר, אֶמֶת וְיוֹפִי וְטֹהַר.
אוֹהֶבֶת אֵלַי אֵת מַעֲשֵׂי הָאֱמוּנָה, יֶאֱרֵם מִתּוֹךְ חֶבֶה וְחֶסֶד וְזֹהַר.
אוֹהֶבֶת אֵלַי ... וּבְתֵבֵל-אֵלֶּה אֵין לִי מְקוֹם וְנִיר ...
יְתוֹם הַנְּבִלָה, אֲזַל כְּתִיב, כְּבֹה אִיר-עֵין, וְנִפְסֵק הַשִּׁיר.

נאכווארט

פריידל סאסאנקין-טשאַרני איז געבוירן געוואָרן אין חודש ניסן, 1891, אין שטעטל איהומען, געוועזענע מינסקער גוב., ווייסרוסלאַנד. זי איז געווען דאָס עלטסטע קינד אין אַ הויזגעזינד פון ניין קינדער. פינף ברידער: ישראל, שמואל, יעקב, זלמן און דוד און פיר שוועס-טער: פריידל, חיה, שרה און ציפע.

איר פאָטער, יהושע סאָסאָנקין, רבי נחום דעם שוחט'ס זון, איז געווען אַ שטילער, איידעלער מענטש. ער איז געווען אַ בן-תורה און האָט אויך ליב געהאַט צו לייענען די העברייאישע ליטעראַטור, באַזונדערס נאָענט איז אים געווען פּאָעזיע.

פריידל'ס מוטער צירע-ראַשע (וועלכע געפינט זיך איצט אין ברוקלין), שטאַמט פון בערעזין, מינסקער גוב. אירע עלטערן, יוסף און נעשע דאשיק קומען פון אַ משפּחה פון וואַלד-סוחרים. אויך זיי האָבן זייער גאַנצן לעבן געוואוינט אין וואַלד, לעבן בערעזין, און זיי-נען געווען פרומע און אָנגעזעענע מענטשן.

ווען פריידל איז אַלט געוואָרן זעקס יאָר האָט איר פאָטער אָנגע-נומען אַ שטעלע אין אַ וואַלד ניט ווייט פון איהומען און די משפּחה האָט זיך אַריבערגעצויגן קיין מאַצעיעוויץ, אַ דאָרף ביים וואַלד.

פריידל מיט איר אינגערן ברודער ישראל זיינען געבליבן ביים זידן נחום דעם שוחט און דער באַבע פעשע-פייגע אין איהומען און האָבן זיך דאָרט געלערנט אין אַ חדר. פון די לידער וואָס געפינען זיך ביי פריידלען, געשריבן צו איר זיידן, קען מען זען אויף וויפיל זיין עכט-פרומע און ליכטיקע געשטאַלט איז פאַרבליבן אין איר זכרון.

ווען פריידל איז אַהיים געקומען אין דאָרף צו די עלטערן איז זי אַלט געווען צען יאָר. זי האָט שוין דאָן געקענט גאַנץ תנ"ך און גוט דקדוק. אין דער היים האָט זי פאַרגעזעצט איר לערנען ביי די מלמדים וואָס מען האָט געהאַלטן פאַר די אינגערע קינדער. אונטערן פאָטערס אויפזיכט האָט פריידל אָנגעהויבן לייענען די העברייאישע ליטעראַטור. זי האָט אויך געלערנט רוסיש און זיך צוגעגרייט פאַר דער גימנאַזיע. אין קלאַרעוועץ, טשערניגאָווער גוב. האָט זי דורכגעמאַכט אירע עק-זאַמענס און דאָרט געענדיקט די גימנאַזיע. די עטלעכע פריע קינד-דער-יאָרן מיט אירע שוועסטערלעך און ברידערלעך אונטער איין

דאך, ביי טאטע-מאמע, זיינען פארבליבן די פריידיקסטע יארן אין פריידלס דעראינערונגען. איבערהויפט איז זי געווען צוגעבונדן צום פאטער, מיט וועמען זי האט געלייענט דורך די אונטן, און וועלכער פלעגט איר העלפן זיך פונאנדערקלייבן אין זאכן וואס זיינען אין איר יונגן מוח נאך ניט אינגאנצן קלאר געווען.

פריידל האט פון קינדווייזאן ארויסגעוויזן א נייגונג צום שרייבן. דער פאטער פלעגט מיט א באזונדערער פרייד לייענען אירע קינדער-שע פערזן און זי דערמוטיקט צו שרייבן ווייטער. אים איז אבער די פרייד פון זען זיין קינד אויסוואקסן ווי א באדייטנדיקע דיכטער, ניט געווען באשערט. פריידלס קינדהייט מיט דער זיכערקייט פון דער גאנצער הויזגעזינד איז צעשטערט געווארן מיטן פאטערס פריי-צייטיקן טויט, וועלכער איז נאך א לענגערן קראנק זיין, געשטארבן צו 48 יאר. צו זעכצן יאר איז פריידל געבליבן א יתומה.

זייענדיק די עלטסטע אין הויז, נעמט זי אויף זיך דעם יאך פון העלפן איר יונגער מוטער דער אלמנה מיט דער דערציאונג פון די קינדער. נאכן פאטערס טויט האט זיך די משפחה אריבערגעקליבן צוריק קיין איהומען, וואו פריידל איז געווארן א לערערין פון רוסיש און העברייאיש. שפעטער-צו, אז איר פלעגט זיך מאכן א בעסער-באצאלטע שטעלע אין א דערבייאיקן שטעטל אדער דארף, האט זי ביים אוועקפארן פון דער היים מיטגענומען מיט זיך איינעם אדער צוויי פון די קלענערע קינדער, כדי צו פארלייכטערן דער מאמען אין שטוב און כדי זי זאל מיט זיי אליין קענען לערנען. און אז פריידל פלעגט קומען א היים אויף פסח אדער חנוכה, האט זי מיטגעבראכט יעדע נויטיקע קלייניקייט פאר דער מאמען און פאר יעדן קינד באזונדער, אזוי אז פריידלס אהיים קומען איז געווען דער געגארטער יום-טוב פון גאנצן הויזגעזינד.

אויסער איר טאג-טעגלעכן לעבן, וועלכער איז געווען פול מיט זארגן, האט פריידל געפירט א צווייטן, א באזונדער לעבן, פארבארגן פון יעדנס אויג. ווען די שווערע ארבעט פון טאג איז אפגעטאן, ווען די שטוב שלאפט, געפינט פריידל צייט ארויסצושרייבן אויפן פאפיר דאס וואס איר יונג הארץ חלומ'ט און נאך וואס עס בענקט. פריידלס גאנצע מי מיטן תכלית אין הייז איז אבער ניט גענוג צו קענען פארזארגן די אונטערגעוואקסענע קינדער און מען הייבט אן מאכן פלענער וועגן פארן קיין אמעריקע.

אין 1919 הייראט פריידל מיט י. מ. טשאַרני, א יונגערמאן פון איר שטעטל.

באלד נאך דעם פארט די משפחה אפ קיין אמעריקע און פריידל מיט איר מאן בלייבן אין איהומען.

דאס איבערבלייבן אליין, אן דער מוטער מיט די קינדער, ווירקט זייער שלעכט אויף פריידלען. יענעם ווינטער פארקילט זי זיך שטארק און הויבט אן ליידן אויף אסטמע. צום זומער, ווען איר געזונט פאר בעסערט זיך, פארלאזט זי איהומען, און מיט אומזיכערע מיטלען לאזט זי זיך צוזאמען מיט איר מאן אין וועג אריין, מיט דער האפענונג צו קענען זיך דערשלאגן קיין אמעריקע צו דער משפחה.

זיי קומען אן קיין ווילנע אין 1920, וואו פריידל ווערט שטארק קראנק און עס נעמט גאנצע דריי יאר ביז זיי קענען ווידער פארזעצן די רייזע. זייענדיק אין ווילנע באקענט זיך פריידל מיט די דארטיקע אידישע שרייבער און דרוקט אירע לידער אין ווילנער „טאג“.

צוליב שווערע אימיגראציע-געזעצן קומט זיי אויס צו פארן דורך איטאליע. אַנקומענדיק אַהין ווערט פריידל ווידער ערנסט קראַנק און עס קומט זיי אויס אויך דאָרט צו בלייבן דריי יאר צייט.

ערשט אין יאר 1926 געלינגט זיי אַנצוקומען קיין ברוקלין צו דער משפחה. אָבער די לאַנגגעאַרטע פרייד דויערט ניט לאַנג. בלויז זעקס חדשים בלייבט פריידל מיט אירע נאָענטע און מוז זיך ווידער שיידן פון זיי. די אמעריקאנער געזעצן דערלויבן ניט אַז די צוויי קראַנקע מענטשן זאָלן דאָ קענען בלייבן. פון אמעריקע פארן זיי קיין פראַנקרייך, פון וואָנען עס קומען אָן פאַרצווייפלטע בריוו פון י. מ. טשאַרני, אַז פריידל בענקט און איז שטאַרק קראַנק.

די משפחה וועלכע האָט אַלץ געטאָן כדי צו קענען העלפן זייער אומגליקלעכער שוועסטער באַשליסט אַז איינער פון זיי זאָל פאַרן צו פריידלען.

אין 1927 פאַרט אידע עפשטיין, פריידלס אינגערע שוועסטער פון אמעריקע קיין פראַנקרייך. מיט איר אַנקומען פאַרבעסערט זיך פריידלס געזונט, איר שטימונג ווערט מונטערער, עס דערוועקן זיך אין איר נייע האַפענונגען. דורך יענער צייט — אין די יאָרן 1927 און 1928 — שרייבט זי אירע בעסטע און מערסטע לידער.

די שוועסטער, וועלכע האָט איבערגעלאָזט איר היים אין אמעריקע, קע, מוז אָבער צוריק פאַרן און פריידלען קומט ווידער אויס צו בלייבן אין דער פרעמד.

די אַלע אַנשטרענגונגען וואָס די משפחה מאַכט נאָכדעם אויף צו קענען פאַרגרינגערן די לאַגע פון די צוויי מענטשן, העלפן ניט. יע-

דער פארקלערטער פלאן ווערט צעשטערט דורך אן אנדער סיבה. מיטן אַנקום פון די אומרוען אין אייראָפּע ווערן די באַשרענקטע מיט- לען נאָך אומזיכערער. און פריידלס צושטאַנד האַלט זיך אין איין פאַר- ערגערן. אין 1937 פאַרט איידע עפשטיין ווידער אַ מאַל קיין פראַנק- רייך צו פריידלען. דאָס מאַל געפינט זי אַבער איר שוועסטער אין אַ האַפענונגסלאָזן צושטאַנד, און צוליב די שטרענגע נייע געזעצן פון יענער צייט איז זי געצוואונגען צו פאַרלאָזן פראַנקרייך אין אַ קורצער צייט און זיך צוריקקערן קיין אַמעריקע.

די בריוו וועלכע זיינען נאָך יענער צייט אַנגעקומען פון י. מ. טשאַרנין צו דער משפּחה זיינען געווען פול מיט ווייגערענדיקע וועגן פריידלס לידן, נאָר זי אַליין האָט ביזן לעצטן אָטעם געטרייסט. ניט וועלנדיק פאַרשאַפן קיין צער אירע נאָענטע.

דעם 4טן יולי 1938 איז זי געשטאַרבן אין מענטאַן, פראַנקרייך. עס איז צו פאַרדאַנקען י. מ. טשאַרניס גרויסן גלויבן אין פריידלען און אין אירע לידער, וואָס ער האָט באַוווּן אין אַ צייט פון אַזאַ וועלט-איבערקערעניש אַזוי זאַרגפול צוזאַמענצונעמען, איבער- שרייבן און אַריבערשיקן אירע מאַנוסקריפטן קיין אַמעריקע צו דער משפּחה, בעת זיין אייגענער גורל איז געבליבן אַזוי אומזיכער.

*
**

זאָלן מיר דערלויבט זיין די עטלעכע ווערטער אויף צו דער- קלערן זוי אַזוי פריידלס בוך איז צושטאַנד געקומען. און זאָל עס אויך דינען אַלס אַ ביישפּיל פון פריידלס גלויבן, אַז אונדזער קורצער דאָ- זיין ווערט ניט אינגאַנצן פאַרווישט, אַז יעדער ערלעך מענטשלעכער קלאַנג לאַזט נאָך זיך איבער אַ נאָכקלאַנג, ווי פריידל זאָגט אין איר ליד „טרייסט“:

„כ'ווייס, אַז ס'איז מיין וואָרט ניט דערהערט,
קען זיין ס'איז ערגעץ זיין עכאָ פאַרבליבן . . .
שווייגן דאָ איין מינע טריט אויף דער ערד,
בלייבט וואו אַ האַרץ וואָסיט געדענקען און ליבן.“

פריידל איז געווען אַ גלויביקע. זי האָט געוואוסט אַז עס זיינען דאָ נאָך מענטשן ווי זי, וואָס „געדענקען און ליבן“. איך האָב פריידלען פּערזענלעך קיין מאַל ניט געקענט, אויסער דורך אירע ניט-אַפט געדרוקטע לידער, וואָס איך האָב פון צייט-צו-

צייט געלייענט און וועלכע האָבן אויף מיר יעדן מאָל איבערגעלאָזט
אַ טיפן איינדרוק.

אין פּרילינג 1938 האָב איך אין דער „צוקונפּט“ געזען די מעל-
דונג וועגן פּריידלס טויט, ווי אויך איר ליד „אין שווערע טעג“, וועל-
כע הייבט זיך אָן מיט די שורות:

„אַ טעמפּער, אַלץ פּאַרטויבנדיקער וויי:
עס ברעכט זיך און צעברעכט זיך ניט מיין ברוסט,
צי איז מיין לעבן נויטיק דען אַזוי?
צי וועט מיין אַרט אויף דער ערד פּאַרבלייבן פּוסט? “

דורכלייענענדיק דעם קורצן נאַטיץ וועגן איר עלנטן קראַנקן לעבן,
און נאָך מער עלנטן טויט, איר רופן: „גיב מיר רו, אַ גאַט, נאָר רו
אַליין“, האָב איך געפילט ווי איך זע פּריידלען פּאַר זיך און הער זי
בעטן מיט איר לעצטן אַטעם. דער געמיט פון ליד, איר טיפּע רעזיג-
נאַציע, — די ווערטער, זיינען מיר נאָכגעגאַנגען ווי מאַנענדיקע חובות.
איך בין דאָן אַליין שווער קראַנק געווען. ליגנדיק אין בעט האָב איך
געטראכט פון פּריידלען. איר האָב באַשלאָסן, אַז ווען איר וועל גע-
זונט ווערן, וועל איך צוזאַמענעמען אירע אָפּגעדרוקטע לידער און
וועל זיי אַרויסגעבן אין אַ קליין ביכל, ווי אַן אַנדענק נאָר איר.

דורך דער צייט האָב איך באַגענגט אַרטיקלען אין פּאַרשיידענע
צייטונגען און זשורנאַלן, וואו עס האָט זיך אַרויסגעוויזן, אַז פּריידל
איז געווען אַ גוט באַקאַנטע דיכטערין. עס זיינען אַריבער צוויי יאָר,
דורך וועלכע איך האָב געזוכט צווישן ליטעראַרישע מעלדונגען, מיט
דער האַפענונג צו געפינען עפעס אַ ידיעה פון פּריידלס איבערגע-
בליבענער ירושה און האָב קיין זאך ניט געפונען.

מיך האָט אָבער דער געדאַנק וועגן פּריידלען ניט אָפּגעלאָזט.
איך האָב ווידער באַשלאָסן אויפצוזאַמלען אירע לידער, און וויסנדיק
אַז זי האָט זיך געדרוקט אין דער „צוקונפּט“, האָב איך זיך געווענדט
צו י. קרעפּליאַק, דעם געוועזענעם סעקרעטאַר פון דער „צוקונפּט“. ער
האַט מיך באַלד פּאַרבונדן מיט ה. לייזיק, וועלכער האָט זיך מיט
גרויס אינטערעס אָפּגערופּן אויף מיין פּלאַן און האָט אויך אַנגענומען
אַנצושרייבן דעם פּאַרוואָרט צום בוך. דורך ה. לייזיק האָב איך זיך
דערוואוסט אַז פּריידל האָט איר משפּחה אין ניו-יאָרק, ביי וועלכער
עס געפינען זיך אירע איבערגעבליבענע שריפטן. אין פּרילינג 1942
האַב איך די שריפטן באַקומען.

א יאָר צייט האָב איך געלייענט פריידלס לידער פון מאַנסקריפט
און כ'האָב אויך אַרויסגעשריבן און צוזאַמענגעקליבן די לידער וואָס
האָבן זיך געפונען אין פאַרשיידענע זשורנאַלן און צייטונגען, און איך
קען ערלעך זאָגן, אַז דאָס איז פאַר מיר געווען אַ הייליקע אַרבעט. עס
זיינען געווען טעג ווען איך האָב געפילט דעם הויך פון פריידלס ליד
איבער זיך מער ווי אַלץ וואָס אַרום מיר. איך האָב געפילט ווי עס קען
דער שטויב פון איין מענטשן הייליק ווערן פאַר אַ צווייטן. און עס זיי-
נען פאַר מיר קלאַר געוואָרן אירע ווערטער:

„און אפשר אין אַ זומער־טאָג אַ שפּעטן,
ווען זוניק גרין ווי איצט וועט זיין דער טאָג,
וועט אימעצער אַריבער מיין שטויב טרעטן,
מיט פאַרויכטיקייט אַזוי ווי איך אַמאָל.
און אפשר אין סוף־זומערדיקן אומעט,
ווען רויש פון שטאַט פאַרווייכט איז און פאַרהערט, —
וועט אומגיין ווער אין טאָג וואו איך גיי אומעט
און טראַכטן אַז ס'איז הייליק דאָ די ערד.“

*
**

איך וויל אויך ביי דער געלעגנהייט באַדאַנקען די אַלע פריינט
וואָס האָבן דורך זייער הילף מעגלעך געמאַכט דאָס דערשיינען פון בוך:
דעם קאַמיטעט פון שרייבער און פריינט, וואָס איז זיך אין אַ גוס-
רעגנדיקער נאַכט, אין יאַנואַר 1943, צוזאַמענגעקומען ביי דער דיכ-
טערין בערטאַ קלינג אין הויז און דאַרט פעסטגעשטעלט דעם פלאַן
פון בוך; די פריינט י. קרעפליאַק, ברוך גלאָזמאַן, בערטאַ קלינג, מלך
דאַוטיש, י. י. סיגאַל, חנה־ברכה אַסטראַכאַן, דעם קינסטלער בצלאל
מלכי פאַרן צייכענען דעם נאָמען צום בוך און פריידלס גאַנצער
משפּחה און פריינט.

אַ באַזונדערן דאַנק קומט בנימין קאַצן פאַר זיין אומדערמידלע-
כער הילף און דערמוטיקונג, ווי אויך פאַר דער זאַרגפולער טעכנישער
אַרבעט אַרום דעם בוך.

מאַנטרעאָל, יולי 7, 1943.

סרייז'ים לידער

א י נ ה א ל ט :

- 3 ————— צייכענונג פון שער-בלאט — בצלאל מלכי
ה. ליוויק: א פאָר ווערטער צו דער אויסגאבע פון
5 ————— פריידלס לידער
9 ————— ווידוי
10 ————— מיין ערד
11 ————— פריידל'ס האַנטשריפט
12 ————— באַמערקונגען

1 9 2 3

- 15 ————— וואונטשן
16 ————— צום נביא
18 ————— ערשטער שניי

1 9 2 4

- 21 ————— חנוכה-ליכטלעך
22 * ווען מיט שטורמישער מאַכט אין אַ זומער-פאַרנאַכט
23 ווינטער מעלאָדיע
24 * כ'וואָלט וועלן כאַטש נאָך אַמאָל זען אין לעבן
1925 - 26
27 * אין פאַרלאַזטן יוגנטס-היכל
28 * איין קליינעס פליגעלע פאַרטראַגט
29 לעבנס-אַונט
30 * ווען ס'וועט מיין האַרץ אַנטשוויגן ווערן
31 * וואו זיינען די וועגן, וואו יאָרן פאַרשווינדן
32 * אויף יעדן ווינקל-וועג דער נביא, דער געקרייצטער
33 אין פאַרלאַזטן בית-המדרש
35 דו נאַכט . . .
* די ערשטע שורה פון ליד.

- 36 ————— אין שווערע טעג
 37 ————— די נזירה
 39 ————— די טעג מיינע יונגע . . .
 40 ————— * ס'האט דיך דער הימל אונדז געשיקט
 41 ————— כ'וואָלט . . .
 42 ————— זיי ווי ערד
 43 ————— * איך זיך ביי מיין לעבנס געשלענגלטן וועג
 44 ————— ווינטער שטימונג
 45 ————— האַרבסט־בלעטער
 46 ————— שטאַט
 47 ————— * ווי נעפלען לייכטע זיידענע, צו וואַלקנס הויך געשטיגענע

1 9 2 7

- 51 ————— יאָרן
 52 ————— היטער
 53 ————— * דורות פאַרוויגט און פאַרשלאָפֿן
 54 ————— פּרילינגס טריט
 55 ————— ס'וועט . . .
 56 ————— קומט אומרו אין נאַכטיקע שעה'ן . . .
 57 ————— * צעפירט די מזבחות פון אוראַלטע געטער
 58 ————— געפאלן דיין שווייס אויף די שטיינער פון שטעט . . .
 59 ————— נייעס לעבן
 60 ————— אין דער צוקונפט
 61 ————— וואָלט . . .
 62 ————— * ליגן הויכן און ווייטן באַזיגטע
 63 ————— ווי קום איך צו וויסן . . .
 64 ————— אין געוויטער
 65 ————— ווי ס'וואָלט גוט זיין . . .
 66 ————— * פאַרוואָס קען איך גאַרנישט טאָן
 67 ————— ווי דאָס ווילדגראָז . . .
 68 ————— שטאַט איז צעבליט . . .
 69 ————— * הייזער אַזויפיל באַקוועם און גערוים
 70 ————— * טייכן אַזוי פיל, צו ימ'ען וואָס פליסן
 71 ————— וויג איין מיך, מאַמע־ערד! . . .
 72 ————— מיר איז שווער . . .
 73 ————— און דאָך —————

- 74 — אָן אַ תפילה — — — — —
- 75 — כ'וואַלט גיין און גיין . . . — — — — —
- 76 — אומשטערבלעכקייט — — — — —
- 77 — איך ווייס, אָ דו ביסט אומעטום . . . — — — — —
- 78 — עס איז גאַרנישט געשען — — — — —
- 79 — **ALPES—MARITIMES** — — — — —
- 80 — כ'האַב געריסן זיך פון ענגשאַפט . . . — — — — —
- 81 — אין וואַנדערן — — — — —
- 82 — ערד, מיין ערד . . . — — — — —
- 83 — ווען איך וואַלט נאָר די פרייד און טרייסט זיין ווערט . . . — — — — —
- 84 — ליטע — — — — —
- 85 — איך טוליע זיך . . . — — — — —
- 86 — * עס שאַשקען די גרעזלעך ביים וועג — — — — —
- 87 — ריווערע — — — — —
- 88 — אין שויס פון דרום — — — — —
- 89 — * איז אַ דאָרן אָן קווייטן מיין לעבן דען, גאַט? — — — — —
- 90 — אַ וועלט, מיניע . . . — — — — —
- 91 — * ס'האַבן שטיינער מיך דערבאַרימט — — — — —
- 92 — * ווידערהאַלט דאָך דער וואַלד יעדן הילכיקן קול — — — — —
- 93 — ס'וועט איר האַרץ ברייט צעעפענען די וועלט . . . — — — — —
- 94 — דער נביא — — — — —
- 95 — * אַזוי רחבות'דיק ברייט איז דער רוים — — — — —
- 96 — פאַרוואַס-זשע האַב איך ניט קיין היים אין פרייד? . . . — — — — —
- 97 — צום נביא — — — — —
- 98 — אין אונדזערע טעג פון ירידה — — — — —
- 99 — אין יוגנט נאָר . . . — — — — —
- 100 — * אַ, גאַט, פאַרוואַס האַסטו פאַר'סמ'ט — — — — —
- 101 — אויסנוצער — — — — —
- 102 — איר האַט אין ליבע זיך גענויטיקט . . . — — — — —
- 103 — און זוכסטו נשמה-התקרבות . . . — — — — —
- 104 — פייזאָשן — — — — —
- 108 — * ווען דאָס מענטשלעכע שלעכטס און זיין צער און געדולד — — — — —
- 109 — * ווי הייס מיר באַוויינען פאַרלאַרענע שיינקייט — — — — —
- 110 — עס קומט אַמאָל . . . — — — — —
- 111 — פרעמדקייט — — — — —
- 112 — איינזאַמקייט — — — — —
- 113 — * ביים ראַנד פון טיפסטן חושך קלאַרט אַ שיינ — — — — —

114	דאָס האַרץ דער וועלטס איז וואַך
115	קוקן און זען
116	* ווי גרויס איז דאָס, וואָס איך פאַרמאָג
117	האַרבסט-מחשבות
118	ס'איז געווען . . .
119	אפשר מוז זיין אַזוי . . .
120	* ווען עס רוישט די גאולה דער מענטשהייטס אַליץ פעסטער
121	קלאַפט כסדר דער האַרבסטיקער רעגן . . .
122	גורל
123	ווען דו שלאָפסט ניט . . .
124	דער מלחמה-העלד
125	היימלאַז

1 9 2 8

129	שטיין און גרעזל
130	אין וואַלד
132	אַ פרימאַרגן
133	פרייד
134	נאַכט
135	כ'האַב געטרונקען דיין פיינלעכן טרונק . . .
136	צו שפעט
137	אויף דער ריוועריע
138	אין וועג
139	* אַ ניט דערפאַר, וואָס ניט געווען
140	אין פּרילינג
141	וואַלט איך וויסן דעם וועג צו דיין פּרידן . . .
142	אין דער שטיל
143	פון די זעלביקע טיפן
144	מיין זידע
146	דאָס אַונט-ליד
147	* וואַלט אַ שייך כאַטש ווען אַ ציטערדיקער, בלאַסער
148	ווי גוט וואַלט זיין . . .
149	היים
150	רוסלאַנד
151	פאַרגיב
152	איך גיי מיין וועג . . .

- * איך גלויב — ווען דער בורא, אין סוף פון די טעג — — 153
 היים — — — — — 154
 * פון דעם זעלביקן פעלד קומט דער ווייץ, ווייך צעהעלט — 155
 פארשוויגענער צער — — — — — 156
 * איז די וועלט, ווי אַ ליכטיקע פענצטער — — — — — 157
 כ'האַב געמיינט . . . — — — — — 158
 * און ווער זיינע טראַפעלעך שיינקייט פאַרלירט — — — — — 159
 * איך נעם אין זיך אַזוי פיל זוניקייט אַרײַן — — — — — 160
 טרערן — — — — — 161
 און בלייב איך פרייטיק ווען פאַרנאַכט אַליין . . . — — — — — 162
 אויף דעם לעבנס־שטעג — — — — — 163
 זוכסטו אַמאָל אומזיסט אַ האַרץ אַ וואָרט — — — — — 164
 און קוקסטו אין הימל לאַנג . . . — — — — — 165
 * דו האַסט דיין אייגן זעל נאָך ניט באַגריפֿן — — — — — 166
 איך האָב געוואָלט דיך נאָך אַמאָל אַ רוף טאָן . . . — — — — — 167
 סך הכל — — — — — 168
 סוף־זומער אַוונט — — — — — 169
 דו פאַרהאַק אויף דער נאַכט ניט דיין טיר . . . — — — — — 170
 אַ נאַכט — — — — — 171
 * יעדער קלאָרער וואַסער־טראַפּ — — — — — 172
 * אַוונט־הימלען טונקל ווערן — — — — — 173
 ווי גוט איז . . . — — — — — 174
 * ניט לעש אויס דאָס ליכט פון מיינע אויגן, גאַט — — — — — 175
 איז אונדז די גאַנצע וועלט אַ היים — — — — — 176
 געווען זיינען יאָרן . . . — — — — — 178
 אַ ווען אַ האַרץ וואָלט קענען . . . — — — — — 179
 * איז מײַן לעבן, אַ שטיילער און שאַטיקער וועג — — — — — 180
 * מוז אַ דורכלויכט דאָך ערגעץ וואו זײַן — — — — — 181
 אין אַ האַרבסט־נאַכט — — — — — 182
 אַוונט — — — — — 183
 דרום־האַרבסט — — — — — 184
 פאַר די, וואָס וואַגלען . . . — — — — — 185
 צעטרעט ניט דאָס גראַז . . . — — — — — 186
 ווי אַ פונקעלע ליכט . . . — — — — — 187
 * אויב דאָס מענטשלעכע שלעכטס און זײַן צער און געדולד — 188
 דאָס אייביקע — — — — — 189

- 190 * עס פלאטערט ווייך אין פרי-געבעט — — — — —
- 191 * ס'איז פרילינג, נאָר הייס און אין ערגעץ קיין שאַטן — — — — —
- 192 * ניט קיין זאַמד, ביים וועג, ביים גראַען — — — — —
- 193 אין פרילינג — — — — —

1 9 2 9 - 3 0

- 197 געמיט — — — — —
- 198 פון דערווייטן — — — — —
- 199 * האָבן פעדימלעך ליכט זיך געצויגן — — — — —
- 200 פאַרשפעטיקט גליק — — — — —
- 201 * זיך שטענדיק אַלץ נאַרן און וואַרטן און צווייפלען — — — — —
- 202 לייגט זיך נאָכט אויף דער ערד ניט אומזיסט . . . — — — — —
- 203 אין דער פרעמד — — — — —
- 204 ווען ס'גייט אויס דער טאָג — — — — —
- 205 אויף דער ריוועריע — — — — —
- 206 און ווידער, ערד, איז פרילינג איבער דיר . . . — — — — —
- 207 די ווינט-בלום — — — — —
- 208 הפכים — — — — —
- 209 אַפשייד — — — — —
- 210 טראַפעלעך שיינקייט — — — — —
- 211 * סוף-זומער לויכט אין גרין און פורפור ווייכן — — — — —
- 212 * ס'איז פאַרוואַקסן מיין לעבן מיט שטויב און מיט שימל — — — — —
- 213 * כ'האָב אַ לעבן אויף וואַר נאָר צוהלומט — — — — —
- 214 מיר — — — — —
- 215 טרעפט אַמאָל — — — — —
- 216 * דער זומער זינגט מיט זון אויף אַלע בייטן — — — — —
- 217 און איך — פון אומעט שכור . . . — — — — —

1 9 3 2

- 221 וועלט — — — — —
- 222 * ס'טוט וויי, ווען אויפגאַנג ליכטיקער פון קאַרן — — — — —
- 223 איז דאָך אַלעמענס גורל אַלץ איינס דאָ — — — — —
- 224 אויסניכטערונג — — — — —
- 225 אָוונט — — — — —
- 226 טרייסט — — — — —

227	ווידיוי
228	טרייסט
229	ניט געקענט
230	ווי גוט איז . . .
231	א שעה אַזאַ
232	אין אומרו פון ספקות
233	ס'איז אַ טרייסט . . .
234	לויפט אַ ליכטיקער וועג . . .
235	אַן עלנט קבר
236	האַט דער גורל פאַרטריבן אונדז . . .
237	טרואַזימען
238	מיר דוכט ווען . . .
239	* מיין ליבסטער, אַ האַרץ ווערט דאָך קיינמאַל ניט אַלט
240	דער נוס-בוים
241	די ערד האַט גע'כשוּפ'ט . . .

1 9 3 3

245	* דער טאָג מיט זיין טומל פאַרבּלענדט אַפּט, פאַרשטומט
246	איך האָב צו דיר גערופן
247	* דער אַדלער, וואָס צו הויכן איז זיין רוף
248	נאָכן געוויטער
249	אַמאָליקער איד
250	חלום-לאַנד
251	הילף
252	אַנהויב אַונט
253	* ווי פון האַרבסטיקן אַטעם די גראָון
254	* פון זאַמדיקע ברייטע און פריידיקע שליאַכן
255	צוריקקער
256	עכטער
257	מיר גייען פאַרביי
258	צו אַ דיכטער
259	צו אַ פריינט
260	* איז וואָס איז פון יוגנט און שיינקייט פאַרבליבן?
261	אין פולסטער שפּע-רייכקייט . . .
262	מיין ערד . . .
263	איבעריק

- 264 — — — — — * מיר זיינען אין ים פון דעם לעבן ווי אינדן
- 265 — — — — — אין האַרבסט
- 266 — — — — — * עס פלאַטערט אין לויטערע הויכן דער חלום

1934 - 35

- 269 — — — — — געלעגן ערשט מיין זומער אַ צעגרינטער . . .
- 270 — — — — — איך פיל אַמאָל . . .
- 271 — — — — — ערד
- 272 — — — — — אומזיסט
- 273 — — — — — עס זיינען הערצער . . .
- 274 — — — — — גורל
- 276 — — — — — אַזויפיל . . .

1936 - 38

- 279 — — — — — אין קלעם
- 280 — — — — — קיין דבורה הנביא . . .
- 281 — — — — — * הויכער הימל, ווייטע שטערן, טיפע נאַכט און סוד
- 282 — — — — — אַ היימישער ניגון
- 283 — — — — — דער איד
- 284 — — — — — * עס וויגן זיך ציטערדיק, לויכטן זיך, לעשן
- 285 — — — — — * ווי קראַפיווע ווילד אַף פאַרוואַרלאַזטע בייטן
- 286 — — — — — ערב מבול
- 287 — — — — — וואַגלער אין האַרבסט
- 288 — — — — — יוני-אַווט
- 289 — — — — — נחמו
- 293 — — — — — וואָס זיינען אַלע מיינע לידער
- 294 — — — — — אייביקייט
- 295 — — — — — ווען איך וועל איינשלאָפן
- 296 — — — — — עס פאַלט אַראָפּ
- 297 — — — — — עס פלאַמט און לעשט זיך
- 298 — — — — — סוכות
- 300 — — — — — יאָרן

לידער און דאטעס

- 301 — — — — — איך זע אין טרוים

302	פּרילינג אין שאַכט
303	הפּקר
304	לערן!
305	מיר שליפן די הערצער
306	לעבן, לאַז מיך ניט פאַרגיין
307	אַ נאַמען
309	נאַכט
310	אויף ערד
311	* צעבייזער זיך ים, אין דיין ריזיקער מאַכט!
312	* ס'אָ ליכטיקע בלויקייט אין קלאַרקייט און דופטן!
313	ווי פאַרביק און קורץ איז דער וועג
314	* ס'איז ניט דער וועג, ס'איז ניט דער וועג
315	* און אויב דו קענסט אין מדבר-וועלט קיין אייגן נעסט ניט בויען
316	ניט קיין שטויב . . .
317	היילונג
318	לערן מיך . . .
319	מיר גייען פאַרביי (וואַריאַנט צו ליד אויף זייט 257)
320	ס'איז גרינגער . . .
321	* ניט פון פּרילינג דעם וועג, דעם פאַרגעסענעם וועג
322	צווייען
323	און ווען
324	ווינטער אין שול
325	שיר וצליל (העברעאישע אַפטיילונג)
326	אבא שר
328	צפּראַ טבא
330	מי אני
332	תּפּלה
333	בוּדדה
333	דמיה
334	קטעי נשמת
335	לפרופיסור פּדובה
336	מברק תּענוגים
337	אוהבת אני
338	נאַכוואַרט פון איידע מאַזע
344	אינהאַלט